

Författningar om folkbokföring m.m. 2012

ISBN 978-91-86525-57-6
SKV 700 utgåva 18

Elanders Sverige 2012

Förord

Denna författningssamling har sammanställts av Skatteverket. Förutom författningar om folkbokföring och utfärdande av identitetskort innehåller samlingen ett antal författningar som har anknytning till dessa. Intagna författningar återges i deras lydelse den 1 januari 2012.

Författningssamlingen är närmast avsedd att användas av Skatteverket i samband med folkbokföring, utfärdande av identitetskort samt vid utbildning.

Solna i februari 2012

Vilhelm Andersson

Innehåll

Förord	3
<i>Bosättning m.m.</i>	
Folkbokföringslag (1991:481)	9
Folkbokföringsförordning (1991:749).....	19
Lag (1991:482) om införande av folkbokföringslagen (1991:481)	22
Förordning (2006:1216) om ikraftträdande av lagen (2005:268) om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring.....	23
Lag (2005:268) om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring	24
Lag (2006:378) om lägenhetsregister	27
Förordning (2007:108) om lägenhetsregister	32
Utlänningslag (2005:716), utdrag ur.....	36
Utlänningsförordning (2006:97), utdrag ur	43
Sambolag (2003:376), utdrag ur	49
Förordning (1980:995) om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter, utdrag ur.....	50
Postlag (2010:1045), utdrag ur	51
Lag (2003:389) om elektronisk kommunikation, utdrag ur	52
Vallag (2005:837), utdrag ur.....	53
<i>Föräldrar och barn</i>	
Föräldrabalk (1949:381), utdrag ur.....	55
Förordning (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter i mål och ärenden enligt föräldrabalken m.m.	72
Kungörelse (1973:810) om socialnämnds medverkan vid fastställande av faderskap m.m.	75
Lag (1985:367) om internationella faderskapsfrågor.....	76
Lag (1979:1001) om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden	80
Lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn, utdrag ur	81
Lag (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption	86
Förordning (1976:834) om prövning av utländskt beslut om adoption	88

6 Innehåll

Namn

Namnlag (1982:670)	89
Namnförordning (1982:1136).....	100

Medborgarskap

Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap	103
Medborgarskapsförordning (2001:218)	110

Civilstånd

Äktenskapsbalk (1987:230), utdrag ur	113
Lag (2009:260) om upphävande av lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap	119
Lag (1994:1117) om registrerat partnerskap	120
Förordning (2009:263) om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare	123
Förordning (2009:264) om hindersprövning för vigsel inför svensk vigselförrättare utomlands	125
Förordning (2009:265) om försäkran vid hindersprövning	126
Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund	127
Förordning (2004:146) om utredning angående rätt att ingå äktenskap enligt lagen i annan stat.....	129
Kungörelse (1969:123) om äktenskapscertifikat.....	130
Förordning (1983:490) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter beträffande äktenskapskillnader m.m., utdrag ur.....	132
Lag (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, utdrag ur.....	133
Förordning (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap, utdrag ur	137

Dödsfall

Begravningslag (1990:1144), utdrag ur.....	141
Begravningsförordning (1990:1147), utdrag ur	149
Lag (2005:130) om dödförklaring	155
Kungörelse (1952:644) angående skyldighet för myndighet att i vissa fall meddela underrättelse till brittisk konsul, utdrag ur.....	158
Förordning (1958:401) om skyldighet för Skatteverket att lämna underrättelse om fransk medborgares dödsfall, m.m.	159

IT-rätt, förvaltningsrätt, sekretess m.m.

Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet	161
Förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet	167
Förvaltningslag (1986:223).....	171
Lag (1985:206) om viten.....	179
Lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid.....	182
Delgivningslag (2010:1932), utdrag ur.....	183
Delgivningsförordning (2011:154), utdrag ur	184
Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), utdrag ur	185
Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641), utdrag ur.....	189
Lag (1991:483) om fingerade personuppgifter.....	191
Lag (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall	193
Lag (1998:527) om det statliga personadressregistret.....	195
Förordning (1998:1234) om det statliga personadressregistret.....	198

Utfärdande av id-kort

Förordning (2009:284) om identitetskort för folkbokförda i Sverige.....	203
Skatteverkets föreskrifter om identitetskort.....	206
Förordning (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen, utdrag ur	208

Folkbokföringslag (1991:481)

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:489

Inledande bestämmelse

1 § Folkbokföring enligt denna lag innebär fastställande av en persons bosättning samt registrering av uppgifter om identitet, familj och andra förhållanden som enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får förekomma i folkbokföringsdatabasen.

Vigsel, födelse och dödsfall i landet skall registreras även i fråga om en person som inte är eller har varit folkbokförd.

Folkbokföring och sådan registrering som avses i andra stycket sker genom Skatteverkets försorg. (2003:657)

När folkbokföring skall ske

2 § Ett barn som föds levande här i landet skall folkbokföras om modern är folkbokförd eller om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare. Även ett barn som föds utom landet av en kvinna som är folkbokförd skall folkbokföras. (1997:989)

3 § Den som efter inflyttning kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år skall folkbokföras. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet skall folkbokföras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sitt egentliga hemvist här.

Ett barn som har vistats i landet sedan födelsen utan att vara folkbokfört skall folkbokföras om det har sådan anknytning till landet som sägs i första stycket.

Undantag från första och andra styckena finns i 4 och 5 §§. (1997:989)

4 § En utlänning som är skyldig att ha uppehållstillstånd ska inte folkbokföras om han eller hon saknar sådant tillstånd och det inte finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå folkbokförs.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt föreligger synnerliga skäl för folkbokföring. (2009:1544)

5 § Den som tillhör en främmande makts beskickning eller lönade konsulat eller dess betjäning, folkbokförs endast om han eller hon är svensk medborgare

10 Folkbokföringslag

eller, utan att vara svensk medborgare, var bosatt här när han eller hon kom att tillhöra beskickningen, konsulatet eller dess betjäning. Detta gäller även en sådan persons familjemedlem eller tjänare.

Den som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande makts beskickning, folkbokförs endast om han eller hon är svensk medborgare eller, utan att vara svensk medborgare, var bosatt här när han eller hon kom att tillhöra det internationella organet. Detta gäller även en sådan persons familjemedlem. (2010:1843)

Rätt folkbokföringsort m.m.

6 § En person skall folkbokföras på den fastighet och i den territoriella församling där han enligt 7–13 §§ är att anse som bosatt.

En person som är bosatt på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter skall folkbokföras också på lägenhet. Med bostadslägenhet avses lägenhet som är registrerad i lägenhetsregistret enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

Ett nyfött barn folkbokförs i den församling där modern är folkbokförd eller, om modern inte är folkbokförd, i den församling där fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken är folkbokförd (födelsehemort).

Undantag från första stycket anges i 14–16 §§. (2006:379)

7 § En person anses vara bosatt på den fastighet där han regelmässigt tillbringar eller, när byte av bostad har skett, kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Den som därigenom kan anses vara bosatt på fler än en fastighet anses vara bosatt på den fastighet där han sammanlever med sin familj eller med hänsyn till övriga omständigheter får anses ha sitt egentliga hemvist.

En person skall anses regelmässigt tillbringa sin dygnsvila på en fastighet där han under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan minst en gång i veckan eller i samma omfattning men med annan förläggning i tiden.

Undantag från första stycket anges i 8–11 §§.

8 § Om en person under en på förhand bestämd tid av högst sex månader regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet än den där han har sitt egentliga hemvist, anses detta inte leda till ändrad bosättning.

9 § En person, som under en på förhand bestämd tid regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet än den där hans familj är bosatt, anses bosatt hos familjen.

10 § En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av

1. uppdrag som riksdagsledamot,
2. uppdrag som statsråd,
3. förordnande till ledamot i kommitté eller kommission, befattning som politiskt tillsatt tjänsteman eller uppdrag att biträda som politiskt sakkunnig i statsdepartement eller särskilt uppdrag av riksdagen,
4. tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,

5. vård vid en institution för sjukvård, vård av unga, kriminalvård eller vård av missbrukare.

En vistelse på viss fastighet som föranleds av förhållande som avses i första stycket 1–5 anses inte heller leda till ändrad bosättning om personen har anknytning till en annan fastighet genom att disponera en bostad där. Sammanlever personen med sin familj på en fastighet där han enligt 7 § skulle anses vara bosatt, får Skatteverket dock på ansökan besluta att han skall folkbokföras på den fastigheten.

En vistelse av statsministerns familjemedlemmar i statsministerns tjänstebostad anses inte leda till ändrad bosättning. Skatteverket får dock på ansökan besluta att en sådan person skall folkbokföras på den fastighet som inrymmer tjänstebostaden. (2007:283)

11 § En elev under 18 år som har sitt egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet.

Första stycket tillämpas även efter det att eleven fyllt 18 år så länge han genomgår grund- eller gymnasieskola eller motsvarande utbildning.

12 § Den som inte regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på någon viss fastighet eller regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast på en fastighet där han med tillämpning av 10 § inte skall anses bosatt, anses bosatt på den fastighet till vilken han med hänsyn till sina familje- och arbetsförhållanden och övriga omständigheter kan anses ha sin starkaste anknytning.

13 § Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–12 §§ hänföras till en församling men inte till viss fastighet inom denna skall han anses bosatt i församlingen.

14 § Den som är utsänd för anställning på utländsk ort i svenska statens tjänst folkbokförs under denna tjänstgöring tillsammans med sin medföljande familj på den fastighet och i den församling där den utsände senast var eller borde ha varit folkbokförd eller, om ändrade förhållanden föranleder det, endast i församlingen.

Den utsände får efter ansökan medges att tillsammans med sin medföljande familj folkbokföras på en fastighet i en församling där han eller någon annan i familjen äger eller innehar fast egendom eller innehar en bostad med bostadsrätt.

Vad som sägs i 11 § skall tillämpas på medföljande barn som för skolgång vistas i utlandet på annan ort än den där den utsände är stationerad.

15 § Den som för service och omvårdnad har en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan församling än den, där han var eller borde ha varit folkbokförd när han flyttade till den aktuella bostaden, får folkbokföras i sistnämnda församling. Han folkbokförs då på den fastighet där han förut var eller borde ha varit folkbokförd eller endast i församlingen eller, om det finns särskilda skäl, på en annan fastighet.

12 Folkbokföringslag

Den som för service och omvårdnad har en sådan bostad som anges i första stycket och är folkbokförd i den församling där bostaden ligger får folkbokföras på en annan fastighet i församlingen om det finns särskilda skäl.

Första och andra styckena skall även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till vård kan anses motsvara vistelse som avses i första stycket. (2001:470)

16 § En person som av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier på annat sätt, får vid flyttning medges att vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsorten (kvarskrivning). Kvarskrivning kan ske endast efter ansökan från den enskilde.

Kvarskrivning får medges endast om den enskildes behov av skydd inte kan tillgodoses genom kontaktförbud eller på annat sätt.

Kvarskrivning får även avse den utsatte personens medflyttande familj. (2011:489)

17 § Kvarskrivning får medges för högst tre år i taget.

När det inte längre finns skäl för kvarskrivning skall den upphöra.

För utredning av frågor om kvarskrivning får Skatteverket anlita biträde av polismyndighet. (2003:657)

Personnummer m.m.

18 § För varje folkbokförd person fastställs ett personnummer som identitetsbeteckning. Personnumret innehåller födelsetid, födelsenummer och kontroll-siffra.

Födelsetiden anges med sex siffror, två för året, två för månaden och två för dagen i nu nämnd ordning. Födelsenumret består av tre siffror och är udda för män och jämnt för kvinnor. Mellan födelsetiden och födelsenumret sätts ett bindestreck som byts mot ett plustecken det år en person fyller 100 år.

Om det för en viss födelsetid inte finns fler födelsenummer att tilldela, får födelsedagen i stället anges med en närliggande dag i månaden.

Om det inte är obehövt ska födelsetiden i personnumret lagras med åtta siffror i register som förs med hjälp av automatisk databehandling; fyra för året, två för månaden och två för dagen. (2009:272)

18 a § En person som inte är eller har varit folkbokförd får efter begäran från en myndighet eller ett annat organ som regeringen bestämmer tilldelas ett särskilt nummer (samordningsnummer).

Samordningsnumret ska utgå från den födelsetid som det rekviderande organet uppger. Numret ska anges med två siffror för vardera år, månad och dag i nu nämnd ordning. Siffrorna för dag ska adderas med 60. Därefter anges ett tresiffrigt individnummer, som är udda för män och jämnt för kvinnor, samt en kontrollsiffra.

Vad som sägs i 18 § fjärde stycket gäller även samordningsnummer. (2009:272)

18 b § En person som enligt 5 § inte ska folkbokföras får tilldelas ett personnummer enligt 18 § om han eller hon har rätt att vistas i landet och uppfyller de förutsättningar som anges i 3 § första stycket. (2009:272)

Avregistrering från folkbokföringen

19 § Den som avlider eller dödförklaras skall avregistreras från folkbokföringen.

20 § Den som kan antas under sin normala livsföring komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet under minst ett år ska avregistreras från folkbokföringen som utflyttad om inte annat följer av andra stycket eller 14 §. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska avregistreras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha sitt egentliga hemvist utom landet.

En vistelse utom landet som föranleds av uppdrag som ledamot av Europaparlamentet ska inte leda till avregistrering enligt första stycket om ledamoten har anknytning till landet genom att disponera en bostad här. På ansökan av ledamoten får dock Skatteverket besluta om avregistrering under de förutsättningar som anges i första stycket. (2009:678)

21 § Den som oavbrutet under två år saknat känt hemvist avregistreras från folkbokföringen som obefintlig. Den som folkbokförs med fingerade personuppgifter skall avregistreras såvitt avser de tidigare uppgifterna.

22 § Upphävd. (2005:267)

Anmälningar och ansökningar m.m.

23 § Anmälan enligt denna lag skall göras skriftligen, om inte annat anges.

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket begära att anmälan eller uppgift skall lämnas vid personlig inställelse. (2003:657)

24 § Ett barns födelse ska anmälas till Skatteverket om barnet föds inom landet eller om det föds utom landet av en kvinna som är folkbokförd här.

Föds barnet på ett sjukhus eller enskilt sjukhem ska inrättningen göra anmälan. Om en barnmorska hjälper till vid födelsen i annat fall, ska hon göra födelseanmälan. Anmälan ska göras så snart som möjligt.

I andra fall ska barnets vårdnadshavare göra anmälan inom en månad från födelsen.

Anmälan enligt första stycket ska göras för en nyfödd, som efter födelsen andats eller visat något annat livstecken, samt dödfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan. (2008:207)

25 § Den som flyttat skall inom en vecka anmäla flyttningen till Skatteverket, Försäkringskassan eller ett postbefordringsföretag som regeringen bestämmer.

Den som ändrar postadress utan att flyttning skett skall göra anmälan enligt första stycket om postadressen skall gälla för minst sex månader. (2004:822)

14 *Folkbokföringslag*

26 § Den som flyttat in från utlandet ska anmäla inflyttningen till Skatteverket eller Försäkringskassan. Detsamma gäller den som är registrerad som obefintlig och ska folkbokföras.

Anmälan ska även göras när ett barn ska folkbokföras här i landet enligt 3 § andra stycket.

Anmälningsskyldigheten enligt första stycket gäller inte en utländsk medborgare som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande makts beskickning. (2010:1843)

27 § Den som är folkbokförd och avser att flytta till utlandet skall anmäla detta till Skatteverket eller Försäkringskassan. Anmälan skall göras senast en vecka före utresan och skall innehålla uppgift om utresedagen. Om utresan ställs in eller skjuts upp skall detta anmälas senast den tidigare uppgivna utresedagen. (2004:822)

28 § Anmälan enligt 25 eller 26 § skall innehålla följande uppgifter:

1. namn och personnummer,
2. datum för ändring av bostads- eller postadress,
3. ny bostads- och postadress samt beräknad giltighetstid,
4. registerbeteckning för den fastighet som den nya bostadsadressen avser och, om fastigheten innehåller flera bostadslägenheter med samma belägenhetsadress, lägenhetsnummer som avses i lagen (2006:378) om lägenhetsregister
5. vem som upplåtit den fastighet eller bostadslägenhet som den nya bostadsadressen avser.

Anmälan enligt 26 § skall dessutom innehålla uppgift om inflyttningsdag till landet, avsikten med vistelsen här och dess beräknade varaktighet samt de uppgifter som får föras in i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. (2006:379)

29 § Anmälan enligt 27 § skall innehålla följande uppgifter:

1. namn och personnummer,
2. bostads- och postadress i Sverige,
3. datum för utresan,
4. adress i utlandet samt bostadstyp,
5. avsikten med vistelsen och dess beräknade varaktighet,
6. arbetsgivare under vistelsen i utlandet,
7. fastighet eller bostad i Sverige som efter utresan fortfarande ägs eller förhyrs.

30 § För barn under 18 år ska anmälan enligt 25, 26 första eller andra stycket eller 27 § göras av barnets vårdnadshavare. Barn som har fyllt 16 år har dock rätt att själv göra sådan anmälan.

För barn under 18 år får ansökan enligt 16 § göras av endast en vårdnadshavare, om syftet med ansökningen är att skydda mot den andre vårdnadshavaren. (2010:1843)

31 § Om det kan antas att en person är skyldig att göra anmälan enligt denna lag, får Skatteverket förelägga personen att antingen göra en sådan anmälan eller skriftligen eller muntligen lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av personens folkbokföring. Skatteverket får även i annat fall förelägga en person att lämna uppgifter som behövs för kontroll av bosättningen enligt denna lag. I föreläggandet skall anges vilka uppgifter som skall lämnas.

Skatteverket får förelägga en person att lämna uppgift om lägenhetsnummer, även om skyldighet att göra anmälan enligt första stycket inte föreligger.

Om ett barns vårdnadshavare inte anmält barnets förnamn inom föreskriven tid enligt 30 § namnlagen (1982:670), får Skatteverket förelägga barnets vårdnadshavare att inom viss tid fullgöra denna skyldighet. (2006:379)

32 § Skatteverket får förelägga en fastighetsägare eller innehavare av bostadslägenhet, som upplåter en bostad åt någon annan, att uppge till vem bostaden upplåts och om denne med fastighetsägarens eller lägenhetsinnehavarens medgivande upplåter bostaden åt någon annan samt vilka personer som enligt fastighetsägarens eller lägenhetsinnehavarens kännedom bor i fastigheten respektive lägenheten. I fråga om en person som bor på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter får föreläggandet också avse uppgift om personnummer, adress, fastighetsbeteckning och lägenhetsnummer.

Med fastighetsägare avses i denna lag även ägare av byggnad. (2006:379)

33 § Bestämmelser om dödsbevis och intyg om dödsorsaken finns i begravningslagen. (1990:1144)

Beslut om folkbokföring m.m.

34 § Skatteverket beslutar i ärende enligt denna lag efter anmälan eller ansökan eller annars när det finns skäl till det. (2003:657)

35 § Vid flyttning gäller den nya folkbokföringen från och med flyttningsdagen om anmälan görs enligt 25 eller 26 §. Kommer anmälan in senare gäller folkbokföringen från och med den dag då anmälan kom in.

Har beslut om folkbokföring meddelats utan föregående anmälan, gäller folkbokföringen från och med beslutets dag.

36 § Vid flyttning inom landet upphör den flyttande att vara folkbokförd på utflyttningsorten den dag då han blir folkbokförd på inflyttningsorten.

Vid flyttning till utlandet upphör den flyttande att vara folkbokförd utrese-dagen eller om flyttningen anmäls senare den dag anmälan kom in.

Vite

37 § Vite kan av Skatteverket föreläggas den som inte följer ett föreläggande enligt 31 eller 32 §.

Fråga om utdömande av vite prövas av den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av beslut enligt denna lag.

Vid prövning av en fråga om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas. (2010:12)

Överklagande

38 § Skatteverkets beslut enligt denna lag överklagas, utom i de fall som avses i andra och tredje styckena, hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets den person, vars folkbokföring beslutet gäller, vid tidpunkten för beslutet var eller, om beslutet avser en ändrad folkbokföringsort, genom det överklagade beslutet blivit folkbokförd.

Beslut att inte folkbokföra en person enligt en anmälan överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets folkbokföring skulle ha skett om anmälan hade godtagits.

Skatteverkets övriga beslut enligt denna lag överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm. (2010:12)

39 § Vitesföreläggande enligt 37 § får inte överklagas.

Skatteverkets beslut om fastställande av födelsenummer och kontrollsiffra i personnummer samt tilldelning av samordningsnummer får inte överklagas. (2003:657)

40 § Andra beslut av Skatteverket än som anges i 39 § får överklagas av den person vars folkbokföring beslutet gäller och av det allmänna ombudet hos Skatteverket. Ett beslut om en persons bosättning får även överklagas av en kommun som berörs av beslutet.

Ett överklagande av enskild om folkbokföring enligt 3–17, 20 och 21 §§ skall ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag den klagande fick del av beslutet. Beslut i annan fråga får överklagas av enskild utan begränsning till viss tid.

Ett överklagande av det allmänna ombudet eller en kommun skall ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag beslutet meddelades. (2005:267)

41 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (1997:989)

42 § Upphävd. (2003:657)

Straff

43 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte fullgör sin anmälningskyldighet enligt 25 eller 26 § skall dömas till penningböter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar. (1997:989)

Föreskrifter om ikraftträdandet av denna lag meddelas i lagen (1991:482) om införande av folkbokföringslagen. (1991:481)

Övergångsbestämmelse till lag (1995:1538) om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Denna lag träder i kraft, i fråga om Gävle kommun och Högalids församling i Stockholms kommun, den 1 juli 1996, och i övrigt den dag som regeringen bestämmer.

Övergångsbestämmelse till lag (1997:989) om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

1. Denna lag träder i kraft såvitt avser 18 a § den 1 januari 2000 och i övrigt den 1 januari 1998.

2. Äldre föreskrifter i 18 § om tilldelning av personnummer för personer som inte är folkbokförda får tillämpas intill utgången av år 1999.

3. Bestämmelserna i 38–42 §§ tillämpas första gången i de fall där det första beslutet i ärendet fattats efter ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelse till lag (2003:657) om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Om en skattemyndighet före ikraftträdandet enligt äldre föreskrifter i 23 § andra stycket har förelagt någon att inställa sig hos myndigheten, skall efter ikraftträdandet inställelse i stället ske hos Skatteverket.

3. Om en skattemyndighet enligt äldre föreskrifter i 31 eller 32 § har förelagt någon att göra en anmälan eller att lämna uppgifter till myndigheten, skall efter ikraftträdandet i stället anmälan göras eller uppgiften lämnas till Skatteverket.

4. Föreskrifterna i 37 § andra stycket gäller inte för ansökan om utdömande av vite som gets in före ikraftträdandet.

5. Äldre föreskrifter i 38 § gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Vad som där sägs om Riksskatteverket skall då i stället gälla Skatteverket.

6. Äldre föreskrifter i 39 § första stycket gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

7. Äldre föreskrifter i 40 § första stycket gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Vad som där sägs om Riksskatteverket skall då i stället gälla det allmänna ombudet hos Skatteverket.

Övergångsbestämmelse till lag (2004:822) om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2006:379

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2005:267

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

18 *Folkbokföringslag*

2006:1217

Regeringen föreskriver att lagen (2005:267) om ändring i folkbokföringslagen (1991:481) skall träda i kraft den 1 januari 2007.

2007:283

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

2008:207

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

2009:272

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2010:12

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

2010:1843

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2011:489

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

Folkbokföringsförordning (1991:749)

Ändringar införda t.o.m. SFS 2010:1844

Underrättelser till Skatteverket

1 § Har Försäkringskassan eller ett postkontor hos Posten Aktiebolag tagit emot en anmälan enligt 25, 26 eller 27 § folkbokföringslagen (1991:481), skall anmälan genast sändas till Skatteverket. (2004:933)

2 § Så snart det finns anledning att anta att den adress en person har inte är registrerad i folkbokföringen, ska Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Transportstyrelsen, Centrala studiestödsnämnden, Migrationsverket, Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och kommun, med undantag för socialtjänsten, underrätta Skatteverket om adressen.

Underrättelse ska även lämnas så snart det finns anledning att anta att den adress som är registrerad i folkbokföringen är felaktig eller ofullständig.

Underrättelse om den adress en person har behöver inte lämnas om det är uppenbart att adressen är tillfällig eller av annat skäl inte ska registreras. (2010:1483)

3 § En allmän förvaltningsdomstol skall i den omfattning som Skatteverket föreskriver underrätta verket om beslut i mål enligt folkbokföringslagen (1991:481) och begravningslagen (1990:144). (2003:952)

3 a § Skatteverket får föreskriva att en fastighetsägare eller innehavare av bostadslägenhet får lämna uppgifter enligt 32 § folkbokföringslagen (1991:481) på medium för automatisk databehandling. (2003:952)

Folkbokföring under särskild rubrik

4 § Den som skall vara folkbokförd i en församling men inte på en viss fastighet folkbokförs under rubriken på församlingen skrivna. Den som saknar känt hemvist folkbokförs under rubriken utan känt hemvist.

Personnummer m.m.

5 § Skatteverket får tilldela samordningsnummer enligt 18 a § folkbokföringslagen (1991:481) på begäran av en statlig myndighet eller en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda vissa examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda examina, och som i sin verksamhet behöver ett samordningsnummer för en person för att undvika personförväxling eller för att utbyta information om personen med andra myndigheter eller organisationer.

Personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen eller samordningsnummer för en person som omfattas av lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall får tilldelas endast på begäran av Regeringskansliet.

Skatteverket får på eget initiativ tilldela samordningsnummer för registrering i beskattningsdatabasen. (2009:275)

20 Folkbokföringsförordning

5 a § Samordningsnummer får tilldelas en person om det inte råder osäkerhet om hans eller hennes identitet.

Även om det råder osäkerhet om en persons identitet, får samordningsnummer tilldelas för registrering i

1. belastningsregister, misstankeregister och register som förs enligt polisdatalagen (1998:622) eller i övrigt inom rättsväsendets informationssystem,

2. Migrationsverkets verksamhetsregister enligt förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen när det gäller personer som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., eller

3. beskattningsdatabasen. (2009:275)

5 b § Det organ som begär att en person ska tilldelas samordningsnummer eller personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen (1991:481), ska bedöma om hans eller hennes identitet kan anses fastställd.

Skatteverket får meddela närmare föreskrifter om de krav som ska ställas på identifiering av en person för vilken samordningsnummer ska begäras och som inte omfattas av lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. (2009:275)

6 § En begäran om tilldelning av samordningsnummer eller personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen (1991:481) ska vara skriftlig. Den ska innehålla tillgängliga uppgifter om den enskildes namn, kön, födelsetid, födelseort, adress i Sverige och medborgarskap. En begäran ska vidare innehålla uppgift om vilka handlingar som legat till grund för identifiering.

Vid tilldelning av samordningsnummer får Skatteverket begära att de handlingar som legat till grund för identifieringen ges in till verket. Detta gäller dock inte då samordningsnummer ska tilldelas en person som omfattas av lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

I en begäran om nummertilldelning enligt 5 a § andra stycket 1 eller 2 ska den myndighet som begär tilldelningen ange om det råder osäkerhet om någon uppgift som lämnas om den enskilde. (2009:275)

6 a § En person som tilldelats ett samordningsnummer eller personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen (1991:481) och det organ som begärt tilldelning av numret får begära att Skatteverket ändrar uppgiften om den adress som angetts i begäran om tilldelning av samordningsnummer. (2009:275)

Anmälan till åklagare

7 § Skatteverket skall göra anmälan till åklagare så snart det finns anledning att anta att brott som avses i 43 § folkbokföringslagen (1991:481) har begåtts. Detta gäller dock inte om det kan antas att brottet inte kommer att medföra påföljd eller om anmälan av annat skäl inte behövs. I anmälan skall anges de omständigheter som utgjort grund för misstanken om brott.

Skatteverket får fullgöra anmälningsskyldigheten till sådan särskild enhet inom verket som skall medverka vid brottsutredning om den misstänkte kan

antas erkänna gärningen. Detta gäller dock endast om den misstänkte fyllt tjuguettt år. (2003:952)

Anmälan om inflyttning

8 § Regeringskansliet ska göra anmälan om inflyttning från utlandet enligt 26 § första stycket folkbokföringslagen (1991:481) av en utländsk medborgare som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande makts beskickning. (2010:1844)

Övergångsbestämmelse till förordning (1997:999) om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749) och förordning (1999:920) om ändring i förordning (1997:999) om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

Denna förordning träder i kraft såvitt avser 2, 3 och 7 §§ den 1 januari 1998 och i övrigt den 1 januari 2000.

Övergångsbestämmelse till förordning (2007:805) om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2008.

Övergångsbestämmelse till förordning (2008:210) om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2008.

Övergångsbestämmelse till förordning (2008:1190) om ändring i folkbokföringsförordningen (1991:749)

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

2009:275

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

2009:1182

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.

2010:1483

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

2010:1844

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Lag (1991:482) om införande av folkbokföringslagen (1991:481)

30 maj 1991

1 § Denna lag och folkbokföringslagen (1991:481) träder i kraft den 1 juli 1991 då folkbokföringslagen (1967:198) skall upphöra att gälla med de begränsningar som följer av denna lag.

Den gamla lagen gäller fortfarande i fråga om förhållanden som avser tid före ikraftträdandet.

2 § Ett kyrkobokföringsärende hos pastorsämbetet som inte har avslutats före ikraftträdandet skall prövas av skattemyndigheten.

3 § I fråga om överklagande och underställning av ett beslut i ett kyrkobokföringsärende som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

4 § Den som är kyrkobokförd enligt den gamla lagen skall på motsvarande sätt anses som folkbokförd enligt den nya lagen.

5–7 §§ Upphävda. (1992:354)

8 § Bestämmelsen i 62 § gamla lagen får tillämpas efter ikraftträdandet i ärenden om kyrkobokföring och mantalsskrivning som avser tid före ikraftträdandet.

9 § Intill den 1 januari 1992 skall straffet för brott som avses i 40 § nya lagen i stället för penningböter vara böter, högst femhundra kronor.

10 § Upphävd. (1999:307)

Förordning (2006:1216) om ikraftträdande av lagen (2005:268) om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring

utfärdad den 23 november 2006.

Regeringen föreskriver att lagen (2005:268) om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring skall träda i kraft den 1 januari 2007.

Lag (2005:268) om överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring

12 maj 2005

Den överenskommelse om folkbokföring som Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige undertecknade den 1 november 2004 skall gälla som lag här i landet. Överenskommelsen är avfattad på svenska, danska, finska, isländska och norska. Samtliga texter har samma giltighet. Den på svenska avfattade texten framgår av bilaga till denna lag. Samtliga texter skall kungöras genom publicering i Sveriges internationella överenskommelser (SÖ).

Bilaga

Överenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om folkbokföring.

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige har, för att underlätta registreringen av personer i de avtalsslutande staterna, enats om följande:

Artikel 1

1. Denna överenskommelse gäller personer som är registrerade som bosatta i en av de avtalsslutande staterna, och som har för avsikt att flytta, eller som har flyttat till en annan av dessa stater. Tidsbegränsade vistelser som varar kortare tid än 6 månader räknas normalt inte som flyttning.

2. Flyttningen omfattas inte av överenskommelsen om inte utflyttningsstaten senast tre månader efter anmäld utflyttning har mottagit underrättelse enligt artikel 2 punkt 2 tredje stycket.

Artikel 2

1. Den som flyttar från en avtalsslutande stat till en annan av dessa stater, skall inom den tidsfrist som gäller för flyttningsanmälan i denna stat, anmäla inflyttningen till behörig lokal registreringsmyndighet. Samtidigt med anmälan skall den flyttande lämna de uppgifter som krävs i inflyttningsstaten och uppvisa legitimation med dokumentation av medborgarskap (pass eller motsvarande), samt lämna uppgift om personnummer och den bostadsadress och kommun som den flyttande hade i utflyttningsstaten fram till dess flyttningen skedde.

2. Den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningsstaten avgör om en person skall registreras som bosatt i inflyttningsstaten.

Finner den lokala registreringsmyndigheten att en person skall registreras som bosatt i inflyttningsstaten, skall den flyttande registreras som bosatt och tilldelas personnummer snarast möjligt på samma sätt som gäller för personer som flyttar in från stater utanför Norden.

Samtidigt med att det har beslutats om att det skall ske en registrering eller inte i inflyttningsstaten, skall registreringsmyndigheten i inflyttningsstaten underrätta personen och den centrala eller en särskilt angiven registreringsmyndighet i utflyttningsstaten.

I underrättelsen till myndigheten i utflyttningsstaten skall anges den flyttandes personnummer i utflyttningsstaten, namn, födelsedatum, kön och, om registrering har skett, inflyttningsdatum, personnummer, kommun och bostadsadress i inflyttningsstaten. Motsvarande underrättelse skall sändas om registreringsmyndigheten i inflyttningsstaten senare upphäver det tidigare beslutet om registrering av inflyttning.

Finner den lokala registreringsmyndigheten skäl att anta att den som har anmält inflyttningen, skall anses bosatt på en annan plats i inflyttningsstaten, skall han hänvisas till den lokala registreringsmyndigheten på denna plats.

3. Först när underrättelse om registrering i inflyttningsstaten har mottagits, skall den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningsstaten avregistrera den som har flyttat. Som datum för utflyttningen används inflyttningsstatens registrerade inflyttningsdatum.

Artikel 3

Frågan om en person enligt denna överenskommelse skall anses som bosatt eller inte bosatt i inflyttningsstaten, avgörs enligt lagstiftningen i den staten.

Om den lokala registreringsmyndigheten i utflyttningsstaten har en annan uppfattning om de faktiska förhållandena som har lagts till grund för registreringen, kan ärendet tas upp med den lokala registreringsmyndigheten i inflyttningsstaten. Blir dessa inte eniga, kan utflyttningsstatens lokala registreringsmyndighet ta upp saken med statens centrala registreringsmyndighet som i sin tur kan ta upp saken med inflyttningsstatens centrala registreringsmyndighet.

Som inflyttningsstat räknas den stat som en person bosatt sig i efter inflyttning från en annan stat. Detta gäller så länge de faktiska bostadsförhållandena är de samma som då inflyttningen ägde rum.

Artikel 4

De avtalslutande staterna förbinder sig att på förfrågan ömsesidigt lämna uppgifter om den flyttandes namn, födelsedatum, personnummer, födelseort, kön, bostadsadress, lokal registreringsmyndighet, medborgarskap, civilstånd och datum för ändring, make/makas/registrerad partners namn och födelsedatum, föräldrarnas namn och födelsedatum (för barn under 18 år), namn och födelsedatum för barn (under 18 år) och eventuellt utflyttningsdatum, samt de andra upplysningar som kan antas vara nödvändiga för bedömningen av bosättningsfrågan, och underrätta om de beslut som fattas.

Underrättelse enligt artikel 2 och svar på förfrågningar enligt denna artikel kan ske med direkt elektronisk kommunikation mellan de centrala registreringsmyndigheterna i de avtalslutande stater som har avtalat detta.

26 Lag om överenskommelse om folkbokföring

Artikel 5

De centrala registreringsmyndigheterna i de avtalsslutande staterna är förpliktade att hålla aktuell och offentliggöra en förteckning över de lokala registreringsmyndigheterna i de respektive staterna.

Artikel 6

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit från den dag då samtliga avtalsslutande stater har meddelat det norska utrikesdepartementet att de har godkänt överenskommelsen.

För Färöarnas och Grönlands del träder överenskommelsen dock i kraft den 1 januari, 1 april, 1 juli eller 1 oktober som infaller närmast efter det att tre månader förflutit sedan Danmarks regering har notifierat det norska utrikesdepartementet att förutsättningarna är uppfyllda.

Det norska utrikesdepartementet underrättar de övriga avtalsslutande staterna om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 7

Samtidigt som denna överenskommelse träder i kraft upphävs den nordiska överenskommelsen den 8 maj 1989 om folkbokföring.

Artikel 8

En avtalsslutande stat kan i förhållande till var och en av de andra staterna säga upp överenskommelsen per den 1 januari eller 1 juli med en uppsägningstid av sex månader. Uppsägning skall ske genom skriftligt meddelande till berörd stat och det norska utrikesdepartementet. Det norska utrikesdepartementet underrättar de övriga staterna om mottagandet av sådant meddelande och om dess innehåll.

Artikel 9

Originaltexten till denna överenskommelse deponeras hos det norska utrikesdepartementet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm den 1 november 2004 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska språken, som alla har lika giltighet.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Lag (2006:378) om lägenhetsregister

utfärdad den 18 maj 2006

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:847

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om register över bostadslägenheter (lägenhetsregister).

2 § Den statliga lantmäterimyndigheten ska för de ändamål som anges i 5 § föra ett lägenhetsregister.

Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter i lägenhetsregistret, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller annars av 2 § personuppgiftslagen. (2008:539)

Definitioner

3 § Om inget annat anges har termer och uttryck som används i denna lag samma betydelse och tillämpningsområde som i lagen (2000:224) om fastighetsregister och fastighetstaxeringslagen. (1979:1152)

Med bostadslägenhet avses en sådan lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Med entré avses en ingång till byggnaden där bostadslägenheten är belägen.

Med belägenhetsadress avses en adress som entydigt anger läget för en bestämd plats.

Vad som föreskrivs om fastighetsägare i denna lag gäller, om tomträtt har upplåtits i en fastighet, tomträttshavaren och, om det på en fastighet finns en byggnad som inte hör till fastigheten, ägaren av byggnaden.

Personuppgiftsansvar

4 § Den statliga lantmäterimyndigheten är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen (1998:204) för lägenhetsregistret. (2008:539)

Registerändamål

5 § Uppgifter i lägenhetsregistret får behandlas för

1. folkbokföring,
2. framställning av statistik,
3. forskning,
4. planering, uppföljning och utvärdering av bostadsbestånd och byggande.

Registerinnehåll

- 6 §** Lägenhetsregistret får innehålla
1. för bostadslägenhet uppgifter om
 - a) lägenhetsnummer,
 - b) antal rum,
 - c) kökstyp,
 - d) bostadsarea, och
 - e) lägenhetskategori,
 2. för entré uppgifter om
 - a) belägenhetsadress, och
 - b) postnummer och postort,
 3. för byggnad uppgifter om
 - a) byggnadsnummer,
 - b) byggnadstyp,
 - c) byggnadskategori,
 - d) nybyggnadsår,
 - e) ombyggnads- eller tillbyggnadsår,
 - f) värdeår, och
 - g) typ av taxeringsenhet,
 4. för fastighet uppgifter om
 - a) fastighetsbeteckning,
 - b) län, och
 - c) fastighetsägarens juridiska form.

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om innehållet i lägenhetsregistret.

8 § Uppgifter i lägenhetsregistret får hämtas från fastighetsregistret och från fastighetsägare.

Bestämmelser om fastighetsregistret finns i lagen (2000:224) om fastighetsregister.

9 § Behörighet att föra in, ändra och ta bort uppgifter i lägenhetsregistret har

1. kommunen, när det gäller uppgifter enligt 6 § 1 och 3 b–e, och
2. den statliga lantmäterimyndigheten. (2008:539)

Kommunens skyldigheter

Belägenhetsadress

10 § För varje entré skall kommunen fastställa en belägenhetsadress.

Lägenhetsnummer

11 § Om det finns mer än en bostadslägenhet med samma belägenhetsadress, skall kommunen fastställa ett lägenhetsnummer för varje lägenhet.

Fastighetsägaren skall omgående underrättas om beslut som avser lägenhetsnummer.

12 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utformningen av lägenhetsnumret.

Registreringsåtgärder

13 § Kommunen skall för varje bostadslägenhet i kommunen löpande registrera ändringar och kompletteringar av de uppgifter som avses i 6 § 1 och 3 b–e.

Fastighetsägarens skyldigheter

14 § Fastighetsägaren ska lämna sådana uppgifter till kommunen som föranleder ändringar eller kompletteringar av lägenhetsregistret och som avses i

1. 6 § 1 d samt 3 b–e när det gäller en bostadslägenhet i ett småhus, och
2. 6 § 1 b–e samt 3 b–e när det gäller övriga bostadslägenheter.

Om lägenhetsnummer ska fastställas för bostadslägenheten, ska fastighetsägaren också lämna förslag till sådant nummer i enlighet med föreskrifter som avses i 12 §. (2008:966)

15 § Uppgifter enligt 14 § skall lämnas enligt formulär som fastställs av kommunen.

Uppgifterna skall lämnas senast en månad efter det att den förändring har skett som föranleder ändringen eller kompletteringen av lägenhetsregistret.

16 § När fastighetsägaren har fått del av ett beslut om fastställda lägenhetsnummer, skall fastighetsägaren inom en månad skriftligen informera de boende om beslutet samt inom tre månader anslå lägenhetsnumren på väl synlig plats i byggnaden.

Utlämnande av uppgifter

Direktåtkomst

17 § Direktåtkomst till lägenhetsregistret är tillåten endast i den utsträckning som anges i lag eller förordning.

18 § En kommun får ha direktåtkomst till sådana uppgifter i lägenhetsregistret som avser bostadslägenheter som har belägenhetsadress i kommunen.

Samkörning

19 § Den statliga lantmäterimyndigheten och den som får ha direktåtkomst till lägenhetsregistret får samköra uppgifter i registret med uppgifter om namn och personnummer endast om regeringen har meddelat föreskrifter om det. (2008:539)

Automatiserad behandling

20 § Uppgifter i lägenhetsregistret får lämnas ut på medium för automatiserad behandling endast om regeringen meddelar föreskrifter om det.

Uppgifter får lämnas ut endast för de ändamål som anges i 5 §.

Avgifter

21 § Användningen av lägenhetsregistret får vara avgiftsbelagd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter.

Tvångsmedel

22 § Kommunen får förelägga en fastighetsägare som inte fullgör sina skyldigheter enligt 14 eller 16 § att fullgöra dessa.

23 § Om det finns anledning att anta att ett föreläggande enligt 22 § inte följs, får det förenas med vite.

Vid prövning av en ansökan om utdömmande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Rättelse och skadestånd

24 § Om personuppgifter behandlas i strid med denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, tillämpas bestämmelserna om rättelse och skadestånd i personuppgiftslagen. (1998:204)

Överklagande

25 § Beslut enligt 10 §, 11 § första stycket, 22 § och 23 § första stycket får inte överklagas. Övriga beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. Genom lagen upphävs lagen (1995:1537) om lägenhetsregister.

2. Den statliga lantmäterimyndigheten ansvarar för att upprätta lägenhetsregistret.

3. Den statliga lantmäterimyndigheten får behandla andra uppgifter i lägenhetsregistret än dem som framgår av 6 §, om det behövs för upprättande av registret. Sådana uppgifter skall gallras när de inte längre behövs.

4. Medan lägenhetsregistret upprättas fullgör den statliga lantmäterimyndigheten de uppgifter som kommunen har enligt 11 §.

5. Fastighetsägaren skall för upprättande av lägenhetsregistret på begäran av den statliga lantmäterimyndigheten lämna uppgifter enligt 14 § till verket.

6. Belägenhetsadresser enligt 10 § skall vara fastställda senast den 1 juli 2007. Regeringen får föreskriva om anstånd att fastställa belägenhetsadresser.

7. Den statliga lantmäterimyndigheten meddelar regeringen när registret, för en viss kommun, är färdigt att tas i bruk.

8. Regeringen skall föreskriva när registret för en viss kommun skall anses upprättat.

9. Kommunens skyldigheter enligt 11 och 13 §§ behöver inte fullgöras förrän registret är upprättat.

10. Fastighetsägarens skyldigheter enligt 14 § behöver inte fullgöras förrän registret är upprättat. Om fastighetsägaren har lämnat uppgifter till den statliga lantmäterimyndigheten enligt punkt 5 och förändringar som föranleder ändringar eller kompletteringar av lägenhetsregistret har skett därefter men innan registret är upprättat, skall fastighetsägaren lämna uppgifterna till kommunen inom en månad efter det att registret är upprättat.

11. Vad som sägs i 22 § om kommuner gäller under upprättandet av lägenhetsregistret för den statliga lantmäterimyndigheten. Frågor om att döma ut vite som har förelagts enligt 23 § prövas under denna tid av den förvaltningsrätt inom vars domkrets uppgiftsskyldigheten skall fullgöras. (2009:847)

Övergångsbestämmelse till lag (2008:539) om ändring i lagen (2006:378) om lägenhetsregister

Denna lag träder i kraft den 1 september 2008.

Övergångsbestämmelse till lag (2008:966) om ändring i lagen (2006:378) om lägenhetsregister

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

Förordning (2007:108) om lägenhetsregister

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:1072

Inledande bestämmelse

1 § Denna förordning gäller vid tillämpning av lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

Uppgifter i lägenhetsregistret

2 § Uppgifter i lägenhetsregistret om bostadslägenhet skall ange följande i fråga om

1. antalet rum: antalet rum utom kök,
2. kökstyp: kök, kokvrå, kokskåp, gemensamt kök eller köksutrustning saknas,
3. bostadsarea: bostadslägenhetens area angiven i kvadratmeter,
4. lägenhetskategori: vanlig bostadslägenhet eller specialbostad. Lägenhetskategorin specialbostad delas upp i specialbostad för äldre eller funktionshindrade, studentbostad eller övrig specialbostad.

3 § Uppgifter i lägenhetsregistret om fastighet skall ange om ägaren är en fysisk person eller en juridisk person.

Om ägaren är en juridisk person skall slag av juridisk person anges.

4 § Lantmäteriet får, efter samråd med Statistiska centralbyrån, meddela närmare föreskrifter om innehållet i lägenhetsregistret. (2008:704)

Lägenhetsnummer

5 § Lägenhetsnumret ska anges med fyra siffror. De två första anger våningsplan och de två sista bostadslägenhetens läge inom våningsplanet.

Lantmäteriet får meddela föreskrifter om undantag från första stycket i fråga om bostadslägenhetens läge, om antalet bostadslägenheter ändras på ett våningsplan.

Lantmäteriet får meddela närmare föreskrifter om utformningen av lägenhetsnummer. (2011:1072)

Utlämnande av uppgifter

Direktåtkomst

6 § Skatteverket får ha direktåtkomst till lägenhetsregistret.

Automatiserad behandling

7 § Uppgifter i lägenhetsregistret får lämnas ut på medium för automatiserad behandling till

1. Skatteverket,
2. Statistiska centralbyrån,
3. den kommun där fastigheten är belägen,

4. fastighetsägaren.

Anstånd

8 § Kommunerna får anstånd med att fastställa belägenhetsadresser för småhus med permanent boende där det på fastigheten finns endast en småhusbyggnad, med en enda entré och en enda bostadslägenhet längst till den 1 januari 2010 och för småhus utan permanent boende längst till den 1 januari 2015.

Kommunerna får anstånd med att fastställa belägenhetsadresser för övriga byggnader med permanent boende längst till den 1 januari 2008. (2007:282)

Upprättande av lägenhetsregistret

9 § Lägenhetsregistret ska anses vara upprättat för de kommuner och vid de tidpunkter som framgår av bilagan. (2009:723)

Överklagande

10 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. (2009:723)

Bilaga

Lägenhetsregistret ska anses vara upprättat för följande kommuner vid följande tidpunkter.

Kommun	Tidpunkt
Avesta, Bollnäs, Gävle, Hofors, Ockelbo, Ovanåker, Sandviken, Sundsvall, Tierp, Umeå, Västerås, Älvkarleby	2009-09-01
Arboga, Arvidsjaur, Berg, Bjurholm, Boxholm, Bräcke, Dorotea, Eksjö, Emmaboda, Enköping, Fagersta, Flen, Hallstahammar, Heby, Hudiksvall, Häbo, Härjedalen, Härnösand, Järfälla, Katrineholm, Kramfors, Kungsör, Köping, Linköping, Ljusdal, Luleå, Lycksele, Malå, Motala, Mullsjö, Nacka, Norberg, Nordanstig, Nordmaling, Norsjö, Nykvarn, Nynäshamn, Nässjö, Pajala, Piteå, Ragunda, Sala, Skellefteå, Skinnskatteberg, Sollentuna, Sorsele, Strängnäs, Sundbyberg, Surahammar, Söderhamn, Tyresö, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Vilhelmina, Vindeln, Vännäs, Västervik, Ydre, Ånge, Åre, Åsele, Älvsbyn, Österåker, Östhammar, Överkalix, Övertorneå (2009:1153)	2010-01-01
Aneby, Boden, Borgholm, Botkyrka, Danderyd, Eskilstuna, Falkenberg, Gislaved, Gnesta, Habo, Halmstad, Haninge, Högsby, Jokkmokk, Jönköping, Kalix, Kalmar, Karlshamn, Kinda, Lessebo, Mönsterås, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Robertsfors, Ronneby, Sollefteå, Strömsund, Sävsjö, Södertälje, Timrå, Tingsryd, Torsås, Vaggeryd, Vallentuna, Varberg, Vetlanda, Vimmerby, Värmdö, Värnamo, Åtvidaberg, Östersund	2010-03-01

34 Förordning om lägenhetsregister

Alvesta, Arjeplog, Bjuv, Bromölla, Eslöv, Forshaga, Gnosjö, 2010-05-01
Gotland, Gällivare, Haparanda, Huddinge, Hultsfred, Hylte,
Kiruna, Kristianstad, Kungsbacka, Kävlinge, Laholm, Lidingö,
Ljungby, Lomma, Markaryd, Mjölby, Norrköping, Nyköping,
Olofström, Osby, Oxelösund, Salem, Sjöbo, Solna, Svalöv, Sve-
dala, Söderköping, Sölvesborg, Tranås, Trosa, Täby, Uppvidinge,
Vadstena, Valdemarsvik, Vaxholm, Vingåker, Växjö, Åstorp,
Älmhult, Ödeshög, Örnsköldsvik

Arvika, Askersund, Bollebygd, Båstad, Dals-Ed, Degerfors, Eda, 2010-07-01
Essunga, Falköping, Falun, Filipstad, Gagnef, Grums, Gullspång,
Götene, Hallsberg, Helsingborg, Hällefors, Hässleholm, Höganäs,
Höör, Karlskoga, Karlstad, Kil, Klippan, Kristinehamn, Kumla,
Kungälv, Laxå, Lekeberg, Leksand, Lerum, Lilla Edet, Lindes-
berg, Ljusnarsberg, Ludvika, Mariestad, Mark, Mora, Munkfors,
Mölnadal, Nora, Perstorp, Rättvik, Simrishamn, Skara, Skurup,
Smedjebacken, Staffanstorps, Stenungsund, Storfors, Strömstad,
Sunnå, Säter, Tibro, Tomelilla, Torsby, Tranemo, Töreboda,
Vansbro, Vellinge, Vårgårda, Vänersborg, Ystad, Årjäng, Ängel-
holm, Örebro, Örkelljunga, Östra Göinge

Ale, Alingsås, Bengtsfors, Borlänge, Borås, Burlöv, Ekerö, Fin- 2010-09-01
spång, Färgelanda, Grästorps, Göteborg, Hagfors, Hammarö,
Hedemora, Herrljunga, Hjo, Härryda, Hörby, Karlsborg, Karls-
krona, Knivsta, Krokoms, Landskrona, Lidköping, Lysekil,
Malmö, Malung-Sälen, Mellerud, Munkedal, Orsa, Orust, Partille,
Sigtuna, Skövde, Sotenäs, Stockholm, Storuman, Svenljunga,
Säffle, Tanum, Tidaholm, Tjörn, Trelleborg, Trollhättan, Udde-
valla, Ulricehamn, Uppsala, Vara, Åmål, Älvdalen, Öckerö

Lund, Norrtälje 2010-11-01
(2010:1087)

1. Denna förordning träder i kraft den 15 april 2007.

2. Genom förordningen upphävs förordningen (1996:434) om provverk-
samhet avseende hushålls- och bostadsuppgifter och förordningen (1996:435)
om lägenhetsregister.

*Övergångsbestämmelse till förordning (2008:704) om ändring av förordning
(2007:108) om lägenhetsregister*

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2008.

2009:723

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2009.

2009:1153

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2009.

2010:1087

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2010.

2011:1072

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

Utlänningslag (2005:716), utdrag ur

utfärdad den 29 september 2005

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:705

1 kap. Lagens innehåll, vissa definitioner och allmänna bestämmelser

Vissa definitioner

Barn

2 § Med barn avses i denna lag en person som är under 18 år.

Asyl

3 § Med asyl avses i denna lag ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att han eller hon är flykting eller alternativt skyddsbehövande. (2009:1542)

3 a § Med EU-stat avses i denna lag en stat som är medlem i Europeiska unionen (EU). (2006:219)

EES-stat och EES-medborgare

3 b § Med EES-stat avses i denna lag en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Med EES-medborgare avses en utlänning som är medborgare i en EES-stat. (2006:219)

Tredjelandsmedborgare

3 c § Med tredjelandsmedborgare avses i denna lag en utlänning som inte är medborgare i en EU-stat, i en annan EES-stat eller i Schweiz. (2006:219)

2 kap. Villkor för att en utlänning skall få resa in samt vistas och arbeta i Sverige

Pass

1 § En utlänning som reser in eller vistas i Sverige skall ha pass.

2 § Regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall svenska myndigheter får utfärda pass för utlänningar.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Migrationsverket får meddela föreskrifter om vilka handlingar som får godtas som pass.

Visering

3 § En utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering, om han eller hon inte har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt. (2011:705)

Uppehållsrätt

3 a § Bestämmelser om uppehållsrätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar finns i 3 a kap. (2006:219)

Uppehållstillstånd

4 § Uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Den som har uppehållstillstånd eller har ställning som varaktigt bosatt får, om villkoret i 1 § är uppfyllt, resa in i Sverige. (2006:219)

5 § En utlänning som vistas i Sverige mer än tre månader skall ha uppehållstillstånd om inte visering har beviljats för längre tid.

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om att utlänningar skall ha uppehållstillstånd redan efter en kortare vistelsetid i Sverige än tre månader.

Arbetstillstånd

7 § Arbetstillstånd är ett tillstånd att arbeta i Sverige. En utlänning som skall arbeta i Sverige på grund av anställning här eller utomlands skall ha arbetstillstånd.

Undantag från kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd

8 § Kraven på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd enligt 1, 3, 5 och 7 §§ för inresa, vistelse och arbete gäller inte medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge. Kraven på uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller inte för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som har uppehållsrätt. Kravet på arbetstillstånd gäller inte för en utlänning som har permanent uppehållstillstånd.

Undantaget från kravet på pass för inresa gäller dock endast för en sådan medborgare som avses i första stycket som reser eller har rest in i Sverige direkt från en Schengenstat. (2006:219)

3 a kap. Uppehållsrätt för EES-medborgare m.fl.

Allmänna bestämmelser

1 § Med uppehållsrätt avses en rätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd i enlighet med vad som sägs i detta kapitel. (2006:219)

2 § Med familjemedlem till EES-medborgare avses i denna lag en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig till en EES-medborgare och som är

- make eller sambo till EES-medborgaren,
- släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, eller
- släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning. (2006:219)

Uppehållsrätt

3 § En EES-medborgare har uppehållsrätt om han eller hon

1. är arbetstagare eller egen företagare i Sverige,
2. har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning,
3. är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och enligt en försäkran om detta har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige, eller
4. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige. (2006:219)

4 § En familjemedlem till en sådan EES-medborgare som anges i 3 § 1–2 och 4 har uppehållsrätt. När det gäller familjemedlemmar till en sådan EES-medborgare som har uppehållsrätt enligt 3 § 3 skall dock endast EES-medborgarens make eller sambo samt deras barn under 21 år om de är beroende av någon av dem för sin försörjning, ha uppehållsrätt. (2006:219)

5 § Uppehållsrätten finns så länge villkoren är uppfyllda. (2006:219)

Permanent uppehållsrätt

6 § En EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt. (2006:219)

7 § En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år med den person från vilken han eller hon härleder sin uppehållsrätt, har permanent uppehållsrätt. (2006:219)

8 § Det som sägs i 6 och 7 §§ påverkas inte av tillfälliga vistelser utanför Sverige som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av en längre vistelse utanför Sverige på grund av obligatorisk militärtjänstgöring. Detsamma gäller vid vistelse utanför Sverige under högst tolv på varandra följande månader på grund av graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, utstationering på grund av arbete i ett annat land eller särskilda skäl. (2006:219)

9 § Den permanenta uppehållsrätten gäller utan villkor och kan endast upphöra om utlänningen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år. (2006:219)

Registreringsskyldighet m.m.

10 § En EES-medborgare som har uppehållsrätt och som avser att stanna i Sverige under längre tid än tre månader skall registrera sig hos Migrationsverket.

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt skall ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon kom till Sverige.

Det som sägs i första och andra styckena gäller inte för medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge. Det gäller inte heller för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd. Det som sägs i första stycket skall inte heller gälla EES-medborgare som är arbetssökande. (2006:219)

11 § Om det kan antas att en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem är skyldig att registrera sig eller att ansöka om uppehållskort enligt 10 §, får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet. Migrationsverket får även förelägga EES-medborgaren eller familjemedlemmen att lämna in sådana uppgifter som är nödvändiga för att registrering och utfärdande av uppehållskort skall kunna ske. (2006:219)

12 § Ett föreläggande enligt 11 § får förenas med vite.

Fråga om utdömande av vite prövas av migrationsdomstol på ansökan av Migrationsverket.

Vid prövning av en fråga om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas. (2006:448)

Bemyndiganden

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de krav som uppställs i 3–6 §§. (2006:219)

14 § Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas vid registrering och ansökan om uppehållskort. (2006:219)

7 kap. Återkallelse av tillstånd

7 § Ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas för en utlänning som inte längre är bosatt i Sverige.

För en utlänning som har vistats här som flykting eller annan skyddsbehövande får dock uppehållstillståndet återkallas tidigast när två år har förflutit efter det att bosättningen här i landet upphörde, om utlänningen har återvänt till ett land där han eller hon tidigare har varit bosatt därför att de politiska förhållandena i landet har ändrats. (2009:1542)

7 a § Utöver vad som anges i 1–3, 5 och 6 §§ får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för studier återkallas, om förutsättningarna för att medge uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda. (2006:447)

13 kap. Handläggningen av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna m.m.

Rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift

12 § En myndighet får besluta om rättelse av sitt beslut, om en utlänning har lämnat oriktig uppgift om sitt namn, sin nationalitet eller någon annan omständighet av betydelse för att utlänningens identitet skall kunna fastställas, om den oriktiga uppgiften har tagits in i myndighetens beslut.

21 kap. Tillfälligt skydd

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om tillfälligt skydd enligt rådets direktiv 2001/55/EG av den 20 juli 2001 om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta.

2 § En utlänning som omfattas av ett beslut om tillfälligt skydd enligt direktiv 2001/55/EG och som i enlighet med direktivet överförs till eller tas emot i Sverige ska ges ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får vägras utlänningen endast om det föreligger sådana omständigheter som innebär att en utlänning är utesluten från att vara flykting enligt 4 kap. 2 b § eller att en flykting får vägras uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 §. (2009:1542)

3 § Regeringen får meddela föreskrifter om att ytterligare kategorier av fördrivna personer utöver dem som omfattas av Europeiska unionens råds beslut får ges uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, om dessa personer har fördrivits av samma skäl och från samma ursprungsland eller ursprungsregion.

Föreskrifter som meddelats med stöd av första stycket skall anmälas till riksdagen genom en särskild skrivelse inom tre månader.

4 § Om ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har getts till en person, får ett sådant tillstånd också ges till den som är gift eller sambo med den person som beviljats tillstånd samt till en utlänning som är ogift och som är barn antingen till den som beviljats tillstånd eller till den person som den som beviljats tillstånd är gift eller sambo med.

Annan nära anhörig till den som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd under de förutsättningar som anges i 5 kap. 3 § första stycket 4 och andra stycket trots att den person som först beviljats tillstånd varken är bosatt i Sverige eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här.

Upphållstillstånd enligt denna paragraf får vägras en utlänning endast om det finns synnerliga skäl med hänsyn till rikets säkerhet eller på grund av utlänningens brottslighet.

5 § Att en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd hindrar inte att en ansökan om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § prövas. Detsamma gäller för ansökan om flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § och en ansökan om resedokument enligt 4 kap. 4 §.

Prövningen av en ansökan enligt första stycket får skjutas upp endast om det finns särskilda skäl för det. Om ansökan inte har prövats innan det tillfälliga skyddet har upphört att gälla, ska den prövas så snart det kan ske efter denna tidpunkt. (2009:1542)

6 § Ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd får inte gälla under längre tid än den tid som beslutats av Europeiska unionens råd.

Om ett program för att förbereda att utlänningen återvänder självmant har inletts när ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd upphör, får tillståndet förlängas högst två år för en person som deltar i programmet. Detta tillstånd skall kallas uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

7 § En utlänning som beviljas uppehållstillstånd med tillfälligt skydd skall också ges arbetstillstånd för den tid som uppehållstillståndet gäller.

1. Denna lag träder i kraft den 31 mars 2006. Utlänningslagen (1989:529) skall samtidigt upphöra att gälla.

42 *Utlänningslag, utdrag ur*

Övergångsbestämmelse till lagen (2006:219) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Denna lag träder i kraft den 30 april 2006.

Övergångsbestämmelse till lagen (2006:448) om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2009:1542

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

2011:705

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

Utlänningsförordning (2006:97), utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:1466

2 kap. Bestämmelser om resehandlingar

Undantag från kravet på passinnehav

1 § En utlänning som är medborgare i en Schengenstat och som kommer till Sverige direkt från en sådan stat, behöver inte ha pass vid inresa eller vistelse i landet.

En utlänning som har permanent uppehållstillstånd eller som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) behöver inte ha pass vid vistelse i Sverige. Detsamma gäller för en utlänning som kan beviljas eller har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen om han eller hon inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att inom rimlig tid skaffa en sådan handling.

En utlänning under sexton år behöver inte ha eget pass för inresa eller vistelse i Sverige, om han eller hon följer med en vuxen person, vars pass innehåller de uppgifter som behövs för att fastställa barnets identitet. (2007:320)

Hemlandspass

4 § En resehandling får godtas som pass (hemlandspass), om handlingen är utfärdad av en behörig myndighet i det land där innehavaren är medborgare samt uppfyller de förutsättningar som anges i andra–fjärde styckena.

I handlingen skall det finnas

1. uppgifter om innehavarens medborgarskap och fullständiga namn samt födelsedatum och födelseort,
2. uppgift om handlingens giltighetstid,
3. innehavarens namnteckning,
4. uppgift om vilken myndighet som utfärdat handlingen,
5. uppgift om handlingens giltighet för resa till Sverige, och
6. ett välliknande fotografi av innehavaren.

En handling får inte godtas som pass om den inte tillåter återresa till hemlandet eller inresa till tredje land.

Handlingen skall vara avfattad på svenska, danska, norska, engelska, franska, italienska, spanska eller tyska eller vara försedd med en bestyrkt översättning till något av dessa språk.

5 § Om det finns särskilda skäl, får sådan resehandling som avses i 4 § godtas som hemlandspass även om den inte uppfyller kraven i 4 § andra stycket 3 eller fjärde stycket.

För barn under fem år som har egen resehandling och som reser med vårdnadshavare, får en sådan resehandling som avses i 4 § godtas som resehandling, även om den inte uppfyller kraven i 4 § andra stycket 1 eller 6 vad avser födelsedatum eller fotografi. Födelseår skall dock hemlandspass.

Innehavarens identitet måste alltid kunna fastställas med stöd av handlingen.

6 § Ett hemlandspass som har utfärdats för makar gemensamt godtas för inresa och vistelse i Sverige såväl när makarna följs åt som när endast en av dem reser in.

Resedokument

7 § Ett resedokument skall utfärdas i de fall som anges i konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (SÖ 1954:55), konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning (SÖ 1965:54) eller konventionen den 23 november 1957 angående flyktingar som äro sjömän. (SÖ 1959:16)

8 § Ett resedokument skall utfärdas för viss tid och får, då det utfärdas, förses med en anteckning om att innehavarens identitet inte är styrkt.

Migrationsverket får besluta om förlängningen av giltighetstiden för ett resedokument.

9 § Ett resedokument som utfärdats enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716) gäller som pass vid inresa och vistelse i Sverige.

Provisorisk resehandling

11 § En resehandling som upprättats i enlighet med det beslut som fattats av företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet 96/409/GUSP av den 25 juni 1996 om införandet av provisorisk resehandling (Europeiska unionens provisoriska resehandling), gäller som pass vid inresa och vistelse i Sverige.

Främlingspass

12 § Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket utfärda främlingspass för honom eller henne att gälla som pass. Verket får utfärda främlingspass även i andra fall, om det finns särskilda skäl.

Har en utlänning beviljats uppehållstillstånd enligt 4 kap. 2 eller 2 a § eller erhållit skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen (2005:716) och uppstår det allvarliga humanitära skäl som kräver utlänningens närvaro i ett annat land ska Migrationsverket utfärda ett främlingspass för utlänningen, om

han eller hon inte kan få ett nationellt pass. Detta gäller dock inte om tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat. (2009:1549)

13 § Ett främlingspass skall utfärdas med en giltighetstid av högst fem år och får, antingen då det utfärdas eller senare, förses med en anteckning som begränsar dess giltighetsområde.

Ett främlingspass får, då det utfärdas, förses med en anteckning om att innehavarens identitet inte är styrkt.

Identitetskort för medborgare i en EES-stat eller Schweiz

17 § Ett identitetskort för en utlänning som är medborgare i den utfärdande staten som utvisar medborgarskap och som har utfärdats av en behörig myndighet i en EES-stat eller Schweiz gäller som pass vid utlänningens ankomst till och utresa från Sverige samt under den tid som utlänningen har rätt att vistas här. Detsamma gäller identitetskort som har utfärdats av behörig myndighet i en annan stat än EES-stat eller Schweiz för en schweizisk medborgares make, för deras barn som är under 21 år eller som är beroende av dem för sin försörjning och för släktingar i närmast föregående led till sådan utlänning eller hans eller hennes make och som är beroende av dem, om familjemedlemmen är medborgare i den staten och medborgarskapet framgår av identitetskortet.

Första stycket gäller även för en sådan utlänning som avses i 5 kap. 2 § första stycket 4. (2006:262)

Resehandling för en utlänning som inte är medborgare i det utfärdande landet

18 § En resehandling som har utfärdats av en behörig utländsk myndighet för någon som saknar medborgarskap eller är medborgare i ett annat land än det där handlingen utfärdats, får godtas som pass om handlingen är upprättad enligt 4 § andra–fjärde styckena och har det innehåll som föreskrivits där.

3 a kap. Uppehållsrätt

Att behålla uppehållsrätt i vissa fall

1 § En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare eller egen företagare enligt 3 a kap. 3 § 1 utlänningslagen (2005:716), anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt även om han eller hon drabbas av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

En sådan EES-medborgare som avses i första stycket, anses som arbetstagare respektive egen företagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon inleder en yrkesutbildning. Om personen inte är ofrivilligt arbetslös ska detta gälla endast om yrkesutbildningen har samband med den tidigare sysselsättningen.

En EES-medborgare som har uppehållsrätt som arbetstagare enligt 3 a kap. 3 § 1 utlänningslagen, anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen.

En sådan EES-medborgare som avses i tredje stycket, anses som arbetstagare och behåller sin uppehållsrätt i sex månader om han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad på mindre än ett år och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. Detsamma gäller en sådan EES-medborgare som avses i tredje stycket som har blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna av en anställning och har anmält sig som arbetssökande vid den offentliga arbetsförmedlingen. (2011:408)

Bevis om uppehållsrätt m.m.

7 § Migrationsverket utfärdar

1. registreringsbevis till en medborgare i en EES-stat med uppehållsrätt,
2. intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort till en utlänning som har ansökt om sådant kort,
3. uppehållskort till annan utlänning än som avses i 1 och som har uppehållsrätt,
4. intyg om permanent uppehållsrätt till en medborgare i en EES-stat som har ansökt om ett sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt, och
5. permanent uppehållskort till annan utlänning än som avses i 4 och som har permanent uppehållsrätt.

Registreringsbevis och intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart. Upphållskort och permanent uppehållskort skall utfärdas senast sex månader efter ansökan om sådant kort. Intyg om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt. (2006:262)

4 kap. Upphållstillstånd

Bevis om uppehållstillstånd

22 § Bevis om uppehållstillstånd ska utfärdas i form av en sådan handling som avses i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land (uppehållstillståndskort).

En utlänning som innehar ett bevis om uppehållstillstånd som utfärdats i form av ett tillståndsmärke som förts in i utlänningens pass eller någon annan handling har rätt att byta ut detta mot ett uppehållstillståndskort. (2011:202)

7 kap. Underrättelseskyldighet

Underrättelse om utlännings vistelse m.m. i Sverige

1 § En underrättelse om en utlännings fullständiga namn, födelsedatum, medborgarskap och bostadsadress här i landet lämnas till polismyndigheten i det polisdistrikt där utlänningen är bosatt eller huvudsakligen vistas. En sådan underrättelse behövs dock inte beträffande den som har sökt uppehållstillstånd i Sverige eller den som är undantagen från skyldigheten att ha uppehållstillstånd.

Underrättelse enligt första stycket lämnas av

1. Skatteverket, när utlänningen första gången
 - a. anmäler sig till folkbokföring i landet eller skall folkbokföras här utan egen anmälan,
 - b. ansöker om godkännande för F-skatt och inte kan visa att han eller hon har arbetstillstånd eller permanent uppehållstillstånd,
2. arbetsförmedlingskontor, när utlänningen första gången anmäler sig hos förmedlingen för registrering eller för att på annat sätt ta förmedlingens tjänster i anspråk,
3. socialnämnd, när nämnden första gången vidtar åtgärd i ett ärende om socialtjänst som angår utlänningen,
4. styrelsen för utbildningen, när utlänningen första gången skrivs in i grundskolan eller, om han eller hon inte tidigare varit elev i grundskolan, tas in i gymnasieskolan.

Den som lämnar underrättelse bör uppmana utlänningen att ta kontakt med Migrationsverket i fråga om uppehålls- eller arbetstillstånd.

Polismyndigheten skall med anledning av en underrättelse se till att utlänningen ansöker om uppehålls- eller arbetstillstånd hos Migrationsverket eller vidta de andra åtgärder som underrättelsen ger anledning till. (2011:1466)

Polismyndighetens underrättelseskyldighet

3 § När en polismyndighet har verkställt ett beslut om avvisning eller om utvisning enligt 8 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716), skall Migrationsverket omedelbart underrättas om det. Om beslutet var förenat med förbud för utlänningen att återvända till Sverige, skall polismyndigheten även underrätta Rikspolisstyrelsen och, om beslutet gäller en i Sverige folkbokförd person, Skatteverket.

När en polismyndighet har verkställt ett beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § utlänningslagen, skall polismyndigheten underrätta Rikspolisstyrelsen, Migrationsverket och, om beslutet gäller en i Sverige folkbokförd person, Skatteverket.

Migrationsverkets, migrationsdomstolarnas, Migrationsöverdomstolens och Regeringskansliets underrättelseskyldighet

4 § Om Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen fattar ett beslut om avvisning eller utvisning med återreseförbud skall Rikspolisstyrelsen underrättas. Rikspolisstyrelsen skall även underrättas när Migrationsverkets eller en migrationsdomstols beslut har vunnit laga kraft.

När Migrationsverket har verkställt ett beslut om avvisning eller utvisning som är förenat med återreseförbud, skall verket underrätta Rikspolisstyrelsen och, om utlänningen är folkbokförd i Sverige, Skatteverket.

7 a § Migrationsverket skall underrätta Skatteverket om att en utlänning som är folkbokförd i Sverige och som haft tidsbegränsat uppehållstillstånd inte inom tre månader från det tillståndet löpt ut ansökt om förlängning av tillståndet. (2006:443)

Kriminalvårdens underrättelseskyldighet

14 § Om utvisning enligt 8 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716) har verkställts i anslutning till att verkställigheten av ett fängelsestraff som utlänningen har dömts till, har överflyttats till Danmark, Finland, Island eller Norge, skall Kriminalvården se till att Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Migrationsverket och polismyndigheten underrättas om det.

2011:408

Denna förordning träder i kraft den 16 maj 2011.

2011:1466

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

Sambolag (2003:376), utdrag ur

12 juni 2003

Ändring införd till SFS 2009:261

Vad som avses med sambor

1 § Med sambor avses två personer som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.

När det i en lag eller annan författning talas om sambor eller personer som bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden eller används liknande uttryck, avses därmed sambor enligt första stycket.

Denna lag gäller endast sådana samboförhållanden där ingen av samborna är gift. Lagen gäller sambornas gemensamma bostad och bohag.

Det som i denna lag sägs om äktenskap gäller också registrerat partnerskap. (2009:261)

När ett samboförhållande upphör

2 § Ett samboförhållande upphör

1. om samborna eller någon av dem ingår äktenskap,
2. om samborna flyttar isär eller
3. om någon av samborna avlider.

Ett samboförhållande skall också anses upphöra om en sambo ansöker om förordnande av bodelningsförrättare enligt 26 § eller om rätt att få bo kvar i bostaden enligt 28 § eller om en sambo väcker talan om övertagande av bostad enligt 22 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003, då lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem och lagen (1987:813) om homosexuella sambor upphör att gälla.

2. Om ett samboförhållande har upphört före ikraftträdandet, tillämpas äldre bestämmelser.

2009:261

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.

Förordning (1980:995) om skyldighet för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att lämna uppgifter till andra myndigheter, utdrag ur

4 december 1980.

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:1180

1 § Utöver vad som annars följer av lag eller förordning är Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten skyldiga att lämna uppgifter till andra myndigheter enligt denna förordning. (2009:1180)

3 § Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska på begäran lämna uppgifter om enskildas adress, deras arbetsgivares namn och adress samt enskildas ekonomiska förhållanden och den tidsperiod en utgiven ersättning avser till följande myndigheter, om uppgifterna behövs i ärenden där:

1. polismyndighet,
2. åklagarmyndighet,
3. Kronofogdemyndigheten,
4. Skatteverket,
5. Brottsoffermyndigheten,
6. socialnämnd,
7. Kriminalvården,
8. studiestödsmyndighet,
9. myndighet som har hand om ärenden om bostadsbidrag,
10. offentlig sjukvårdshuvudman när det gäller ärenden om avgift för vård på enskild sjukvårdsinrättning.

Försäkringskassan ska på begäran lämna den myndighet som handlägger ärenden enligt lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. uppgift om en enskilds dagpenning enligt 2 kap. 2 § förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga, om uppgiften behövs i ett ärende där. (2009:1180)

Postlag (2010:1045), utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2010:1984

2 kap. Postverksamhet

Tystnadsplikt m.m.

15 § Den som bedriver postverksamhet och har fått del av eller tillgång till uppgifter som avses i 14 § första stycket ska på begäran lämna uppgifter

1. om en enskilds adress, telefonnummer eller arbetsplats till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428), om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. om en enskilds adress till Kronofogdemyndigheten om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

3. om en enskilds adress till Skatteverket om verket behöver uppgiften i verksamhet som avser kontroll av skatt eller avgift eller i utredning om rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481) och verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

4. om en enskilds adress till Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten om dessa behöver uppgiften för kontroll av rätten till ersättning och myndigheten i fråga finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende. (2010:1984)

Lag (2003:389) om elektronisk kommunikation, utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2006:737

6 kap.

20 § Den som i samband med tillhandahållande av ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst har fått del av eller tillgång till

1. uppgift om abonnemang,
2. innehållet i ett elektroniskt meddelande, eller
3. annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande, får inte obehörigen föra vidare eller utnyttja det han fått del av eller tillgång till.

Sådan tystnadsplikt gäller inte i förhållande till den som har tagit del i utväxlingen av ett elektroniskt meddelande eller som på annat sätt har sänt eller tagit emot ett sådant meddelande.

Tystnadsplikt i fråga om uppgifter som avses i första stycket 1 och 3 gäller inte heller i förhållande till innehavare av ett abonnemang som använts för ett elektroniskt meddelande.

22 § Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst och därvid har fått del av eller tillgång till uppgift som avses i 20 § första stycket skall på begäran lämna

1. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428), om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 och som gäller misstanke om brott till åklagarmyndighet, polismyndighet eller någon annan myndighet som skall ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och det enligt myndighetens bedömning kan föranleda annan påföljd än böter,

3. uppgift som avses i 20 § första stycket 3 och som gäller misstanke om brott till åklagarmyndighet, polismyndighet eller någon annan myndighet som skall ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

4. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Kronofogdemyndigheten som behöver uppgiften i exekutiv verksamhet, om myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

5. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Skatteverket, om verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen. (1991:481)

Vallag (2005:837), utdrag ur

5 kap. Röstlängder och röstkort

Röstlängder

1 § Vid val skall den centrala valmyndigheten för varje valdistrikt upprätta en förteckning över dem som är röstberättigade i valet (röstlängd).

Röstlängderna skall grundas på de uppgifter som 30 dagar före valdagen finns i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och i fastighetsregistret enligt lagen (2000:224) om fastighetsregister.

2 § Svenska medborgare som inte längre är folkbokförda här i landet skall tas upp i röstlängd under tio år från den dag folkbokföringen upphörde. Därefter skall de, för tio år i sänder, tas med i röstlängden endast om de skriftligen hos Skatteverket har anmält sin adress.

Om den centrala valmyndigheten vid val till riksdagen eller Europaparlamentet senast dagen före valdagen tar emot en röst från en svensk medborgare som inte längre är folkbokförd här i landet och som inte är upptagen i röstlängd, skall myndigheten lägga till väljaren i röstlängden. Rösten skall alltid anses som en anmälan enligt första stycket, även om den tagits emot senare än dagen före valdagen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006, då vallagen (1997:157) skall upphöra att gälla.

Föräldrabalk (1949:381), utdrag ur

10 juni 1949.

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:775

1 kap. Om faderskapet och moderskapet till barn

1 § Är vid barns födelse modern gift med en man, ska denne anses som barnets far, om inte annat följer av 2 §. Detsamma gäller, om modern är änka och barnet föds inom sådan tid efter mannens död att barnet kan vara avlat dessförinnan. (2009:254)

2 § Rätten skall förklara att mannen i äktenskapet ej är fader till barnet, om

1. det är utrett att modern har haft samlag med annan än mannen under tid då barnet kan vara avlat och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet har avlats av den andre,
2. det på grund av barnets arvsanlag eller annan särskild omständighet kan hållas för visst att mannen ej är barnets fader, eller
3. barnet har avlats före äktenskapet eller under det att makarna levde åtskilda och det ej är sannolikt att makarna ha haft samlag med varandra under tid då barnet kan vara avlat.

Godkänner mannen i äktenskapet skriftligen annan mans bekräftelse av faderskapet och har i fråga om bekräftelsen iakttagits bestämmelserna i 4 §, skall därigenom anses fastställt att mannen i äktenskapet ej är barnets fader. Bekräftelsen skall dock i detta fall alltid vara skriftligen godkänd av modern. (1990:1526)

3 § Föreligger inte fall som avses i 1 § eller har rätten meddelat förklaring enligt 2 § första stycket, fastställs faderskapet genom bekräftelse eller dom. I fall som avses i 9 § fastställs i stället föräldraskapet för en kvinna. (2005:434)

4 § Bekräftelse av faderskap sker skriftligen och skall bevitnas av två personer. Bekräftelsen skall skriftligen godkännas av socialnämnden och av modern eller en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. Är barnet myndigt eller står det enligt 6 kap. 2 § inte under någons vårdnad, skall bekräftelsen i stället godkännas av barnet självt. Socialnämnden får lämna sitt godkännande endast om det kan antas att mannen är fader till barnet.

Bekräftelse kan ske även före barnets födelse.

Visas senare att den som har lämnat bekräftelse inte är fader till barnet, skall rätten förklara att bekräftelsen saknar verkan mot honom. (1994:1433)

5 § Skall faderskap fastställas genom dom, skall rätten förklara en man vara far, om det genom en genetisk undersökning är utrett att han är barnets far. Rätten skall också förklara en man vara far, om det är utrett att han har haft samlag med barnets mor eller att en insemination eller befruktning utanför moderns kropp har skett med hans spermier under den tid då barnet kan vara

avlat och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet har avlats av honom.

Faderskapet kan inte fastställas genom dom för en man som är spermiegivare enligt 6 eller 7 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. (2006:352)

6 § Har insemination utförts på modern med samtycke av en man som var hennes make eller sambo och är det med hänsyn till samtliga omständigheter sannolikt att barnet har avlats genom inseminationen, skall vid tillämpning av 2–5 §§ den som har lämnat samtycket anses som barnets far. (2005:434)

7 § Om en kvinna föder ett barn som tillkommit genom att ett ägg från en annan kvinna efter befruktning utanför kroppen har förts in i hennes kropp, skall hon anses som barnets moder. (2002:251)

8 § Har befruktning av moderns ägg utförts utanför hennes kropp med samtycke av en man som var hennes make eller sambo och är det med hänsyn till samtliga omständigheter sannolikt att barnet har avlats genom befruktningen, skall vid tillämpningen av 2–5 §§ den som har lämnat samtycket anses som barnets far. Detsamma skall gälla när befruktning utanför en kvinnas kropp har skett av ett ägg som kommer från en annan kvinna. (2005:434)

9 § Har insemination utförts på modern enligt 6 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. eller har befruktning av moderns ägg utförts enligt 7 kap. samma lag med samtycke av en kvinna som var moderns maka, registrerade partner eller sambo och är det med hänsyn till samtliga omständigheter sannolikt att barnet har avlats genom inseminationen eller befruktningen, ska den som har lämnat samtycket anses som barnets förälder.

Ett föräldraskap enligt första stycket fastställs genom bekräftelse eller dom. Det som sägs i 4 § om bekräftelse av faderskap tillämpas också i fråga om bekräftelse av ett sådant föräldraskap. (2009:254)

2 kap. Om socialnämnds medverkan vid fastställande av faderskap

1 § Skall inte enligt 1 kap. 1 § en viss man anses som far till ett barn som står under någons vårdnad, är socialnämnden skyldig att försöka utreda vem som är far till barnet och se till att faderskapet fastställs, om barnet har hemvist i Sverige. (1985:368)

2 § Uppgifterna enligt 1 § åligger socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört. (1991:487)

3 § Andras förhållande som anges i 2 § sedan socialnämnden inlett sin utredning, är nämnden ändå skyldig att slutföra sin uppgift.

Socialnämnden kan flytta över ärendet till socialnämnden i annan kommun, om det skulle avsevärt underlätta utredningen. Om sådant beslut skall den andra socialnämnden genast underrättas.

Socialnämndens beslut enligt andra stycket får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (1994:1433)

4 § Socialnämnden skall vid sin utredning inhämta upplysningar från modern och andra personer som kunna lämna uppgifter av betydelse för utredningen.

På nämndens begäran skall socialnämnden i annan kommun lämna biträde vid utredningen. (1981:26)

5 § Om faderskapsfrågan kan bedömas med tillräcklig säkerhet på grund av socialnämndens utredning, bör nämnden bereda den som antages vara fader till barnet tillfälle att bekräfta faderskapet. (1990:1526)

6 § Socialnämnden bör verka för att blodundersökning äger rum beträffande modern, barnet och den som kan vara fader till barnet, om denne begär det eller anledning finns till antagande att modern haft samlag med mer än en man under tid då barnet kan vara avlat. (1981:26)

7 § Socialnämnden får lägga ned en påbörjad utredning om faderskapet, om det

1. visar sig omöjligt att få erforderliga upplysningar för bedömning av faderskapsfrågan,
2. framstår som utsiktslöst att försöka få faderskapet fastställt av domstol,
3. har lämnats samtycke av modern eller en särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 4 kap. 5 a § till adoption av barnet, eller
4. av särskilda skäl finns anledning att anta att fortsatt utredning eller rättegång skulle vara till men för barnet eller utsätta modern för påfrestningar som innebär fara för hennes psykiska hälsa.

Socialnämndens beslut att lägga ned en påbörjad faderskapsutredning får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (1994:1433)

8 § Vid socialnämnden skall föras protokoll över vad som förekommer vid utredningen av betydelse för faderskapsfrågan. I protokollet antecknas även sådana uppgifter som kunna ha betydelse för skyldigheten att utge bidrag till barnets underhåll.

Utredningen bör bedrivas skyndsamt. Den skall vara slutförd inom ett år från barnets födelse, om ej särskilda skäl föranleda annat. (1981:26)

8 a § Om det kan antas att en kvinna skall anses som förälder enligt 1 kap. 9 § till ett barn som står under någons vårdnad och som har hemvist i Sverige, är socialnämnden skyldig att försöka utreda om sådant föräldraskap föreligger och, om så är fallet, se till att detta fastställs i stället för faderskapet.

Det som sägs i 2–5, 7 och 8 §§ om utredning av faderskap tillämpas också i fråga om föräldraskapet för en kvinna. (2005:434)

9 § Skall en viss man enligt 1 kap. 1 § anses som far till ett barn som står under någons vårdnad och har barnet hemvist i Sverige, skall socialnämnden, om vårdnadshavaren eller någon av vårdnadshavarna eller mannen begär det och det är lämpligt, utreda om någon annan man kan vara far till barnet eller om en kvinna skall anses som barnets förälder enligt 1 kap. 9 §.

I fråga om utredningen tillämpas 2–6 och 8 §§. Utredningen får läggas ned, om det finns skäl som anges i 7 § första stycket 1 eller 4 eller om det annars är lämpligt. Vid utredning av en kvinnas föräldraskap tillämpas dock inte 6 §.

Socialnämndens beslut att inte påbörja en utredning enligt denna paragraf eller att lägga ned en påbörjad utredning får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2005:434)

3 kap. Vissa bestämmelser om rättegången i mål om faderskap

Mål om hävande av faderskap

1 § Vill man som enligt 1 kap. 1 § skall anses som barns fader vinna förklaring enligt 1 kap. 2 § första stycket att han icke är fader till barnet, skall han väcka talan härom mot barnet eller, om barnet har avlidit, dess arvingar.

Är mannen död och har han icke varaktigt sammanbott med barnet och inte heller efter barnets födelse bekräftat att barnet är hans, har den avlidnes maka och var och en som jämte eller näst efter barnet är berättigad till arv efter mannen rätt att väcka talan om att mannen ej är fader till barnet.

Efterlämnar den avlidne förutom maka sådana arvingar som avses i 3 kap. 2 § ärvdabalken, har var och en av dem rätt att väcka talan under här angivna förutsättningar.

Rätt att väcka talan föreligger ej, om vid mannens död mer än ett år har förflutit från det att talan, som grundats på att mannen är fader till barnet, väckts mot honom och han fått del därav eller om mer än ett år har förflutit sedan anspråk på samma grund framställts mot mannens dödsbo. (1990:1526)

2 § Vill barn vinna förklaring enligt 1 kap. 2 § första stycket att viss man inte är dess fader, skall barnet väcka talan härom mot mannen eller, om han är död, hans arvingar. Efterlämnar mannen förutom maka sådana arvingar som avses i 3 kap. 2 § ärvdabalken, skall talan, såvitt angår dessa, riktas mot den eller dem som har den bästa arvsrätten efter mannen när talan väcks. (1987:790)

3 § Talan som avses i 1 eller 2 § får väckas vid rätten i den ort där barnet har sitt hemvist eller, om det har avlidit, vid den rätt som har att ta upp tvist om arv efter barnet. Finns det inte någon annan behörig domstol, skall målet tas upp av Stockholms tingsrätt.

Detsamma gäller talan enligt 1 kap. 4 § tredje stycket om att en faderskaps-bekräftelse saknar verkan mot den som har lämnat den. (1990:1526)

4 § Är part i mål som avses i 1 eller 2 § underårig, får förmyndaren eller god man, om sådan enligt 11 kap. skall förordnas, föra talan för honom.

Modern skall höras i målet, om det kan ske. (1988:1251)

Mål om fastställande av faderskap

5 § Talan om fastställande av faderskap väcks av barnet.

I fall som avses i 2 kap. 1 § förs barnets talan av socialnämnden. Har modern vårdnaden om barnet, får hon alltid föra barnets talan, även om hon inte har uppnått myndig ålder. Talan får vidare alltid föras av en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. (1994:1433)

6 § Är mål om fastställande av faderskap anhängigt, kan frågan om faderskapet till barnet prövas endast i det målet. Talan får i målet föras mot flera män. I avliden mans ställe stämmas de arvingar till den döde som anges i 2 §.

I fall då socialnämnd har att sörja för att faderskap fastställs skall nämnden föra talan mot den man eller de män som enligt nämndens utredning eller vad som framkommit under målets handläggning skäligen kunna komma i fråga som fader till barnet.

På ansökan av svarande skall rätten utfärda stämning på man, som ej redan är instämmd i målet, och pröva om mannen är fader till barnet. Om sådan ansökan gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet om stämningsansökan. (1981:26)

7 § I fall då socialnämnd har att sörja för att faderskap fastställs väckes talan vid rätten i den ort där socialnämnden finns. Rätten kan flytta över målet till annan domstol, om det skulle avsevärt underlätta handläggningen av målet.

I andra fall än som avses i första stycket väckes talan om fastställande av faderskap vid den rätt där mannen skall svara i tvistemål i allmänhet eller, om talan föres mot flera män, en av dem har att svara. Talan mot avliden mans arvingar får väckas vid den rätt där dödsboet svarar. Finns ej behörig domstol enligt vad som nu har sagts, upptages målet av Stockholms tingsrätt. (1981:26)

8 § I samband med att socialnämnden väcker talan skall protokollet över nämndens utredning ges in till rätten. Väckes talan av annan och har socialnämnden gjort utredning i frågan, skall rätten infordra socialnämndens protokoll.

Svarande skall delges protokollet i samband med stämningen.

Rätten kan förelägga socialnämnden att fullständiga utredningen om faderskapet. (1981:26)

9 § Rätten skall se till att frågan om faderskapet till barnet blir tillbörligen utredd. Var och en som kan föra talan på barnets vägnar skall beredas tillfälle att yttra sig i målet.

Vittnesförhör får ej äga rum i syfte att styrka att vittnet har haft samlag med modern under tid då barnet kan antagas vara avlat.

Talan får ej prövas slutligt före barnets födelse. (1976:612)

10 § Återkallas talan mot en av flera män, får målet avskrivas i den delen endast om alla samtycka. Avser återkallelse den som har stämts enligt 6 § tredje stycket, krävs samtycke även från barnet.

Samtidigt med att målet avskrives i viss del skall rätten fatta beslut om rättegångskostnaden i den delen. (1976:612)

11 § I fall då socialnämnd för talan om fastställande av faderskap gälla i fråga om rättegångskostnad andra och tredje styckena i stället för 18 kap. 1–7 §§ rättegångsbalken.

Part skall bära sin rättegångskostnad. Svarande kan dock förpliktas att helt eller delvis ersätta annan part dennes rättegångskostnad, om han har förfarit på sätt som avses i 18 kap. 3 eller 6 § rättegångsbalken eller om annars särskilda skäl föreligga.

Har parts ställföreträdare, ombud eller biträde förfarit på sätt som avses i 18 kap. 3 eller 6 § rättegångsbalken, kan han förpliktas ersätta kostnad som därigenom vållats annan part. Rätten kan besluta härom även utan yrkande. (1981:26)

12 § Fullföljes talan, skall den högre rätten pröva faderskapsfrågan i hela dess vidd. Erinran härom skall intagas i föreläggande att inkomma med genmäle.

Finner högre rätt att någon som icke är part i målet skäligen kan komma i fråga som fader till barnet, skall domen på yrkande av part undanröjas och målet i dess helhet visas åter till den domstol som först har dömt i målet.

Bestämmelserna i 9 och 10 §§ äga motsvarande tillämpning vid målets handläggning i högre rätt. I fall då socialnämnd för talan äga även 8 § tredje stycket och 11 § motsvarande tillämpning i högre rätt. (1981:26)

Förening av mål

13 § Utan hinder av att viss man enligt 1 kap. 1 § skall anses som barns fader får, under förutsättning att talan som avses i 1 kap. 2 § första stycket har anhängiggjorts och ännu ej prövats, vid samma domstol väckas talan om fastställande av att annan man är barnets fader. Om så sker, skola målen handläggas i en rättegång.

Bifalles såväl talan om förklaring enligt 1 kap. 2 § första stycket som talan om fastställande av faderskapet och fullföljes talan beträffande den förstnämnda frågan, skall den högre rätten pröva också den andra frågan, även om talan ej har fullföljts i den delen. (1976:612)

Mål om föräldraskap enligt 1 kap. 9 §

14 § Talan om att en bekräftelse av föräldraskap enligt 1 kap. 9 § saknar verkan mot den som har lämnat bekräftelsen får väckas vid rätten i den ort där barnet har sitt hemvist eller, om barnet har avlidit, vid den rätt som skall ta upp en tvist om arv efter barnet. Finns det inte någon annan behörig domstol, skall målet tas upp av Stockholms tingsrätt.

Talan om fastställande av föräldraskap enligt 1 kap. 9 § väcks av barnet. I fall som avses i 2 kap. 8 a § förs barnets talan av socialnämnden. Har modern vårdnaden om barnet, får hon alltid föra barnets talan, även om hon inte har uppnått myndig ålder. Talan får vidare alltid föras av en särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. Det som sägs i 6–13 §§ om fastställande av faderskap tillämpas också i fråga om fastställande av föräldraskap. (2005:434)

4 kap. Om adoption

1 § Man eller kvinna, som fyllt tjugofem år, må med rättens tillstånd antaga adoptivbarn. Rätt att antaga adoptivbarn tillkommer även den som fyllt aderton men ej tjugofem år, om adoptionen avser eget barn, makes barn eller makes adoptivbarn eller om synnerliga skäl eljest föreligga. (1974:236)

2 § Upphävd. (1988:1251)

3 § Makar får inte adoptera annat än gemensamt. Den ena maken får dock ensam anta adoptivbarn, om den andre vistas på okänd ort eller lider av en allvarlig psykisk störning. Den ena maken får också annars med den andres samtycke adoptera dennes barn eller adoptivbarn eller eget barn. (1991:1546)

4 § Andra än makar må ej gemensamt antaga adoptivbarn. (1970:840)

5 § Den som har fyllt tolv år får inte adopteras utan eget samtycke. Sådant samtycke behövs dock inte, om den som skall adopteras

1. är under sexton år och det skulle skada honom eller henne att bli tillfrågad, eller

2. är varaktigt förhindrad att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande. (1991:1546)

5 a § Den som inte har fyllt arton år får ej adopteras utan föräldrarnas samtycke. Moderns samtycke skall ha lämnats sedan hon har återhämtat sig tillräckligt efter nedkomsten. Vid adoption av någon annans adoptivbarn skall i stället samtycke inhämtas från barnets adoptivföräldrar eller, om en adoptivförälder är gift med någon av barnets föräldrar, från båda dessa makar.

Samtycke enligt första stycket behövs inte av den som lider av en allvarlig psykisk störning, är utan del i vårdnaden eller befinner sig på okänd ort. Är detta fallet i fråga om var och en av dem som enligt första stycket skall samtycka till adoptionen, skall i stället samtycke inhämtas från särskilt förordnad vårdnadshavare för barnet. (1994:1433)

6 § Rätten skall pröva om det är lämpligt att adoptionen äger rum. Tillstånd får ges endast om adoptionen är till fördel för barnet samt sökanden har uppfostrat barnet eller vill uppfostra det eller det annars med hänsyn till det personliga förhållandet mellan sökanden och barnet finns särskild anledning till adoptionen. Vid bedömningen av om det är lämpligt att adoptionen äger rum skall rätten, även när barnets samtycke inte behövs, ta hänsyn till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad.

Ansökningen får inte bifallas, om det från någon sida har getts eller utlovats ersättning eller om det har avtalats om bidrag till barnets underhåll. Underhållsbidrag i form av engångsbelopp är dock inte hinder för tillstånd till adoptionen, om beloppet har inbetalts till socialnämnden i den kommun där adoptanten är folkbokförd eller om det till nämnden har utfärdats en förbindelse på beloppet, vilken har godkänts av sökanden och nämnden. För det belopp som har inbetalts till nämnden skall genom dess försorg hos en försäkringsgivare inköpas en efter underhållsskyldigheten anpassad livränta åt barnet, om inte

62 Föräldrabalk, utdrag ur

avtalet hindrar det eller nämnden finner att beloppet kan användas på något annat lämpligt sätt för barnets underhåll.

Ett avtal om ersättning eller underhåll, som borde ha medfört att ansökningen avsågs om rätten hade känt till avtalet, är utan verkan även om ansökningen bifalls. (1995:1242)

7 § När det gäller adoptivbarnets ställning i förhållande till adoptanten och dennes släktingar upphör all verkan av adoptionen, om adoptivbarnet adopteras av annan än adoptantens make. (2004:764)

8 § Vid tillämpning av bestämmelse i lag eller annan författning som tillägger släktskap eller svågerlag rättslig betydelse skall adoptivbarn anses som adoptantens barn och icke som barn till sina biologiska föräldrar. Har make adopterat andre makens barn eller adoptivbarn, skall dock barnet anses som makarnas gemensamma.

Första stycket gäller ej, om annat är särskilt föreskrivet eller följer av rättsförhållandets natur. (1976:612)

9 § Laga domstol i ärende om antagande av adoptivbarn är rätten i den ort där adoptanten har sitt hemvist. Finns ej behörig domstol enligt vad som nu har sagts, upptages ärendet av Stockholms tingsrätt. (1976:612)

10 § I ärenden om adoption skall rätten inhämta upplysningar om barnet och sökanden samt huruvida ersättning eller bidrag till barnets underhåll har lämnats eller utlovats. Har barnet inte fyllt arton år, skall yttrande inhämtas från socialnämnden i den kommun där sökanden är folkbokförd och från socialnämnden i den kommun där den som har vårdnaden om barnet är folkbokförd.

Socialnämnden i den kommun där sökanden är folkbokförd skall, om det inte är olämpligt, söka klarlägga barnets inställning och redovisa den för rätten.

Fader eller moder, vars samtycke till adoptionen inte krävs, skall ändå höras, om det kan ske. Vid adoption av adoptivbarn skall vad nu sagts i stället gälla adoptanten eller, om en make adopterat den andra makens barn, var och en av makarna. Finns en särskild förmyndare vars samtycke inte krävs, skall även han eller hon höras. (1995:1242)

11 § Mot rättens beslut i ärende om antagande av adoptivbarn får talan fullföljas av sökande eller den som skall höras i ärendet. (1976:612)

6 kap. Om vårdnad, boende och umgänge

Inledande bestämmelser

1 § Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn skall behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling. (1983:47)

2 § Barn står under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem, om inte rätten har anförtrott vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare. Vårdnaden om ett barn består till dess att barnet fyller arton år eller dessförinnan ingår äktenskap.

Den som har vårdnaden om ett barn har ett ansvar för barnets personliga förhållanden och skall se till att barnets behov enligt 1 § blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till dess ålder, utveckling och övriga omständigheter samt skall bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning. I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan skall vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

Om ansvaret i frågor som gäller barnets ekonomiska förhållanden finns bestämmelser i 9–15 kap. (1994:1433)

2 a § Barnets bästa skall vara avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge.

Vid bedömning av vad som är bäst för barnet skall det fästas avseende särskilt vid

- risken för att barnet eller någon annan i familjen utsätts för övergrepp eller att barnet olovligen förs bort eller hålls kvar eller annars far illa, och
- barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna.

Hänsyn skall tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad. (2006:458)

2 b § Upphävd (2006:458)

Vårdnadshavare

3 § Barnet står från födelsen under vårdnad av båda föräldrarna, om dessa är gifta med varandra, och i annat fall av modern ensam. Ingår föräldrarna senare äktenskap med varandra, står barnet från den tidpunkten under vårdnad av dem båda, om inte rätten dessförinnan har anförtrott vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Om det döms till äktenskapsskillnad mellan föräldrarna står barnet även därefter under båda föräldrarnas vårdnad, om inte den gemensamma vårdnaden upplöses enligt 5, 7 eller 8 §. Skall barnet även efter domen på äktenskapsskillnad stå under båda föräldrarnas vårdnad, skall rätten i domen erinra om att vårdnaden alltjämt är gemensam. (1994:1433)

4 § Står barnet under vårdnad av endast en av föräldrarna och vill föräldrarna gemensamt utöva vårdnaden, skall rätten på talan av dem båda besluta i enlighet med deras begäran, om det inte är uppenbart att gemensam vårdnad är oförenlig med barnets bästa.

Om barnet är folkbokfört här i landet kan föräldrarna få gemensam vårdnad också genom registrering hos Skatteverket efter anmälan av dem båda

1. till socialnämnden i samband med att nämnden skall godkänna en faderskapsbekräftelse eller en bekräftelse av föräldraskap enligt 1 kap. 9 §, eller

2. till Skatteverket under förutsättning att beslut om vårdnaden inte har meddelats tidigare och att föräldrarna och barnet är svenska medborgare. (2006:458)

5 § Står barnet under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem och vill någon av dem få ändring i vårdnaden, skall rätten besluta att vårdnaden skall vara gemensam eller anförtro vårdnaden åt en av föräldrarna.

Vid bedömningen av om vårdnaden skall vara gemensam eller anförtros åt en av föräldrarna skall rätten fästa avseende särskilt vid föräldrarnas förmåga att samarbeta i frågor som rör barnet. Rätten får inte besluta om gemensam vårdnad, om båda föräldrarna motsätter sig det.

Frågor om ändring i vårdnaden enligt första stycket prövas på talan av en av föräldrarna eller båda. I mål om äktenskapsskillnad får rätten utan yrkande anförtro vårdnaden om barnet åt en av föräldrarna, om det är uppenbart att gemensam vårdnad är oförenlig med barnets bästa. (2006:458)

6 § Står barnet under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem, får de avtala att vårdnaden skall vara gemensam eller att en av dem skall ha vårdnaden om barnet. Avtalet skall gälla, om det är skriftligt och socialnämnden godkänner det.

Har föräldrarna avtalat om gemensam vårdnad, skall socialnämnden godkänna avtalet, om det inte är uppenbart att avtalet är oförenligt med barnets bästa. (2006:458)

6 a § Upphävd. (1998:319)

7 § Om en förälder vid utövandet av vårdnaden om ett barn gör sig skyldig till missbruk eller försummelse eller i övrigt brister i omsorgen om barnet på ett sätt som medför bestående fara för barnets hälsa eller utveckling, skall rätten besluta om ändring i vårdnaden.

Står barnet under båda föräldrarnas vårdnad och gäller vad som sägs i första stycket en av dem, skall rätten anförtro vårdnaden åt den andra föräldern ensam. Brister också den föräldern i omsorgen om barnet på det sätt som sägs i första stycket, skall rätten flytta över vårdnaden till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Står barnet under endast en förälders vårdnad, skall rätten i fall som avses i första stycket flytta över vårdnaden till den andra föräldern eller, om det är lämpligare, till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Frågor om ändring i vårdnaden enligt denna paragraf prövas på talan av socialnämnden eller, utan särskilt yrkande, i mål om äktenskapsskillnad mellan föräldrarna eller i andra mål enligt 5 §. (1998:319)

8 § Har ett barn stadigvarande vårdats och fostrats i ett annat enskilt hem än föräldrahemmet och är det uppenbart att det är bäst för barnet att det rådande förhållandet får bestå och att vårdnaden flyttas över till den eller dem som har tagit emot barnet eller någon av dem, skall rätten utse denne eller dessa att såsom särskilt förordnade vårdnadshavare utöva vårdnaden om barnet.

Frågor om överflyttning av vårdnaden enligt första stycket prövas på talan av socialnämnden. (2006:458)

8 a § Står barnet under båda föräldrarnas vårdnad och är en av dem varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden, skall rätten anförtro vårdnaden åt den andra föräldern ensam. Om hindret gäller båda föräldrarna, skall rätten flytta över vårdnaden till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Står barnet under endast en förälders vårdnad och är denne varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden, skall rätten flytta över vårdnaden till den andra föräldern eller, om det är lämpligare, till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Frågor om ändring i vårdnaden enligt denna paragraf prövas på talan av socialnämnden eller, utan särskilt yrkande, i mål om äktenskapsskillnad mellan föräldrarna eller i andra mål enligt 5 §. (2005:430)

9 § Om barnet står under vårdnad av båda föräldrarna och en av dem dör, skall den andra föräldern ensam ha vårdnaden. Om båda föräldrarna dör, skall rätten på anmälan av socialnämnden eller när förhållandet annars blir känt anförtro vårdnaden åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare.

Om barnet står under vårdnad av endast en av föräldrarna och den föräldern dör, skall rätten på ansökan av den andra föräldern eller på anmälan av socialnämnden anförtro vårdnaden åt den andra föräldern eller, om det är lämpligare, åt en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare. (1994:1433)

10 § Står barnet under vårdnad av en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare och vill någon av barnets föräldrar eller båda få vårdnaden överflyttad till sig, får rätten besluta om detta. Rätten får inte flytta över vårdnaden till föräldrarna gemensamt, om båda föräldrarna motsätter sig det.

Frågor om överflyttning av vårdnaden enligt första stycket prövas på talan av båda föräldrarna eller en av dem eller på talan av socialnämnden. (2006:458)

10 a § Om vårdnadshavare skall förordnas särskilt, utses någon som är lämpad att ge barnet omvårdnad, trygghet och en god fostran. Den som är underårig får inte förordnas till vårdnadshavare.

Två personer kan utses att gemensamt utöva vårdnaden, om de är gifta med varandra eller är sambor.

För syskon skall samma person utses till vårdnadshavare, om inte särskilda skäl talar mot det.

Om vårdnadshavare skall förordnas efter föräldrarnas död och föräldrarna eller en av dem har gett till känna vem de önskar till vårdnadshavare, skall denna person förordnas, om det inte är olämpligt. (2005:434)

10 b § En särskilt förordnad vårdnadshavare har rätt att på begäran bli entledigad från uppdraget.

Om barnet har två särskilt förordnade vårdnadshavare och någon av dem vill att vårdnaden inte längre skall vara gemensam, skall rätten på talan av en av dem eller båda anförtro vårdnaden åt en av dem. Rätten kan också i mål om äktenskapsskillnad mellan vårdnadshavarna utan yrkande besluta om vårdnaden enligt vad som nu har sagts, om det är uppenbart att gemensam vårdnad är oförenlig med barnets bästa. (2006:458)

10 c § En särskilt förordnad vårdnadshavare skall entledigas, om han eller hon vid utövandet av vårdnaden gör sig skyldig till missbruk eller försummelse eller av någon annan orsak inte längre är lämplig som vårdnadshavare.

Om barnet har två särskilt förordnade vårdnadshavare och den ena entledigas eller dör, skall den andra ensam ha vårdnaden. Om båda vårdnadshavarna entledigas eller dör, skall rätten utse en eller två andra personer att vara särskilt förordnade vårdnadshavare.

Frågor om ändring i vårdnaden enligt denna paragraf prövas efter ansökan av socialnämnden. (1994:1433)

10 d § Upphävd. (1998:319)

Vårdnadens utövande

11 § Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. Vårdnadshavaren skall därvid i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål. (1983:47)

12 § Barnet ingår självt avtal om anställning eller annat arbete, men endast om vårdnadshavaren samtycker till avtalet. Barnet får själv säga upp avtalet och, om barnet har fyllt sexton år, utan nytt samtycke avtala om annat arbete av liknande art.

Barnet eller vårdnadshavaren får säga upp avtalet med omedelbar verkan, om det behövs med hänsyn till barnets hälsa, utveckling eller skolgång. Har vårdnadshavaren sagt upp avtalet av detta skäl, får barnet inte därefter träffa nytt avtal utan vårdnadshavarens samtycke.

Om verkan av att barnet ensamt har träffat avtal om arbete utan att ha rätt till det finns bestämmelser i 9 kap. 6 och 7 §§. (1983:47)

13 § Står barnet under vårdnad av två vårdnadshavare, skall vad som sägs i 11 eller 12 § gälla dem tillsammans.

Är en av vårdnadshavarna till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak förhindrad att ta del i sådana beslut rörande vårdnaden som inte utan olägenhet kan uppskjutas, bestämmer den andre ensam. Denne får dock inte ensam fatta beslut av ingripande betydelse för barnets framtid, om inte barnets bästa uppenbarligen kräver det.

I 8 a § finns bestämmelser om ändring i vårdnaden när den ena föräldern är varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden. (2005:430)

14 § Om rätten för barn och vårdnadshavare att få stöd och hjälp hos socialnämnden finns bestämmelser i socialtjänstlagen (2001:453). Socialnämnden förmedlar kontakter med andra rådgivande samhällsorgan. (2001:456)

Barnets boende

14 a § Står barnet under vårdnad av båda föräldrarna, får rätten på talan av en av dem eller båda besluta vem av föräldrarna barnet skall bo tillsammans med.

Föräldrarna får avtala om barnets boende. Avtalet skall gälla, om det är skriftligt och socialnämnden godkänner det. (2006:458)

Förfarandet i mål och ärenden om vårdnad m.m.

16 § Anmälan enligt 4 § andra stycket om gemensam vårdnad för föräldrar som inte är gifta med varandra prövas av Skatteverket. Anmälan skall göras skriftligen av båda föräldrarna.

Anmälan enligt 4 § andra stycket 2 görs hos Skatteverket eller Försäkringskassan.

Beslut av Skatteverket får överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets barnet är folkbokfört vid tiden för beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2009:775)

17 § Frågor om vårdnad, boende eller umgänge tas upp av rätten i den ort där barnet har sitt hemvist. Sådana frågor kan tas upp även i samband med äktenskapsmål. Om det inte finns någon behörig domstol, tas frågorna upp av Stockholms tingsrätt.

Frågor om vårdnad som avses i 4, 5, 7–8 a och 10 §§ samt 10 b § andra stycket samt frågor om boende och umgänge handläggs i den ordning som är föreskriven för tvistemål. Frågan om fördelning av resekostnader enligt 15 b § skall anses som en del av frågan om umgänge. Står barnet under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem och är föräldrarna överens i saken, får de väcka talan genom gemensam ansökan.

Övriga frågor om vårdnad handläggs i den ordning som gäller för domstolsärenden.

I mål om vårdnad och boende kan underhållsbidrag för barnet yrkas utan stämning. (2005:430)

17 a § Föräldrar kan enligt 5 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) få hjälp att träffa avtal om vårdnad, boende och umgänge.

Socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört prövar om ett avtal mellan föräldrarna enligt 6 §, 14 a § andra stycket eller 15 a § tredje stycket ska godkännas.

Vid sin prövning av föräldrarnas avtal ska socialnämnden se till att frågor om vårdnad, boende och umgänge blir tillbörligt utredda. Utan hinder av sekretess enligt 26 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är en annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning skyldig att lämna sådana upplysningar på begäran av den socialnämnd som ska pröva avtalet.

Socialnämndens beslut enligt andra stycket får inte överklagas. (2009:404)

17 b § Har en socialnämnd godkänt ett avtal om vårdnad, skall ett meddelande om avtalets innehåll sändas samma dag till

1. Skatteverket,

2. om avtalet gäller ett barn som har fyllt 15 år: Centrala studiestödsnämnden,

3. Försäkringskassan. (2004:797)

18 § Föräldrar kan enligt 5 kap. 3 § socialtjänstlagen (2001:453) genom samarbetsamtal få hjälp att nå enighet i frågor om vårdnad, boende och umgänge.

I mål om vårdnad, boende eller umgänge får rätten uppdra åt socialnämnden eller något annat organ att i barnets intresse anordna samarbetsamtal i syfte att nå enighet mellan föräldrarna.

Om rätten lämnar uppdrag enligt andra stycket, kan den förklara att målet skall vila under en viss tid. Detsamma gäller om samarbetsamtal redan har inletts och fortsatta samtal kan antas vara till nytta. Om det finns särskilda skäl, kan rätten förlänga den utsatta tiden. (2001:456)

18 a § Rätten får uppdra åt en medlare att försöka få föräldrarna att nå en samförstånds lösning som är förenlig med barnets bästa. Rätten kan lämna medlaren närmare anvisningar om vad han eller hon skall iakttä när uppdraget fullgörs.

Medlaren skall inom den tid som rätten bestämmer lämna en redogörelse för de åtgärder som har vidtagits. Tiden får inte sättas längre än fyra veckor. Rätten får dock förlänga tiden, om det finns förutsättningar att nå en samförstånds lösning.

Medlaren har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget krävt. Rätten beslutar om ersättningen. Ersättningen betalas av allmänna medel. (2006:458)

19 § Rätten ska se till att frågor om vårdnad, boende och umgänge blir tillbörligt utredda.

Innan rätten avgör ett mål eller ärende om vårdnad, boende eller umgänge ska socialnämnden ges tillfälle att lämna upplysningar. Har nämnden tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning är nämnden skyldig att lämna rätten sådana upplysningar.

Om det behövs utredning utöver vad som sägs i andra stycket, får rätten uppdra åt socialnämnden eller något annat organ att utse någon att verkställa den. Rätten får fastställa riktlinjer för utredningen och bestämma en viss tid inom vilken utredningen ska vara slutförd. Om det behövs, får rätten förlänga denna tid. Rätten ska se till att utredningen bedrivs skyndsamt.

Om det inte är olämpligt, ska den som verkställer utredningen försöka klarlägga barnets inställning och redovisa den för rätten samt lämna förslag till beslut.

Utan hinder av sekretess enligt 26 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är en socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse för utredningen skyldig att lämna sådana upplysningar på begäran av den socialnämnd som avses i tredje stycket. Detsamma gäller när uppgifterna begärs av den som socialnämnden utsett att verkställa utredningen.

Barnet får höras inför rätten, om särskilda skäl talar för det och det är uppenbart att barnet inte kan ta skada av att höras. (2009:404)

20 § I mål eller ärenden om vårdnad, boende eller umgänge får rätten, om det behövs, besluta om vårdnad, boende eller umgänge för tiden till dess att frågan har avgjorts genom en dom eller ett beslut som har vunnit laga kraft eller föräldrarna har träffat ett avtal om frågan och avtalet har godkänts av socialnämnden.

Innan ett beslut enligt första stycket meddelas skall motparten få tillfälle att yttra sig i frågan. Rätten kan inhämta upplysningar från socialnämnden i frågan. Innan socialnämnden lämnar upplysningar skall den, om det är lämpligt, höra föräldrarna och barnet. Har rätten meddelat ett beslut som ännu gäller när målet eller ärendet skall avgöras, skall rätten ompröva beslutet.

Ett beslut enligt denna paragraf får verkställas på samma sätt som en dom som har vunnit laga kraft. Beslutet får dock när som helst ändras av rätten. (2006:458)

21 § I mål eller ärenden om vårdnad, boende eller umgänge kan rätten, i samband med att den meddelar dom eller beslut i saken och om det finns särskilda skäl, på yrkande av en part förelägga motparten vid vite att lämna ifrån sig barnet. Har vite förelagts i samband med beslut som avses i 20 § första stycket, kan rätten förordna att föreläggandet skall gälla omedelbart.

Beslut om föreläggande enligt första stycket får överklagas endast i samband med överklagande av domen eller beslutet om vårdnad, boende eller umgänge.

En fråga om utdömande av förelagt vite prövas av rätten på ansökan av den part som har begärt föreläggandet. Ärendet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. (2006:458)

9 kap. Om underårigs omyndighet

1 § Den som är under arton år (underårig) är omyndig och får inte själv råda över sin egendom eller åta sig förbindelser i vidare mån än som följer av vad som skall gälla på grund av lag eller villkor vid förvärv genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring eller pensionssparande enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande. (1994:1433)

10 kap. Om förmyndare

1 § Den som är underårig eller som har förvaltare får inte vara förmyndare. (1988:1251)

2 § För barn som står under vårdnad av bägge föräldrarna är dessa förmyndare. Om någon av föräldrarna inte får vara förmyndare enligt 1 § eller blir entledigad från förmynderskapet, är den andre barnets förmyndare.

För barn som står under vårdnad av endast den ene av sina föräldrar är denne ensam förmyndare. (1988:1251)

3 § Den eller de som har förordnats särskilt till vårdnadshavare är också förmyndare för den underårige.

Om särskilda skäl talar för det, skall dock någon annan än den särskilt förordnade vårdnadshavaren förordnas till förmyndare. I ett sådant fall tillämpas 6 och 7 §§.

Vad som sägs i denna balk om särskilt förordnade förmyndare skall gälla även den som är förmyndare enligt första stycket. (1994:1433)

4 § Ingår ett underårigt barn äktenskap, skall den som vid äktenskapets ingående var förmyndare för barnet alljämt vara barnets förmyndare. (1994:1433)

5 § Har en underårig inte någon förmyndare, skall rätten förordna en sådan.

Har förmyndare förordnats enligt första stycket på grund av att fadern eller modern är underårig, gäller förordnandet till dess fadern eller modern har uppnått myndig ålder. (1994:1433)

13 § Frågor om förordnande eller entledigande av förmyndare tas upp av tingsrätten i den ort där den underårige är folkbokförd.

Om den underårige inte är folkbokförd i Sverige, är tingsrätten i den ort där den underårige vistas behörig domstol.

Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt första stycket, är Stockholms tingsrätt behörig. (2006:557)

Övergångsbestämmelser

1988:1251

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

2. Den som vid ikraftträdandet är omyndigförklarad enligt äldre bestämmelser skall tills vidare anses ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § i dess nya lydelse. Härvid skall förmyndaren anses vara förvaltare med uppdrag att vårda den enskildes angelägenheter utan begränsning av uppdraget.

3. Förordnande av god man som har skett enligt äldre bestämmelser skall anses ha meddelats enligt motsvarande nya bestämmelser i 11 kap.

2003:645

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 6 kap. 16 § gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. I dessa fall skall dock Skatteverket föra det allmännas talan.

2004:764

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande, om äktenskap ingåtts efter hindersprövning som begärts före den 1 januari 2005.

2005:430

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
2. Den som vid utgången av juni 2005 var utsedd till särskilt förordnad vårdnadshavare för ett barn som omfattas av lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn skall även anses vara förmyndare för barnet.

2005:434

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
2. För barn som har avlats före ikraftträdandet gäller 1 kap. 5 § föräldrabalken i sin äldre lydelse.

2006:352

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006

2006:458

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

2006:557

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.
2. Ärenden om förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap som vid ikraftträdandet är anhängiga vid en domstol eller hos en överförmyndare som var behörig enligt äldre bestämmelser skall handläggas där även efter ikraftträdandet.

2009:254

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.

2010:775

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

Förordning (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter i mål och ärenden enligt föräldrabanken m.m.

16 december 1949. Ändring införd t.o.m. SFS 2008:915

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer:

Om underrätts uppgiftsskyldighet

Faderskap m.m.

1 § Har underrätt meddelat förklaring enligt 1 kap. 2 § första stycket föräldrabanken, fastställt faderskap, förklarat bekräftelse av faderskap sakna verkan eller efter resning ändrat dom varigenom faderskap fastställts och har barnet ej fyllt 18 år, skall, sedan avgörandet vunnit laga kraft, meddelande härom sändas till

1. Skatteverket,
2. socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört och
3. Försäkringskassan.

Har barnet fyllt 15 men inte 18 år, skall meddelande också sändas till centrala studiestödsnämnden.

Har barnet fyllt 18 år eller ingått äktenskap, skall endast meddelande enligt första stycket 1 sändas. (2004:947)

Adoption

2 § Har underrätt gett tillstånd att anta adoptivbarn, skall domstolen så snart beslutet om detta har vunnit laga kraft sända meddelande om beslutet

1. till Skatteverket,
2. i fråga om barn som inte har fyllt 18 år till socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört och till Försäkringskassan, samt
3. i fråga om barn som har fyllt 15 men inte 18 år till centrala studiestödsnämnden. (2004:947)

Vårdnad om barn

3 § Har en tingsrätt meddelat beslut om vårdnaden om barn för tiden intill dess det finns ett avgörande som har vunnit laga kraft, ska ett meddelande om beslutets innehåll samma dag sändas till

1. Skatteverket,
2. socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört och
3. Försäkringskassan.

Det som sägs i första stycket gäller dock inte om tingsrättens beslut innebär att tidigare vårdnadsavgörande fortfarande ska gälla.

Har en tingsrätt meddelat dom eller slutligt beslut som rör vårdnaden och har avgörandet vunnit laga kraft, ska ett meddelande om avgörandets innehåll

sändas till den socialnämnd som avses i första stycket samt till Skatteverket och Försäkringskassan. Innebär domen eller beslutet att vårdnaden flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare, ska meddelande också sändas till överförmyndaren.

Gäller ett vårdnadsavgörande som avses i denna paragraf ett barn som har fyllt 15 år, skall tingsrätten också sända ett meddelande om avgörandets innehåll till Centrala studiestödsnämnden. (2008:915)

Frågor rörande förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap

4 § En tingsrätt skall underrätta överförmyndaren om tingsrättens eller en högre rätts beslut i ärenden som rör förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. (1995:384)

Om överrätts uppgiftsskyldighet

10 § Har högre rätt meddelat dom eller beslut i fråga som avses i 1 § och har avgörandet vunnit laga kraft, skall den rätt som sist handlagt målet sända meddelande enligt 1 §.

Har högre rätt meddelat dom eller beslut som avses i 2 och 3 §§ eller har den högre rätten i annat fall upphävt eller ändrat lägre rätts dom eller beslut, varom den lägre rätten varit skyldig att lämna uppgift, skall meddelande lämnas om förhållandet enligt vad som är föreskrivet för underrätt. (1988:1332)

11 b § Har Svea hovrätt meddelat beslut enligt 9 § lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor rörande giltigheten i Sverige av ett utländskt faderskapsavgörande, skall, sedan beslutet har vunnit laga kraft, meddelande härom sändas enligt vad som anges i 1 §. Från högsta domstolen skall uppgift lämnas om domstolens slutliga beslut med anledning av klagan över hovrättens beslut (1985:370)

11 c § Svea hovrätt ska lämna uppgift enligt 3 § första och fjärde styckena om beslut enligt artikel 21.3 och artikel 28.1 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, när beslutet innebär att ett utländskt vårdnadsavgörande ska erkännas eller är verkställbart i Sverige. Underrättelsen ska meddelas närbeslutet har vunnit laga kraft.

Högsta domstolen ska lämna uppgift om domstolens slutliga beslut med anledning av att hovrättens beslut har överklagats. (2008:444)

Särskild bestämmelse

13 § Domstolsverket meddelar närmare föreskrifter om hur domstol skall fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna kungörelse. (1976:811)

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1950.

Genom kungörelsen upphävas kungörelsen den 23 november 1917 (nr 800) angående meddelanden från domstol om saknad av äktenskaplig börd, om tillstånd till adoption samt om hävande av adoptivförhållande;

4 och 8 §§ kungörelsen den 10 oktober 1924 (nr 442) med särskilda föreskrifter för domstolarna rörande förmyndarvården;

första stycket kungörelsen den 21 november 1924 (nr 475) angående meddelanden från domstol om omyndighetsförklaringar och beslut, varigenom omyndigförklarade personer återvunnit myndigheten, så ock om dödförklaringar;

första stycket kungörelsen den 21 november 1924 (nr 476) om meddelande till riddarhusdirektionen av vissa underrättelser angående frälse personer;

kungörelsen den 19 september 1929 (nr 332) om skyldighet för underrätt att i visst fall översända meddelande angående omyndighetsförklaring eller godmansförordnande; samt 6 § kungörelsen den 25 augusti 1947 (nr 660) med vissa bestämmelser angående tillämpningen av lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag.

Övergångsbestämmelse till förordning (2008:444) om ändring av förordning (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgift i mål och ärenden enligt föräldrabanken

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2008.

Övergångsbestämmelse till förordning (2008:915) om ändring av förordning (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgift i mål och ärenden enligt föräldrabanken

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

Kungörelse (1973:810) om socialnämnds medverkan vid fastställande av faderskap m.m.

Ändring införd t.o.m. SFS 2006:299

1 § Socialstyrelsen fastställer formulär till protokoll som socialnämnd skall föra vid utredning av faderskap. (1981:758)

2 § Innan en påbörjad utredning om faderskap läggs ned skall socialnämnden om möjligt inhämta moderns uppfattning i frågan. (1981:758)

3 § Innan socialnämnd väcker talan om fastställande av faderskap, bör nämnden rådgöra med person som är behörig att vara rättegångsbiträde enligt rättshjälpslagen (1972:429). (1981:758)

4 § Har faderskap fastställts genom bekräftelse skall socialnämnden anmäla detta hos Skatteverket. (2003:915)

5 § Det som sägs i 1–4 §§ om faderskap gäller även föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldraskapen. (2006:299)

Lag (1985:367) om internationella faderskapsfrågor

30 maj 1985

Ändringar införda t.o.m. SFS 2005:444

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller frågor om faderskap till barn i internationella förhållanden.

I lagen finns också bestämmelser om föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken i internationella förhållanden.

I förhållande till Danmark, Finland, Island och Norge gäller lagen (1979:1001) om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden i stället för 7–10 a §§. (2005:444)

Faderskap omedelbart på grund av lag

2 § En man som är eller har varit gift med ett barns mor skall anses som barnets far, då det följer av lagen i den stat där barnet vid födelsen fick hemvist eller, om inte någon skall anses som barnets far enligt den lagen, då det följer av lagen i en stat där barnet vid födelsen blev medborgare. Fick barnet vid födelsen hemvist i Sverige, skall frågan dock alltid bedömas enligt svensk lag.

Fastställande och hävande av faderskap

3 § Ett faderskap kan fastställas genom bekräftelse av faderskapet under medverkan av en svensk socialnämnd, om nämnden är skyldig att utreda faderskapet enligt 2 kap. 1 eller 9 § föräldrabalken.

I fråga om fastställande av faderskap enligt första stycket tillämpas svensk lag.

Har bekräftelsen lämnats utomlands, skall den även om detta inte följer av andra stycket anses giltig till formen, om den uppfyller formföreskrifterna i den främmande statens lag. (1990:1528)

4 § Mål om faderskap får tas upp av svensk domstol,

1. om barnet har hemvist i Sverige,
2. om talan förs mot en man som har hemvist i Sverige eller mot flera män som alla har hemvist här, eller
3. om det i andra fall med hänsyn till barnets, moderns eller mannens anknytning till Sverige finns särskilda skäl att målet prövas här i landet.

Om det sedan talan har väckts inträffar en ändring av de omständigheter som grundar svensk domstols behörighet enligt första stycket, upphör inte domstolens behörighet.

5 § En talan vid svensk domstol om fastställande av faderskap eller om hävande av ett faderskap, som gäller enligt 2 §, skall prövas enligt lagen i den stat där barnet har sitt hemvist när målet avgörs i första instans.

Frågan huruvida ett faderskap, som gäller enligt 2 § skall anses hävt genom en fastställelse av att en annan man är barnets far bedöms enligt samma lag som har tillämpats vid fastställelsen.

6 § Har ett faderskap fastställts genom bekräftelse, skall en talan vid svensk domstol om ogiltigförklaring av bekräftelsen prövas enligt den eller de lagar som bestämmer fastställelsens giltighet här i landet. En ogiltigförklaring får dock alltid meddelas med stöd av svensk lag, om talan grundas på att den som har lämnat bekräftelsen inte är far till barnet. (1990:1528)

Fastställelse av föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken

6 a § Ett föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken kan fastställas genom bekräftelse av föräldraskapet under medverkan av svensk socialnämnd, om nämnden är skyldig att utreda föräldraskapet enligt 2 kap. 8 a § eller 9 § föräldrabalken.

Det som sägs i 4 § om mål om faderskap tillämpas också i fråga om mål om föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken.

Svensk lag tillämpas vid fastställelse och vid ogiltigförklaring av en bekräftelse av sådant föräldraskap som avses i 1 kap. 9 § föräldrabalken. (2005:444)

Giltigheten av utländska faderskapsavgöranden m.m.

7 § Ett avgörande av en utländsk domstol som innebär att ett faderskap har fastställts eller hävts och som har vunnit laga kraft gäller i Sverige, om det med hänsyn till en parts hemvist eller medborgarskap eller annan anknytning fanns skäligen anledning att talan prövades i den främmande staten.

Det utländska avgörandet gäller dock inte i Sverige,

1. om svaranden, i fall där han eller hon inte har gått i svaromål, inte har fått kännedom om den väckta talan i tillräcklig tid för att kunna svara i saken eller om svaranden annars inte har fått rimliga möjligheter att föra sin talan i den utländska rättegången,

2. om avgörandet strider mot en svensk dom,

3. om avgörandet strider mot ett här i landet giltigt utländskt avgörande i en rättegång som började tidigare än den andra utländska rättegången,

4. om avgörandet strider mot en här i landet giltig fastställelse av faderskap i annan form än genom domstolsavgörande och den fastställelsen har skett innan den utländska rättegången började,

5. om en rättegång om faderskapet pågår i Sverige, eller

6. om det utomlands pågår en rättegång om faderskapet som har börjat tidigare än den andra utländska rättegången och som kan antas leda till ett här i landet giltigt avgörande.

8 § En utländsk fastställelse av faderskap genom bekräftelse gäller i Sverige, om den är giltig enligt lagen i den stat där barnet eller den som har lämnat bekräftelse hade hemvist eller i en stat där någon av dem var medborgare.

Bekräftelsen skall även om det inte följer av första stycket anses giltig till formen, om den uppfyller formföreskrifterna i lagen i den stat där bekräftelsen lämnades.

Den utländska fastställelsen gäller dock inte i Sverige,

1. om den strider mot ett här i landet giltigt avgörande i en rättegång som började innan fastställelsen skedde,

2. om den strider mot en tidigare här i landet giltig fastställelse av faderskap i annan form än genom domstolsavgörande,

3. om det i Sverige pågår en rättegång om faderskapet som har börjat innan fastställelsen skedde,

4. om det utomlands pågår en rättegång om faderskapet som har börjat innan fastställelsen skedde och som kan antas leda till ett här i landet giltigt avgörande, eller

5. om bekräftelsen är uppenbart oriktig. (1990:1528)

9 § Frågan huruvida ett avgörande som avses i 7 § gäller i Sverige kan prövas av Svea hovrätt på ansökan av någon som har varit part i den utländska rättegången och vars rätt frågan rör. Uppkommer en sådan fråga inför en annan svensk myndighet än en domstol, får även myndigheten vid behov begära en sådan prövning av hovrätten.

Innan hovrätten prövar frågan skall sökandens motpart få tillfälle att yttra sig över ansökningen, om det kan ske. Har hovrättens prövning begärts av en myndighet, gäller detsamma var och en som har varit part i den utländska rättegången och som kan vara part även i hovrätten.

10 § Väcks vid en svensk domstol talan om faderskapet till ett barn men pågår redan en rättegång om faderskapet utomlands, skall talan avvisas eller förklaras vilande i väntan på ett avgörande i den utländska rättegången som har vunnit laga kraft, om det kan antas att detta avgörande blir giltigt här i landet. Talan får dock prövas, om det finns särskilda skäl.

Pågår den utländska rättegången i Schweiz, skall i fall som avses i 7 § lagen (1936:79) om erkännande och verkställighet av dom som meddelats i Schweiz den bestämmelsen i stället tillämpas.

10 a § Det som sägs i 7, 8 och 10 §§ om faderskap gäller även föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken. (2005:444)

Gemensamma bestämmelser

11 § Om prövningen av en fråga enligt denna lag beror på någons hemvist eller medborgarskap vid en viss tidpunkt och han eller hon då är avliden, avgörs frågan med hänsyn till förhållandena vid tiden för dödsfallet.

Om prövningen av en fråga beror på barnets hemvist eller medborgarskap vid en viss tidpunkt och är barnet då ännu inte fött, är i stället moderns hemvist eller medborgarskap vid den tidpunkten avgörande.

12 § En bestämmelse i en utländsk lag får inte tillämpas och ett avgörande av en utländsk domstol eller en utländsk fastställelse av faderskap genom bekräftelse gäller inte i Sverige, om det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att tillämpa bestämmelsen eller att erkänna avgörandet eller fastställelsen. (1990:1528)

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.

2. Vad som föreskrivs i 5 § andra stycket gäller även om fastställelsen av den andre mannens faderskap har skett före ikraftträdandet.

3. Bestämmelserna i 7 och 8 §§ tillämpas även på ett domstolsavgörande som har meddelats före ikraftträdandet och på en fastställelse som dessförinnan har skett genom erkännande. Hade avgörandet eller fastställelsen giltighet i Sverige vid ikraftträdandet, gäller avgörandet eller fastställelsen fortfarande. Ett avgörande eller en fastställelse, som strider mot en annan dom eller fastställelse i annan form som gällde här vid ikraftträdandet, har inte giltighet här i landet.

Övergångsbestämmelser till lag (2005:444) om ändring i lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

Lag (1979:1001) om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden

6 december 1979

Ändring införd t.o.m. SFS 2005:441

1 § En lagakraftvunnen dom som har meddelats i Danmark, Finland, Island eller Norge och som avser faderskap till barn gäller även i Sverige.

Med dom jämställs i denna lag förlikning som har ingåtts inför domstol i Danmark.

2 § En fastställelse av faderskap i annan form än genom dom gäller i Sverige, om fastställelsen har skett i Danmark, Finland, Island eller Norge.

3 § En dom eller fastställelse som avses i 1 och 2 §§ gäller dock inte i Sverige,

1. om domen eller fastställelsen står i strid med en här i landet giltig dom i en rättegång som påbörjades innan den andra rättegången inleddes eller innan fastställelsen skedde,

2. om domen eller fastställelsen står i strid med en här i landet giltig fastställelse av faderskap i annan form än genom dom, såvida denna fastställelse skedde innan rättegången påbörjades eller innan den andra fastställelsen skedde,

3. om det här eller utomlands pågår en rättegång angående faderskapet som kan leda till en dom som gäller i Sverige och denna rättegång påbörjades innan den andra rättegången inleddes eller innan fastställelsen skedde,

4. om det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för den svenska rättsordningen att erkänna domen eller fastställelsen.

4 § Väcks vid en domstol talan angående faderskapet till ett barn men pågår redan en rättegång angående faderskapet i Danmark, Finland, Island eller Norge skall talan avvisas eller förklaras vilande i väntan på lagakraftvunnen dom i den utländska rättegången.

Pågår en rättegång om faderskap i Danmark, Finland, Island eller Norge, får en svensk socialnämnd inte godkänna en bekräftelse av faderskapet. (1990:1529)

5 § Det som sägs i 3 och 4 §§ om faderskap gäller även föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken. (2005:441)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Lagen tillämpas även på en dom som har meddelats före lagens ikraftträdande och på en fastställelse som dessförinnan har skett i annan form än genom dom. Detta gäller dock inte om domen eller fastställelsen står i strid med en annan dom eller fastställelse som också har kommit till stånd före ikraftträdandet, antingen i Danmark, Finland, Island, Norge eller Sverige eller, när den senare domen eller fastställelsen är giltig här i landet, i något annat land.

Lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn, utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2008:445

Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelserna i 2–10, 13–21 och 23 §§ tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Luxemburg d. 20 maj 1980 dagtecknade konventionen om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn (Europarådskonventionen).

Bestämmelserna tillämpas dock ej i förhållande till Danmark, Finland, Island eller Norge i den mån särskilda bestämmelser gäller.

Bestämmelserna i 2–4 och 11–23 §§ tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Haag d. 25 okt. 1980 dagtecknade konventionen om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn (Haagkonventionen).

Regeringen får, under förutsättning av ömsesidighet, föreskriva att lagens bestämmelser om erkännande och verkställighet av vårdnadsavgöranden m.m. eller lagens bestämmelser om överflyttning av barn skall tillämpas även i förhållande till en stat som inte har tillträtt Europarådskonventionen eller Haagkonventionen.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000. (2008:445)

2 § Lagen gäller ej i fråga om barn som har fyllt 16 år.

3 § Med ett avgörande förstås i denna lag en dom eller ett beslut som har meddelats av domstol eller annan myndighet.

Med ett avgörande jämställs ett avtal som har ingåtts vid domstolsförfarande eller som har godkänts av administrativ myndighet.

4 § Regeringen utser en centralmyndighet att här i landet

1. ta emot och förmedla framställningar enligt konventionerna,
2. samarbeta med centralmyndigheterna i övriga stater som har tillträtt någon av konventionerna, samt
3. fullgöra de uppgifter i övrigt som regeringen bestämmer.

Erkännande och verkställighet av vårdnadsavgöranden m.m. enligt Europarådskonventionen

5 § Har ett avgörande om vårdnaden om barn, om umgänge med barn eller om rätten att ta vård om barn meddelats i en stat som har tillträtt Europarådskonventionen, gäller avgörandet här i landet. Ett sådant avgörande får också

på ansökan verkställas här, om avgörandet kan utgöra grund för verkställighet i den stat där det har meddelats (ursprungsstaten).

Om det, när ett barn fördes bort över en statsgräns, inte fanns något avgörande enligt första stycket som kan utgöra grund för verkställighet, skall varje senare avgörande som har meddelats i en fördragsslutande stat och som innehåller förklaring att bortförandet var olagligt ha samma verkan som ett avgörande enligt första stycket.

6 § Ett avgörande som avses i 5 § får dock inte erkännas eller verkställas här i landet, om

1. detta skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen här i fråga om familj och barn,

2. avgörandet på grund av ändrade förhållanden uppenbarligen inte längre är förenligt med barnets bästa,

3. barnet vid den tidpunkt då förfarandet för att få till stånd ett sådant avgörande som avses i 5 § inleddes var medborgare eller hade hemvist här utan att ha någon motsvarande anknytning till ursprungsstaten eller var medborgare både i ursprungsstaten och här i landet samt hade hemvist här, eller

4. barnet enligt lagen i den stat där det är medborgare eller har hemvist har rätt att självt bestämma var det skall bo.

7 § Ett avgörande som avses i 5 § får inte heller erkännas eller verkställas här i landet, om avgörandet är oförenligt med ett avgörande som har meddelats här i ett rättsligt förfarande som har påbörjats innan erkännande eller verkställighet begärdes och det är i överensstämmelse med barnets bästa att erkännande eller verkställighet vägras.

Med ett avgörande som har meddelats här i landet jämställs ett avgörande som har meddelats i en tredje stat och som kan utgöra grund för verkställighet här.

8 § Har ett avgörande som avses i 5 § meddelats i svarandens uttalande, får det erkännas och verkställas här i landet endast om

1. svaranden har delgetts stämning eller motsvarande handling inom tillräcklig tid för att avge svaromål eller inte har kunnat delges en sådan handling därför att svaranden döljer för motparten var han uppehåller sig, och

2. den myndighet som meddelade avgörandet grundade sin behörighet på svarandens hemvist, på föräldrarnas senaste gemensamma hemvist i fall då någon av dem fortfarande hade sitt hemvist där eller på barnets hemvist.

9 § Ett ärende om erkännande eller verkställighet av ett avgörande som avses i 5 § får förklaras vilande, om

1. avgörandet har överklagats genom ett ordinärt rättsmedel,

2. frågan om vårdnaden, umgänget eller rätten att ta vård om barnet prövas här i landet i ett rättsligt förfarande som har påbörjats innan det motsvarande förfarandet inleddes i ursprungsstaten, eller

3. frågan om erkännande eller verkställighet av något annat avgörande om vårdnaden, umgänget eller rätten att ta vård om barnet samtidigt prövas i ett annat ärende. (2006:462)

10 § I samband med ett förordnande om verkställighet av ett avgörande om umgänge som avses i 5 § kan föreskrifter meddelas om villkor eller tidpunkt för umgänget.

Överflyttning av barn enligt Haagkonventionen

11 § Barn som olovligen har förts hit till landet eller som olovligen hålls kvar här skall på ansökan överflyttas till den från vilken barnet undanhålls, om barnet omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet hade hemvist i en stat som har tillträtt Haagkonventionen.

Ett bortförande eller kvarhållande är olovligt, om bortförandet eller kvarhållandet strider mot den rätt att ta vård om barnet som dess vårdnadshavare eller någon annan har i den stat där barnet hade sitt hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet och denna rätt också utövades vid den tidpunkt då barnet bortfördes eller kvarhölls eller skulle ha utövats vid denna tidpunkt om inte bortförandet eller kvarhållandet hade ägt rum.

12 § Överflyttning av barn enligt 11 § får dock vägras, om

1. det när ansökan om överflyttning gjordes har förflutit minst ett år från det olovliga bortförandet eller kvarhållandet och barnet har funnit sig till rätta i sin nya miljö,

2. det finns en allvarlig risk för att överflyttningen skadar barnets kroppsliga eller själsliga hälsa eller i övrigt försätter barnet i en situation som inte är godtagbar,

3. barnet självt motsätter sig överflyttningen och barnet har nått en sådan ålder och mognad att dess vilja bör beaktas, eller

4. det inte är förenligt med grundläggande principer här i landet om skyddet för mänskliga fri- och rättigheter att besluta om överflyttning.

Förfarandet

13 § Ansökan om verkställighet av ett avgörande som avses i 5 § görs hos tingsrätten i den ort där barnet har sitt hemvist. Om en annan tingsrätt handlägger ett mål mellan samma parter om vårdnaden, boendet eller umgänget, får verkställighet också sökas hos den tingsrätten. Om det inte finns någon annan behörig domstol, tas frågan om verkställighet upp av Stockholms tingsrätt. Ansökan om överflyttning av barn enligt 11 § görs hos Stockholms tingsrätt. (2006:462)

14 § Till ansökan om verkställighet av ett avgörande som avses i 5 § skall fogas bestyrkt kopia av avgörandet samt, om det framgår att avgörandet har meddelats i svarandens utvaro, en handling som visar huruvida denne har delgetts stämning eller motsvarande handling. Sökanden skall även ge in en handling som visar att avgörandet kan utgöra grund för verkställighet i ursprungsstaten samt lämna uppgift om var barnet kan antas befinna sig här i landet och förslag till hur vården av barnet skall återställas.

I ett ärende om överflyttning av barn enligt 11 § skall sökanden, om rätten begär det, visa upp ett sådant avgörande av någon myndighet i den stat där

barnet hade sitt hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet som utvisar att bortförandet eller kvarhållandet var olovligt. Detta gäller dock endast om ett sådant avgörande kan erhållas i den staten. (2006:462)

Övriga bestämmelser

22 § Om det i ett mål om vårdnad om barn eller i ett mål om vård av barn enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga framkommer att ansökan har gjorts om överflyttning av barnet enligt 11 § första stycket, får rätten inte besluta i frågan om vårdnaden eller vården förrän denna ansökan har prövats.

Får rätten i ett mål som avses i första stycket underrättelse av centralmyndigheten om att ett barn, på sätt som sägs i 11 § andra stycket, olovligen har förts hit till landet eller olovligen hålls kvar här utan att ansökan har gjorts om överflyttning av barnet enligt 11 § första stycket, får rätten inte besluta i frågan om vårdnaden eller vården förrän det har förflutit en rimlig tid för att göra en sådan ansökan. (1993:212)

23 § Om någon egenmäktigt har fört ett barn, som har hemvist här i landet, utomlands eller egenmäktigt håller det kvar i ett annat land, kan tingsrätten på talan av barnets vårdnadshavare förklara att det egenmäktiga beteendet är olagligt.

Har föräldrar, adoptivföräldrar eller särskilt förordnade vårdnadshavare gemensamt vårdnaden om barnet och har en av dem utan beaktansvärt skäl egenmäktigt fört barnet utomlands eller håller en av dem utan beaktansvärt skäl egenmäktigt kvar barnet i ett annat land, kan tingsrätten på talan av den andre förklara att det egenmäktiga beteendet är olagligt.

Mål enligt denna paragraf tas upp av Stockholms tingsrätt, om det inte finns någon annan behörig domstol.

Om den som talan förs mot vistas på okänd ort eller annars inte kan nås med delgivning, får mål enligt denna paragraf avgöras även om han eller hon inte har delgetts stämning eller andra handlingar i målet.

Tingsrättens avgörande får överklagas till hovrätten. Hovrättens avgörande får inte överklagas. (1994:1447)

Övergångsbestämmelser

1989:14

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Bestämmelserna om erkännande och verkställighet av vårdnadsavgöranden m.m. och bestämmelserna om överflyttning av barn får sättas i kraft vid olika tidpunkter.

Bestämmelserna i 11 § gäller endast i fråga om sådana olovliga bortföranden eller kvarhållanden som har skett efter det att lagen började tillämpas i förhållande till den stat där barnet hade sitt hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet.

1989:172

Regeringen föreskriver att lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn skall träda i kraft

1. den 1 juni 1989 i de delar som skall tillämpas i förhållande till stater som har tillträtt den i Haag den 25 oktober 1980 dagtecknade konventionen om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn samt
2. den 1 juli 1989 i övriga delar.

1990:60

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om mål om vård av barn enligt lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

1994:1447

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.
2. Den som före ikraftträdandet har förordnats som förmyndare för en omyndig skall, om vårdnad ingår i uppdraget, anses som särskilt förordnad vårdnadshavare vid tillämpning av bestämmelsen i dess nya lydelse.

2006:462

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.
2. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om mål om verkställighet eller överflyttning som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol. Därvid tillämpas 21 kap. föräldrabalken i den lydelse kapitlet hade vid utgången av juni 2006.

2008:445

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

Lag (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption

19 november 1971

Ändring införd t.o.m. SFS 2001:199

1 § Ansökan om adoption upptages av svensk domstol, om den eller de sökande har svenskt medborgarskap eller har hemvist här i riket eller om Konungen medgivit att ansökningen prövas.

2 § Ansökan om adoption prövas enligt svensk lag.

Avser ansökningen barn under aderton år, skall särskilt beaktas, huruvida sökande eller barnet genom medborgarskap eller hemvist eller på annat sätt har anknytning till främmande stat och det skulle medföra avsevärd olägenhet för barnet, om adoptionen ej blir gällande där.

Rätten skall inhämta yttrande från Migrationsverket, när den som adoptionen avser är utomnordisk medborgare och tolv år eller äldre. (2001:199)

3 § Beslut om adoption som meddelats i främmande stat gäller här i riket, om den eller de sökande var medborgare eller hade hemvist i den främmande staten när beslutet meddelades samt, i fall då adoptivbarnet var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige, adoptionen godkänts av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan även i annat fall förordna, att ett utomlands meddelat beslut om adoption skall gälla här i riket.

4 § När beslut om adoption som meddelats i främmande stat skall gälla här i riket, anses adoptivbarnet som adoptantens barn i äktenskap i fråga om vårdnad, förmynderskap och underhåll.

I fråga om arvsrätt i adoptivförhållanden gäller vad som i allmänhet är föreskrivet om tillämplig lag beträffande rätten till arv, oavsett vilken lag som tillämpats vid adoptionen. Har denna ägt rum här i riket, anses dock adoptivbarnet alltid som adoptantens barn i äktenskap.

I fall då adoptivbarn ej har arvsrätt efter adoptanten kan efter vad som finnes skäligt bestämmas att bidrag till barnets underhåll skall utgå av behållningen i adoptantens dödsbo.

5 § Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer kan meddela föreskrifter om den utredning som skall äga rum i ärende som avses i denna lag.

6 § Beslut om adoption som meddelats i främmande stat får ej tilläggas giltighet i Sverige, om detta skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen här i riket.

7 § I den mån det påkallas till uppfyllande av Sveriges förpliktelser enligt avtal med främmande stat kan Konungen meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna i denna lag.

Lag om internationella rättsförhållanden rörande adoption 87

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972.

Beslut om adoption, som meddelats i främmande stat och vid ikraftträdandet var gällande här i riket, gäller alltjämt.

I fråga om rätt till arv i adoptivförhållande är lagen ej tillämplig, om arvlåtaren avlidit före ikraftträdandet.

Förordning (1976:834) om prövning av utländskt beslut om adoption

4 november 1976. Omtryckt SFS 1981:674

Ändring införd t.o.m. SFS 2004:1146

Regeringen föreskriver följande:

1 § Har i främmande stat meddelats beslut om adoption av svensk medborgare eller av någon som hade hemvist i Sverige, prövar Myndigheten för internationella adoptionsfrågor fråga om godkännande enligt 3 § första stycket lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption.

Myndigheten prövar även fråga om förordnande att ett utomlands meddelat beslut om adoption i annat fall än som avses i 3 § första stycket nämnda lag skall gälla här i riket. (2004:1146)

2 § Myndighetens beslut överklagas hos regeringen genom besvär. (2004:1146)

3 § Har Myndigheten för internationella adoptionsfrågor godkänt ett beslut om adoption som har meddelats i främmande stat eller har myndigheten förordnat att ett sådant beslut skall gälla här i riket, skall meddelande om beslutet sändas i enlighet med vad som gäller för domstol enligt 2 § kungörelsen (1949:661) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter i mål och ärenden enligt föräldrabalken. (2004:1146)

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1977.

Namnlag (1982:670)

Ändringar införda t.o.m. SFS 2010:1459

Efternamn

Förvärv av efternamn vid födelsen

1 § Barn till föräldrar med gemensamt efternamn förvärvar vid födelsen det namnet.

Har föräldrarna olika efternamn när barnet föds och har de tidigare ett eller flera gemensamma barn som står under deras vårdnad, förvärvar barnet vid födelsen det efternamn som det senast födda syskonet bär.

Har föräldrarna olika efternamn när barnet föds och är andra stycket inte tillämpligt, anses barnet vid födelsen ha förvärvat det av föräldrarnas efternamn som anmäls till Skatteverket inom tre månader efter födelsen. Anmälan kan i stället avse ett namn som någon av föräldrarna senast har burit som ogift. Görs inte någon anmälan i fall som nu har sagts, anses barnet vid födelsen ha förvärvat moderns efternamn.

Fastställs inte faderskapet inom tre månader efter födelsen, anses barnet vid födelsen ha förvärvat moderns efternamn. (2003:652)

Förvärv av efternamn vid adoption

2 § Den som adopteras av makar med gemensamt efternamn förvärvar genom adoptionen det namnet.

Har adoptivföräldrarna olika efternamn och har de tidigare ett eller flera gemensamma barn som står under deras vårdnad, förvärvar adoptivbarnet genom adoptionen det efternamn som adoptivföräldrarnas senast födda barn bär.

Har adoptivföräldrarna olika efternamn och är andra stycket inte tillämpligt, förvärvar adoptivbarnet genom adoptionen det av adoptivföräldrarnas efternamn som dessa anmäler i adoptionsärendet. Anmälan kan i stället avse ett namn som någon av adoptivföräldrarna senast har burit som ogift. Görs inte någon anmälan i fall som nu sagts, förvärvar adoptivbarnet genom adoptionen adoptivmoderns efternamn eller, om adoptivföräldrarna är av samma kön, det efternamn som den äldre av dem bär. (2002:607)

3 § Den som adopteras av en person ensam förvärvar genom adoptionen det efternamn som denne bär. I stället för detta namn kan den som adopteras genom adoptionen förvärva ett efternamn som adoptivföräldern senast har burit som ogift, om denne anmäler detta namn i adoptionsärendet. Om en make adopterar den andra makens barn, medför det dock inte någon ändring av barnets efternamn.

4 § Domstolen kan i adoptionsärendet besluta att den som adopteras skall behålla det efternamn som han eller hon hade före adoptionen.

Byte till föräldrars efternamn m.m.

5 § Den som vill byta ett efternamn som har förvärvats enligt 1 § till ett annat efternamn som bärs av någon av föräldrarna kan göra detta genom anmälan till Skatteverket. Har föräldern förvärvat sitt namn enligt 9 eller 10 § genom äktenskap med någon annan än den andra föräldern, krävs att maken i detta äktenskap samtycker till namnbytet.

Genom anmälan till Skatteverket kan byte även ske till ett efternamn som någon av föräldrarna senast har burit som ogift.

Den som har bytt efternamn enligt första eller andra stycket och som vid namnbytet var under 18 år kan genom anmälan till Skatteverket byta till ett annat namn som anges i något av dessa stycken. (2003:652)

6 § Om ett barn under 18 år bär någon av föräldrarnas namn utan att denna förälder är vårdnadshavare, krävs för byte av barnets efternamn enligt 5 § att föräldern har samtyckt till namnbytet eller att domstol har funnit att namnbytet är förenligt med barnets bästa.

7 § Bestämmelserna i 5 och 6 §§ tillämpas också då den som har adopterats vill byta ett efternamn som har förvärvats enligt 2 eller 3 § till ett annat efternamn som bärs av någon av adoptivföräldrarna eller som någon av dem senast har burit som ogift. Detsamma gäller om den som har adopterats har behållit sitt efternamn från tiden före adoptionen och vill byta det till ett efternamn som nyss har angetts.

8 § Ett barn under 18 år, som för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem har tagits emot av någon annan än barnets föräldrar, kan genom anmälan till Skatteverket byta sitt efternamn till ett namn som bärs av den eller dem som har tagit emot barnet eller till ett namn som bärs av någon av dem, om den eller de vars namn avses har samtyckt till namnbytet och domstol har funnit att namnbytet är förenligt med barnets bästa.

Den som har bytt efternamn enligt första stycket kan genom anmälan till Skatteverket byta tillbaka till det efternamn som han eller hon har burit närmast före det namnbytet. (2003:652)

Byte till makes efternamn

9 § De som ingår äktenskap kan välja antingen att ha den enes efternamn som gemensamt efternamn eller att behålla var och en sitt efternamn från tiden närmast före äktenskapet.

De som ingår äktenskap skall anmäla sitt val av efternamn till Skatteverket senast i samband med vigseln. Har de valt att ha den enes efternamn som gemensamt efternamn förvärvat den andre det namnet vid vigseln.

Efternamn får antas som gemensamt efternamn endast om den vars namn avses lämnar sitt samtycke och namnet inte har förvärvats genom ett tidigare äktenskap. (2003:652)

10 § En make som vid äktenskapets ingående har behållit sitt efternamn kan med den andra makens samtycke senare under äktenskapet genom anmälan till Skatteverket byta sitt efternamn till den andra makens efternamn.

Den som har bytt efternamn enligt första stycket eller enligt 9 § kan under eller efter äktenskapet genom anmälan till Skatteverket byta till det efternamn som han eller hon senast har burit som ogift.

Byte under äktenskapet till en makes efternamn får inte avse ett efternamn som den maken har förvärvat genom ett tidigare äktenskap eller ett efternamn som maken under äktenskapet har bytt till enligt andra stycket eller enligt 5 eller 7 §. En make som under äktenskapet har bytt efternamn kan inte därefter byta till den andra makens efternamn. (2003:652)

Byte till andra efternamn

11 § Den som vill byta sitt efternamn till ett nybildat efternamn eller till ett efternamn som inte kan förvärvas enligt 1–10 §§ kan göra ansökan om tillstånd till bytet hos Patent- och registreringsverket. Den som en gång har bytt efternamn efter en sådan ansökan får på nytt byta efternamn på detta sätt endast om det finns särskilda skäl.

Avser ansökningen ett barn under 18 år, kan Patent- och registreringsverket som villkor för namnbytet uppställa att domstol har funnit att detta är förenligt med barnets bästa.

Med byte av efternamn enligt denna paragraf jämställs ändring av efternamns stavning.

12 § Som nybildat efternamn får inte godkännas

1. namn som till bildning, uttal eller stavning har en sådan språklig form att det inte är lämpligt som efternamn här i landet,
2. namn som är i bruk som förnamn, om det inte finns särskilda skäl att namnet ändå skall få bäras som ett nybildat efternamn,
3. dubbelnamn,
4. namn som kan uppfattas som en benämning på järnvägsstationer, postkontor eller liknande och därför kan medföra olägenhet eller i övrigt kan vilseleda allmänheten,
5. namn som kan väcka anstöt, eller
6. namn som kan antas leda till obehag för den som bär det.

13 § Som efternamn, vare sig det är nybildat eller ej, får inte godkännas namn som lätt kan förväxlas med

1. ett efternamn som någon annan enligt lag bär eller har rätt att bära,
2. ett allmänt känt efternamn som har burits av en utdöd släkt,
3. ett allmänt känt utländskt efternamn,
4. någon annans konstnärsnamn eller ett likartat namn som är allmänt känt,
5. en beteckning för en stiftelse, en ideell förening eller någon liknande sammanslutning,

6. någon annans här i riket skyddade firma eller varumärke eller ett annat kännetecken som har inarbetats för någon annan i en näringsverksamhet här i riket, eller

7. en titel på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, om titeln är egenartad, eller ett särskilt skapat namn som förekommer i ett sådant verk och vars utnyttjande skulle innebära en kränkning av någon annans upphovsrätt till verket.

Har någon efter ansökan förvärvat ett nybildat efternamn, utgör vad som sägs i första stycket inte hinder för föräldrar, syskon eller syskonbarn att med förvärvarens samtycke erhålla det namnet efter ansökan hos Patent- och registreringsverket. Har det förra förvärvet gjorts av flera, fordras samtycke av dem alla.

14 § Utan hinder av 12 eller 13 § kan, om det finns särskilda skäl, byte ske till ett efternamn som är bildat av faders eller moders förnamn med tillägg av ändelsen son eller dotter eller till ett efternamn som sökanden har burit tidigare utan att ha förlorat det enligt 16–19 §§.

I övrigt kan byte till ett efternamn ske utan hinder av 12 eller 13 § endast om det finns synnerliga skäl.

Ändring av efternamns genusform

15 § Ändring av ett utländskt efternamns genusform anses inte som byte till annat efternamn. Sådan ändring sker genom anmälan till Skatteverket. (2003:652)

Förlust av efternamn

16 § Fastställs det att en man inte är far till ett barn som på grund av faderskapet har förvärvat mannens efternamn eller ett efternamn som mannen har burit, förlorar barnet det efternamnet. I stället förvärvar barnet moderns efternamn vid tiden för barnets födelse. Barnet anses då ha förvärvat det namnet enligt 1 §.

Finns det synnerliga skäl, får domstol tillåta att barnet behåller sitt efternamn. Sådant tillstånd meddelas, om frågan angående faderskapet prövas av domstol, i samband med domen. I annat fall prövas namnfrågan efter särskild ansökan, som skall ha kommit in till domstolen inom en månad efter fastställelsen.

17 § Har någon genom anmälan till Skatteverket förvärvat ett efternamn som han eller hon inte har rätt till och är det inte fråga om fall som avses i 16 §, skall domstol på talan av den vars namn sålunda har förvärvats besluta att namnet förloras, om inte synnerliga skäl talar för att namnet får behållas.

Den som på detta sätt förlorar sitt namn återfår det efternamn han eller hon hade före anmälingen. (2003:652)

18 § Har någon efter ansökan hos Patent- och registreringsverket bytt till ett efternamn som han eller hon inte har burit tidigare och uppstår olägenhet för någon annan till följd av sådan risk för förväxling som anges i 13 § första stycket, skall domstol på talan av den andre besluta att den som har erhållit

namnet förlorar detta, om inte synnerliga skäl talar för att han eller hon får behålla det. Den som på detta sätt förlorar sitt namn återfår det efternamn han eller hon hade före ansökningen.

19 § Förlorar någon sitt efternamn enligt 16–18 §§ skall domstolen, om talan förs om detta, besluta att också den som genom denne har förvärvat eller i övrigt har rätt att bära namnet förlorar namnet eller rätten att bära det, om inte synnerliga skäl talar mot detta. Detsamma gäller om någon som borde ha förlorat sitt efternamn enligt 16–18 §§ har avlidit.

Förlorar någon sitt efternamn enligt första stycket, skall domstolen med tillämpning av 1–10 §§ fastställa det namn som förvärvas i stället för det som förloras.

Särskilt skydd för egenartade namn

20 § Har någon förvärvat ett egenartat efternamn, får ett namn som lätt kan förväxlas med detta användas av någon annan endast om han eller hon enligt denna lag kan åberopa rätt till namnet eller om han eller hon eller släkten av ålder eller annars enligt ortens sed har burit det som tillnamn.

Ingen får obehörigen, till nackdel för den som har förvärvat ett egenartat efternamn, i näringsverksamhet använda en firma, ett varumärke eller ett annat kännetecken som lätt kan förväxlas med namnet. Med firma likställs beteckning för stiftelse, ideell förening eller därmed jämförlig sammanslutning.

Ett efternamn skall anses som egenartat, om det är ägnat att utmärka tillhörigheten till en viss släkt.

21 § Har ett konstnärsnamn eller ett liknande namn blivit allmänt känt och har någon annan en äldre rätt till ett egenartat efternamn med vilket konstnärsnamnet lätt kan förväxlas, måste den andre inom rimlig tid inskrida mot användandet. Annars får konstnärsnamnet användas utan hinder av vad som föreskrivs i 20 §.

Första stycket tillämpas även i fall då ett kännetecken av det slag som anges i 20 § andra stycket har inarbetats och någon annan har en äldre rätt till ett egenartat efternamn med vilket kännetecknet lätt kan förväxlas.

I de fall som avses i första eller andra stycket kan domstol efter vad som är skäligt föreskriva att konstnärsnamnet eller kännetecknet får användas endast på ett särskilt sätt.

22 § Talan om fastställelse huruvida en rätt till ett egenartat efternamn består eller ej eller huruvida ett förfarande utgör intrång i en sådan rätt eller ej får prövas av domstol, när det råder ovisshet om förhållandet och ovissheten är till nackdel för den som har väckt talan.

23 § Den som gör intrång i någon annans rätt till ett egenartat efternamn är skyldig att ersätta den andres skada, om han eller hon har insett eller borde ha insett att förfarandet var till nackdel för denne. Vid bedömning om och i vad mån skada har uppstått skall hänsyn tas även till lidande och övriga omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken

23 a § Det som sägs i 1 § fjärde stycket och 16 § om far och faderskap tillämpas också i fråga om förälder och föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken. (2005:442)

Mellannamn

24 § En make som har förvärvat den andre makens efternamn får bära ett tidigare efternamn som mellannamn.

Har makar olika efternamn får en av dem, med den andres samtycke, bära den andres efternamn som mellannamn, om inte detta har förvärvats på grund av ett tidigare äktenskap. Rätten för en make att med den andra makens samtycke börja bära dennes efternamn som mellannamn gäller även sedan äktenskapet har uppösts. En efterlevande make får utan samtycke börja bära ett sådant mellannamn.

25 § Har barn förvärvat ett efternamn som bärs av enbart den ena av föräldrarna får barnet bära den andra förälderns efternamn som mellannamn.

Om en förälder förvärvat ett nytt efternamn genom äktenskap med någon annan än den andra föräldern krävs att maken i detta äktenskap samtycker till att barnet bär detta namn som mellannamn.

26 § Den som har adopterats av makar med gemensamt efternamn och som har förvärvat det namnet får som mellannamn bära sitt efternamn från tiden före adoptionen. Har adoptivföräldrarna olika efternamn och har adoptivbarnet förvärvat ett efternamn som en av dem bär, får adoptivbarnet som mellannamn bära den andra adoptivförälderns efternamn eller sitt efternamn från tiden före adoptionen.

Om den som adopterats har behållit sitt tidigare efternamn, får han eller hon som mellannamn bära ett efternamn som bärs av adoptivföräldrarna eller en av dem.

Om en adoptivförälder förvärvar ett nytt efternamn genom äktenskap med någon annan än den andra adoptivföräldern, krävs att maken i detta äktenskap samtycker till att den som har adopterats bär detta namn som mellannamn.

27 § Den som har adopterats av en person ensam och som har förvärvat adoptivförälderns efternamn får som mellannamn bära sitt namn från tiden före adoptionen.

Om den som adopterats har behållit sitt tidigare efternamn, får han eller hon som mellannamn bära adoptivförälderns efternamn.

Om adoptivföräldern förvärvar ett nytt efternamn genom äktenskap, krävs att maken i detta äktenskap samtycker till att den som har adopterats bär detta namn som mellannamn.

28 § Har ett barn under 18 år för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem tagits emot av några andra än barnets föräldrar och har barnet bytt sitt efternamn till ett efternamn som bärs av enbart den ena av dem som har tagit

emot barnet, får barnet med samtycke av den andre av dem som har tagit emot barnet bära dennes efternamn som mellannamn.

29 § Bestämmelserna i 24–28 §§ medför inte rätt att samtidigt bära mer än ett mellannamn. Mellannamnet skall alltid bäras närmast framför efternamnet.

Den som vill bära ett mellannamn skall anmäla detta namn till Skatteverket. Vill han eller hon inte längre bära mellannamnet skall anmälan härom göras till Skatteverket. (2003:652)

Förnamn m.m.

30 § Varje barn skall ges ett eller flera förnamn, som inom tre månader från födelsen skall anmälas till Skatteverket. (2003:652)

31 § Den som enligt 30 § har förvärvat ett enda förnamn kan genom anmälan till Skatteverket förvärva ytterligare ett eller flera förnamn.

Den som enligt 30 § har förvärvat flera förnamn kan genom anmälan till Skatteverket byta ut, stryka eller lägga till ett eller flera förnamn. Ett av de förnamn som har förvärvats enligt 30 § skall dock alltid behållas.

Anmälan enligt denna paragraf får göras endast en gång. (2003:652)

32 § Ändring av ordningsföljden mellan två eller flera förnamn kan göras genom anmälan till Skatteverket. Genom en sådan anmälan får även stavningen ändras, om inte namnets uttal ändras genom detta. (2003:652)

33 § Tillägg, ändring eller strykning av förnamn kan i andra fall än som avses i 30–32 §§ ske efter ansökan hos Patent- och registreringsverket, om det finns särskilda skäl.

34 § Som förnamn får inte godkännas namn som kan väcka anstöt eller kan antas leda till obehag för den som skall bära det eller namn som av någon annan anledning uppenbarligen inte är lämpligt som förnamn.

Förnamn som anmäls till Skatteverket enligt 30 eller 31 § förvärvas genom anmälan, om det inte finns något hinder enligt första stycket mot att namnet godkänns. (2003:652)

35 § Den som invid ett förnamn vill bära ett gårdsnamn, som han eller hon har anknytning till genom släktskap eller äktenskap och som enligt gammal sedvänja är i bruk som tillnamn, kan anmäla gårdsnamnet till Skatteverket. Vill han eller hon inte längre använda gårdsnamnet, kan anmälan härom göras till Skatteverket. (2003:652)

Förfarandet i mål och ärenden enligt denna lag

Anmälan till Skatteverket m.m.

36 § Anmälan till Skatteverket skall göras skriftligen.

Som anmälan till Skatteverket anses anmälan som

1. görs till Försäkringskassan,

2. vid vigsel görs om efternamn till vigselförrättaren och vid dop inom svenska kyrkan görs om förnamn till dopförrättaren. (2004:811)

37 § Beslut av Skatteverket får överklagas hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden vid tidpunkten för beslutet var folkbokförd.

Om behörig förvaltningsrätt enligt första stycket inte finns, överklagas Skatteverkets beslut hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2010:10)

38 § Upphävd. (1991:493)

Ansökan hos Patent- och registreringsverket

39 § Ansökningar hos Patent- och registreringsverket skall göras skriftligen. De skall innehålla uppgift om sökandens postadress och om skälen för ansökningen. Till ansökningen skall fogas ett personbevis.

Sökanden skall betala ansökningsavgift. Regeringen bestämmer avgiftens storlek. (1991:493)

40 § Har sökanden inte iakttagit vad som är föreskrivet om en ansökan eller finner Patent- och registreringsverket annars att det föreligger hinder för att bifalla ansökningen, skall verket förelägga sökanden att yttra sig eller göra rättelse samt erinra att ansökningen annars kan avskrivas.

Finner verket även efter det att sökanden har yttrat sig att ansökningen inte kan bifallas, skall ansökningen avslås, om det inte finns anledning att förelägga sökanden på nytt.

Föreläggande enligt denna paragraf skall delges sökanden.

41 § Är i fall som avses i 11 § ansökningshandlingarna fullständiga och finns det inte något hinder för bifall till ansökningen, skall ansökningen kungöras av Patent- och registreringsverket i Post- och Inrikes Tidningar, om verket inte finner att ett sådant kungörande skulle sakna betydelse.

När kungörande har skett skall den som vill framställa någon invändning mot ansökningen göra detta skriftligen inom en månad från kungörelsedagen. Sedan denna tid har gått ut, skall verket avgöra ärendet.

42 § Ett slutligt beslut av Patent- och registreringsverket får överklagas av sökanden, om beslutet har gått emot honom eller henne. Beslut, som innebär att en ansökan bifalls trots att en invändning har framställts, får överklagas av den som har gjort invändningen. Återkallar denne sin talan får invändningen ändå prövas, om det finns särskilda skäl.

Beslut som avses i första stycket får överklagas till patentbesvärsrätten genom besvär.

43 § Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen. Därvid tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att särskilt tillstånd krävs

för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka sådant tillstånd meddelas. (2010:1459)

44 § Har en ansökan om namn bifallits, skall Patent- och registreringsverket utfärda namnbevis till sökanden sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Förfarandet inför domstol

45 § En ansökan om förklaring att ett namnbyte enligt 6, 8 eller 11 § är förenligt med barnets bästa prövas av den domstol som tar upp frågor om vårdnaden om barnet.

I ärenden enligt första stycket skall domstolen, om det kan ske, höra den vars efternamn barnet bär, om denne inte är vårdnadshavare. Domstolen skall även inhämta yttrande från socialnämnden.

Socialnämnden skall, om det inte är olämpligt, söka klarlägga barnets inställning och redovisa den för rätten.

I ärenden enligt första stycket får domstolen förordna att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad. (1995:1243)

46 § Särskild ansökan enligt 16 § andra stycket prövas av den domstol som tar upp frågor om vårdnaden om barnet eller, om barnet inte står under någons vårdnad, av domstolen i den ort där barnet har sitt hemvist. Finns det inte någon sådan behörig domstol prövas ansökningen av Stockholms tingsrätt.

I ärenden enligt första stycket skall domstolen, om det kan ske, höra den vars efternamn barnet avses få. Är barnet under 18 år skall domstolen även höra modern, om hon inte är vårdnadshavare, samt inhämta yttrande från socialnämnden.

47 § Sådant talan i tvister om efternamn som får föras i särskild rättegång väcks vid domstolen i den ort där den mot vilken talan förs skall svara i tvistemål i allmänhet. Finns det inte någon sådan behörig domstol får talan väckas vid Stockholms tingsrätt.

Talan som avses i 18 § får inte väckas senare än fem år efter det att Patent- och registreringsverkets beslut med anledning av en ansökan har vunnit laga kraft. Detsamma gäller talan enligt 19 § mot någon som genom anmälan till Skatteverket har förvärvat ett efternamn som någon annan har erhållit efter ansökan hos Patent- och registreringsverket. (2003:652)

Särskilda bestämmelser

48 § För den som är under 18 år görs anmälan eller ansökan i mål eller ärenden enligt denna lag av barnets vårdnadshavare. Har barnet fyllt 12 år får sådan anmälan eller ansökan göras utan barnets samtycke endast om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

Vid bedömningen av om ett namnbyte enligt 6, 8 eller 11 § är förenligt med barnets bästa skall rätten, även när barnets samtycke inte behövs, ta hänsyn till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad. (1995:1243)

49 § Samtycke som avses i denna lag skall lämnas skriftligen. Har i ett ärende som avses i 6 eller 8 § samtycke lämnats hos domstolen, behövs inte nytt samtycke när anmälan görs till Skatteverket. (2003:652)

Internationella förhållanden

50 § Denna lag tillämpas inte på svenska medborgare som har hemvist i Danmark, Finland eller Norge. (1985:906)

51 § Lagen tillämpas på danska, finska och norska medborgare som har hemvist i Sverige.

Andra utländska medborgare som har hemvist i Sverige får med tillämpning av denna lag förvärva, ändra eller behålla namn genom anmälan till Skatteverket eller efter ansökan hos Patent- och registreringsverket. I fråga om efternamn som har förvärvats på detta sätt tillämpas 16–23 §§. Utländska medborgare som har hemvist i Sverige får också bära mellannamn enligt denna lag efter anmälan till Skatteverket.

När utländska medborgare adopteras här i landet enligt svensk lag tillämpas alltid 2–4 §§. (2003:652)

52 § Lagen tillämpas på statslösa personer som har hemvist i Sverige eller, om de inte har hemvist i något land, har sin vistelseort här. (1982:1134)

1. Regeringen föreskriver att 50 § namnlagen (1982:670) skall träda i kraft den 1 januari 1986 beträffande svenska medborgare som har hemvist i Finland. (1985:906)

2. Genom den nya lagen upphävs namnlagen (1963:521). Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrifter som har ersatts av bestämmelser i den nya lagen, tillämpas i stället de nya bestämmelserna.

3. Om inte annat sägs i det följande, tillämpas den nya lagen även i fall då anmälan eller ansökan har gjorts före ikraftträdandet men då ännu inte har slutligt prövats.

4. Förnamn och släktnamn som har förvärvats enligt den gamla lagen anses som förnamn respektive efternamn som har förvärvats enligt den bestämmelse i den nya lagen som gäller för motsvarande fall. Tilläggsnamn som avses i den gamla lagen anses som mellannamn enligt den nya lagen.

5. Om en kvinna, som enligt bestämmelser före den gamla lagen bär sitt eget och en makes efternamn i förening, ingår nytt äktenskap, anses namnen vid tillämpning av den nya lagen som ett efternamn vilket har förvärvats på grund av ett tidigare äktenskap.

6. Bestämmelsen i 13 § 7 tillämpas inte i fall då en ansökan har kommit in till Patent- och registreringsverket före den nya lagens ikraftträdande.

7. I fråga om verkan av dom, genom vilken fastställs att en man inte är far till ett barn, tillämpas den gamla lagen i fall då dom i första instans har meddelats före den nya lagens ikraftträdande.

8. Bestämmelsen i 48 § om samtycke av barn över 12 år tillämpas inte i fall då en anmälan eller ansökan har gjorts före den nya lagens ikraftträdande.

9. Har kvinnan i ett äktenskap före ikraftträdandet förvärvat mannens efternamn eller vid äktenskapets ingående före ikraftträdandet behållit ett annat efternamn än det namn som hon har burit som ogift och har makarna inte därefter bytt efternamn, får de som gemensamt efternamn anta det namn som hustrun senast har burit som ogift. Förvärvet av det gemensamma namnet görs genom att makarna gemensamt anmäler namnbytet till skattemyndigheten. Ett sådant förvärv skall anses ha skett med stöd av 9 § i den nya lagen. (1991:493)

Övergångsbestämmelserna punkterna 1–8 ändrade genom SFS 1982:1134, punkt 9 tillagd genom SFS 1988:261

Övergångsbestämmelser till lag (1988:261) om ändring i namnlagen:

1. Denna lag (1988:261) träder i kraft den 1 juli 1988.
2. Den som före utgången av juni 1988 har lagt till, bytt eller strukit förnamn med stöd av 31 § får ytterligare en gång ansöka om tillägg, byte eller strykning av förnamn enligt 31 § andra stycket i dess nya lydelse.

Övergångsbestämmelser till lag (1991:493) om ändring i namnlagen:

1. Denna lag (1991:493) träder i kraft den 1 juli 1991.
2. Namnärende hos pastorsämbetet eller riksskatteverket som inte har avgjorts före ikraftträdandet skall prövas av skattemyndigheten.
3. I fråga om överklagande av beslut av pastorsämbetet som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

Övergångsbestämmelser till lag (1997:992) om ändring i namnlagen:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan. I mål som anhängiggörs hos Regeringsrätten från och med den 1 januari 1998 skall dock Riksskatteverket föra det allmännas talan.

Övergångsbestämmelser till lag (2003:652) om ändring i namnlagen:

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Äldre föreskrifter i 17 § gäller fortfarande om anmälan gjorts till skattemyndighet före ikraftträdandet.
 3. Äldre föreskrifter i 37 § första stycket gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.
- Äldre föreskrifter i 47 § andra stycket andra meningen gäller fortfarande om efternamn förvärvats efter anmälan till skattemyndighet.

2010:10

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

2010:1459

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Namnförordning (1982:1136)

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:1156

16 december 1982

Regeringen föreskriver följande:

1 § När en ansökan som gäller namn ges in till Patent- och registreringsverket, ska sökanden betala en ansökningsavgift på 1 000 kronor om ansökningen avser förnamn och 1 800 kronor om ansökningen avser efternamn. Begär någon i en och samma ansökan prövning av såväl förnamn som efternamn, ska det anses som att två särskilda ansökningar gjorts.

Lämnas i en och samma ansökan mer än ett namnförslag ska, om något annat inte följer av tredje stycket, avgift tas ut som för en enda ansökan. Sökanden ska i sådant fall ange i vilken företrädesordning förslagen ska prövas.

Görs ansökan om efternamn gemensamt av personer för vilka gemensamt namnbevis kan utfärdas enligt 5 §, ska avgift tas ut som för en enda ansökan. Görs i annat fall ansökan om efternamn gemensamt av flera, får inte mer än dubbel ansökningsavgift tas ut.

Ansökningsavgiften får efterges, om det finns särskilda skäl. (2009:1156)

2 § Om Patent- och registreringsverket enligt 11 § andra stycket namnlagen (1982:670) uppställer som villkor för ett namnbyte att domstol har funnit att detta är förenligt med barnets bästa, skall verket förelägga sökanden att inom viss tid ansöka hos domstol om en sådan prövning.

3 § Kungörelse av en ansökan om efternamn enligt 41 § namnlagen (1982:670) skall innehålla det efternamn som ansökningen avser samt uppgift om kungörelsedagen. I kungörelsen skall anges att den som vill framställa någon invändning mot ansökningen skall göra detta skriftligen till Patent- och registreringsverket inom en månad från kungörelsedagen.

Sedan en ansökan om efternamn kungjorts enligt 41 § namnlagen, får ansökningen inte ändras i annat fall än då invändning framställts inom föreskriven tid, eller det annars finns synnerliga skäl. (1993:1047)

4 § Framställs en invändning mot ansökan om efternamn och är invändningen inte uppenbart obefogad, skall sökanden föreläggas att yttra sig inom viss tid.

5 § Namnbevis som avses i 44 § namnlagen (1982:670) skall utfärdas särskilt för varje sökande. Gemensamt bevis kan dock utfärdas för makar och för föräldrar och deras barn under arton år.

Underrättelse från Patent- och registreringsverket

6 § Har Patent- och registreringsverket bifallit en ansökan som gäller namn, skall verket underrätta Skatteverket om detta beslut så snart det har vunnit laga kraft. (2003:933)

Underrättelse från domstolar m.m.

7 § Har domstol enligt 11 § andra stycket namnlagen (1982:670) prövat huruvida ett namnbyte är förenligt med barnets bästa, skall domstolen underrätta patent- och registreringsverket om detta beslut så snart det har vunnit laga kraft.

8 § Har en domstol enligt 2 § tredje stycket eller 3 § namnlagen (1982:670) fått en anmälan om vilket efternamn ett adoptivbarn skall ha, skall domstolen underrätta Skatteverket om anmälingen så snart adoptionsbeslutet har vunnit laga kraft. Har domstolen enligt 4 § tillåtit att adoptivbarnet skall behålla sitt tidigare efternamn, skall domstolen i stället underrätta Skatteverket om detta beslut så snart det har vunnit laga kraft. (2003:933)

9 § Har en domstol enligt 16 § andra stycket namnlagen (1982:670) tillåtit att ett barn behåller sitt efternamn, skall domstolen underrätta Skatteverket om detta beslut så snart det har vunnit laga kraft. (2003:933)

10 § Har en domstol enligt 17–19 §§ namnlagen (1982:670) beslutat att någon förlorar sitt efternamn, skall domstolen underrätta Skatteverket om detta beslut så snart det har vunnit laga kraft.

Underrättelsen skall innehålla uppgift om det namn som förloras och det namn som förvärvas i stället. (2003:933)

11 § Har domstol meddelat dom eller beslut som avser tillämpningen av 17–23 eller 34 §§ namnlagen (1982:670), skall domstolen sända avskrift av domen eller beslutet till patent- och registreringsverket. (1991:785)

12 § Upphävd. (1991:785)

Övrigt

13 § Skatteverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av namnlagen (1982:670) i ärenden hos verket. (2003:933)

14 § Upphävd. (2003:933)

Övergångsbestämmelser

2009:1156

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ansökningar som kommit in till Patent- och registreringsverket före ikraftträdandet.

Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap

utfärdad den 1 mars 2001

Ändringar införda t.o.m. SFS 2006:222

Förvärv av svenskt medborgarskap vid födelsen

1 § Ett barn förvärvar svenskt medborgarskap vid födelsen, om

1. modern är svensk medborgare,
2. fadern är svensk medborgare och barnet föds i Sverige,
3. fadern är svensk medborgare och gift med barnets mor,
4. fadern är avliden men vid sin död var svensk medborgare och barnet föds i Sverige, eller
5. fadern är avliden men vid sin död var svensk medborgare och gift med barnets mor.

Det som sägs i första stycket om fadern gäller även den som är förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken. (2005:451)

2 § Ett hittebarn som anträffas här i landet anses som svensk medborgare till dess något annat blir känt.

Förvärv av svenskt medborgarskap genom adoption

3 § Ett barn som inte har fyllt tolv år och som adopteras av en svensk medborgare blir vid adoptionen svensk medborgare, om

1. barnet adopteras i Sverige, Danmark, Finland, Island eller Norge, eller
2. barnet adopteras genom ett utländskt beslut som godkänts eller annars gäller i Sverige enligt lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption eller som gäller enligt lagen (1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

Förvärv av svenskt medborgarskap genom föräldrarnas äktenskap

4 § Ingår en svensk man äktenskap med en utländsk kvinna, blir ett barn till makarna, som har fötts före äktenskapet och som inte har förvärvat svenskt medborgarskap enligt 1 §, svensk medborgare om barnet är ogift och inte har fyllt arton år.

Förvärv av svenskt medborgarskap genom anmälan

5 § Ett barn, som har fötts utomlands och som inte har förvärvat svenskt medborgarskap enligt 1 eller 4 § men vars far sedan barnets födelse är svensk medborgare, förvärvar svenskt medborgarskap genom att fadern anmäler

önskemål om det innan barnet har fyllt arton år. Det som sägs om en far gäller även en förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken.

Om barnet har fyllt tolv år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

Barnets vårdnadshavare skall samtycka till förvärvet av svenskt medborgarskap. (2005:451)

6 § Ett barn som, som har fötts i Sverige och som sedan födelsen är statslöst, förvärvar svenskt medborgarskap genom anmälan av den eller dem som har vårdnaden om barnet, om barnet har permanent uppehållstillstånd och hemvist här i landet.

Anmälan skall ske innan barnet har fyllt fem år.

7 § Ett barn som inte har svenskt medborgarskap förvärvar svenskt medborgarskap genom anmälan av den eller dem som har vårdnaden om barnet, om barnet har

1. permanent uppehållstillstånd i Sverige, och
2. hemvist här i landet sedan fem år eller, om barnet är statslöst, tre år.

Anmälan skall ske innan barnet har fyllt arton år.

Om barnet har fyllt tolv år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

8 § En utlänning som har fyllt arton men inte tjugo år förvärvar svenskt medborgarskap genom anmälan, om han eller hon har

1. permanent uppehållstillstånd i Sverige, och
2. hemvist här i landet sedan han eller hon fyllde tretton år eller, i fråga om den som är statslös, femton år.

9 § Den som har fyllt arton år och som har förlorat eller befriats från sitt svenska medborgarskap återfår detta genom anmälan, om han eller hon

1. har permanent uppehållstillstånd i Sverige,
2. före arton års ålder haft hemvist här i landet under sammanlagt tio år, och
3. sedan två år har hemvist här i landet.

10 § Om en utlänning blir svensk medborgare enligt 5, 7, 8 eller 9 §, förvärvar även hans eller hennes ogifta barn, som har hemvist här i landet och inte har fyllt arton år, svenskt medborgarskap om utlänningen

1. ensam har vårdnaden om barnet, eller
2. har vårdnaden gemensamt med den andre föräldern och denne är svensk medborgare.

Blir föräldrarna till ett ogift barn som har hemvist här i landet och som inte har fyllt arton år samtidigt svenska medborgare enligt 5, 7, 8 eller 9 §, förvärvar även barnet, om det står under bådass vårdnad, svenskt medborgarskap.

Förvärv av svenskt medborgarskap efter ansökan (naturalisation)

11 § En utlänning kan efter ansökan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras), om han eller hon har

1. styrkt sin identitet,
2. fyllt arton år,
3. permanent uppehållstillstånd i Sverige,
4. hemvist här i landet
 - a) sedan två år i fråga om dansk, finländsk, isländsk eller norsk medborgare,
 - b) sedan fyra år i fråga om den som är statslös eller att bedöma som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716),
 - c) sedan fem år i fråga om övriga utlänningar, och
5. haft och kan förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt. (2005:722)

12 § Om kraven i 11 § inte är uppfyllda får, om inte annat följer av andra stycket, sökanden ändå naturaliseras, om

1. sökanden tidigare har varit svensk medborgare,
2. sökanden är gift eller sambo med en svensk medborgare, eller
3. det annars finns särskilda skäl till det.

En sökande som inte kan styrka sin identitet enligt 11 § 1 får naturaliseras, endast om han eller hon sedan minst åtta år har hemvist här i landet och gör sannolikt att den uppgivna identiteten är riktig.

13 § I ett beslut om naturalisation skall det bestämmas om även sökandens ogifta barn som är under arton år förvärvar svenskt medborgarskap.

Förlust av svenskt medborgarskap

14 § En svensk medborgare förlorar sitt svenska medborgarskap när han eller hon fyller tjugotvå år, om han eller hon

1. är född utomlands,
2. aldrig haft hemvist i Sverige, och
3. inte heller varit här under förhållanden som tyder på samhörighet med landet.

På ansökan som görs innan den svenske medborgaren fyller tjugotvå år får dock medges att medborgarskapet behålls.

När någon förlorar svenskt medborgarskap enligt första stycket, förlorar även hans eller hennes barn sitt svenska medborgarskap, om barnet förvärvat detta på grund av att föräldern varit svensk medborgare. Barnet förlorar dock inte sitt medborgarskap om den andra föräldern har kvar sitt svenska medborgarskap och barnet härleder sitt svenska medborgarskap även från honom eller henne.

Förlust av svenskt medborgarskap sker inte om detta skulle leda till att personen blir statslös.

Befrielse från svenskt medborgarskap

15 § Den som är eller önskar bli utländsk medborgare får på ansökan befrias från sitt svenska medborgarskap. Befrielse skall medges den som saknar hemvist i Sverige. Den som har hemvist i Sverige får vägras befrielse endast om det finns särskilda skäl.

Är sökanden inte redan utländsk medborgare skall som villkor för befrielsen från svenskt medborgarskap krävas att han eller hon inom viss tid förvärvar medborgarskap i ett annat land.

Vissa bestämmelser rörande de nordiska länderna och övriga EES-länder

16 § Regeringen får, efter avtal med Danmark, Finland, Island eller Norge, meddela föreskrifter om tillämpning av en eller flera av bestämmelserna i 17–19 §§. Med avtalsstat avses i dessa bestämmelser den eller de stater som Sverige har ingått sådant avtal med.

17 § Bestämmelsen i 14 § första stycket gäller inte för den som under sammanlagt minst sju år haft hemvist i en avtalsstat.

18 § En medborgare i en avtalsstat förvärvar svenskt medborgarskap genom anmälan, om han eller hon

1. har förvärvat medborgarskapet i avtalsstaten på annat sätt än efter ansökan,
2. har fyllt arton år,
3. har hemvist här i landet sedan fem år, och
4. under denna tid inte har dömts till frihetsberövande påföljd.

Vid sådant förvärv av medborgarskap tillämpas 10 § när det gäller medborgarens barn.

19 § Den som har förlorat sitt svenska medborgarskap och därefter oavbrutet varit medborgare i en avtalsstat, får tillbaka svenskt medborgarskap genom anmälan, om han eller hon har tagit hemvist här i landet. Vid sådant förvärv av medborgarskap tillämpas 10 § när det gäller medborgarens barn.

20 § Vad som föreskrivs i denna lag om krav på permanent uppehållstillstånd gäller inte för den som är medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge.

I fråga om medborgare i övriga länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och sådana familjemedlemmar som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) skall vid tillämpningen av denna lag permanent uppehållsrätt likställas med permanent uppehållstillstånd. (2006:222)

Förklaring

21 § Efter ansökan får meddelas förklaring att någon är svensk medborgare, om det kan råda ovisshet om detta.

Bestämmelser om förfarandet

22 § Migrationsverket prövar ärenden enligt denna lag, om inte annat framgår av andra stycket.

Anmälningar enligt 7–9, 18 eller 19 § som gäller en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge prövas av länsstyrelsen i det län där den som anmälan gäller är folkbokförd. (2005:722)

23 § Den som har fyllt arton år får själv göra ansökan eller anmälan enligt denna lag även om han eller hon står under annans vårdnad.

24 § Den myndighet till vilken anmälan görs skall meddela beslut om anmälan har medfört förvärv av svenskt medborgarskap eller inte.

25 § Upphävd. (2005:722)

26 § Migrationsverkets eller en länsstyrelses beslut enligt denna lag får överklagas till en migrationsdomstol utom i fall som avses i 27 §.

En migrationsdomstols beslut överklagas hos Migrationsöverdomstolen i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. utlänningslagen (2005:716). Bestämmelserna i detta kapitel gäller även i övrigt i tillämpliga delar i mål enligt denna lag. (2005:722)

27 § Migrationsverkets beslut överklagas till regeringen om det rör ett säkerhetsärende. Ett sådant beslut får överklagas även av Säkerhetspolisen.

Ett säkerhetsärende är ett ärende där Säkerhetspolisen hos Migrationsverket har föreslagit att ansökan avslås av skäl som rör rikets säkerhet eller allmän säkerhet.

I ett säkerhetsärende gäller förvärvet av svenskt medborgarskap från och med den dag då beslutet har vunnit laga kraft. (2005:722)

28 § En socialnämnd skall på begäran av regeringen, Migrationsverket, migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller Säkerhetspolisen lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om uppgifterna behövs i ett ärende om svenskt medborgarskap. (2005:722)

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001, då lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap skall upphöra att gälla. Till följd härav upphör även 13 § första stycket lagen (1924:130) om förvärvande och förlust av svenskt medborgarskap att gälla. Till den 1 juli 2002 skall 7 § i 1950 års lag tillämpas när det gäller svenska medborgare som blir medborgare i en annan stat som är bunden av bestämmelserna om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap (kapitel 1) i 1963 års europeiska konvention om begränsning av fall av flerfaldigt medborgarskap och om militära förpliktelser i fall av flerfaldigt medborgarskap.

2. Ett barn, som har fötts i Sverige före ikraftträdandet av den nya lagen och som skulle ha blivit svensk medborgare om 1 § i den nya lagen gällt vid födelsen, förvärvar svenskt medborgarskap, om

a) fadern fortfarande är svensk medborgare,

b) fadern före den 1 juli 2003 hos Migrationsverket anmäler önskemål om svenskt medborgarskap för barnet, och

c) barnet vid tidpunkten för anmälan inte har fyllt arton år.

Om barnet har fyllt tolv år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

Barnets vårdnadshavare skall samtycka till förvärvet av svenskt medborgarskap.

3. Ett barn som har adopterats före ikraftträdandet av den nya lagen och som skulle ha blivit svensk medborgare om 3 § i den nya lagen gällt vid adoptionen, förvärvar svenskt medborgarskap, om

a) adoptionen har beslutats den 1 juli 1992 eller senare,

b) den eller de som har vårdnaden om barnet före den 1 juli 2003 hos Migrationsverket anmäler önskemål om svenskt medborgarskap för barnet, och

c) barnet vid tidpunkten för anmälan inte har fyllt arton år.

Om barnet har fyllt tolv år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller något annat liknande förhållande.

4. En person som har förlorat sitt svenska medborgarskap enligt 7 § lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap, men skulle haft det kvar om den nya lagen gällt vid tidpunkten för förlusten, återfår svenskt medborgarskap om han eller hon före den 1 juli 2003 hos Migrationsverket anmäler önskemål om det. Detta gäller dock inte personer som haft möjlighet att återfå svenskt medborgarskap redan enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1979:139) om ändring i lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap.

Om personen vid tidpunkten för anmälan står under annans vårdnad, görs anmälan i stället av den eller dem som är vårdnadshavare.

Om anmälan avser ett barn som har fyllt tolv år och har utländskt medborgarskap, krävs för förvärv av svenskt medborgarskap att barnet samtycker därtill. Sådant samtycke behövs dock inte om barnet är varaktigt förhindrat att lämna samtycke på grund av en psykisk störning eller på grund av något annat liknande förhållande.

5. I anmälningsärenden enligt punkt 2–4 tillämpas 24 § och 26 § andra stycket i den nya lagen.

6. Äldre bestämmelser skall tillämpas i fråga om anmälningar enligt 2 a § lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap som har gjorts före ikraftträdandet av den nya lagen. Detsamma gäller i fråga om anmälningar enligt 3 § i 1950 års lag som har gjorts före ikraftträdandet av den nya lagen, om inte tillämpning av den nya lagen är förmånligare för den enskilde. 1950 års lag skall också tillämpas i ärenden som enligt 9 a § i den lagen har överlämnats till regeringen.

7. Tilläggsartikeln till det vänskaps-, handels- och sjöfartsfördrag som Sverige ingått med Argentina den 17 juli 1885 skall alltjämt gälla som svensk lag utan hinder av denna lag.

Övergångsbestämmelse till lag (2005:451) om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

Övergångsbestämmelse till lag (2005:722) om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap:

1. Denna lag träder i kraft den 31 mars 2006.
2. Mål eller ärenden som har kommit in till en domstol före den 31 mars 2006 skall handläggas enligt äldre föreskrifter.
3. Ärenden som har överlämnats till regeringen enligt 25 § men inte avgjorts före den 31 mars 2006 skall överlämnas till Migrationsverket, om en myndighet inte har fattat beslut i ärendet, och i annat fall till den migrationsdomstol inom vars domkrets ärendet först har prövats.
4. Ärenden som har kommit in till Utlänningsnämnden och som inte har avgjorts före den 31 mars 2006 skall överlämnas till den migrationsdomstol inom vars domkrets ärendet först har prövats. Om ärendet gäller förklaring enligt 21 §, överlämnas ärendet till Migrationsverket.

Övergångsbestämmelse till lag (2006:222) om ändring i lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap:

Denna lag träder i kraft den 30 april 2006. För medborgare i länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för minst fem år som beviljats före ikraftträdandet gäller 20 § andra stycket i sin äldre lydelse.

Medborgarskapsförordning (2001:218)

Utfärdad den 10 maj 2001.

Ändring införd t.o.m. SFS 2006:109

Regeringen föreskriver följande:

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om tillämpning av lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap.

Anmälningar och ansökningar

2 § Anmälningar och ansökningar enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap skall göras skriftligen på formulär som fastställs av Migrationsverket. Den som gör en anmälan eller ansökan skall på heder och samvete bekräfta att de uppgifter som lämnas är sanna.

Till en anmälan eller ansökan skall fogas ett personbevis eller, för den som inte är folkbokförd i Sverige, en annan likvärdig handling.

Anmälningar

3 § Anmälningar om svenskt medborgarskap skall ges in till Migrationsverket, om inte annat framgår av andra eller tredje stycket.

Anmälningar enligt 5 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap som gäller ett barn som inte är folkbokförd i Sverige skall ges in till en svensk beskickning eller ett svenskt karriärkonsulat inom vars verksamhetsområde barnet är bosatt.

Anmälningar enligt 7–9, 18 eller 19 § samma lag som gäller en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge som är folkbokförd i Sverige skall ges in till länsstyrelsen i det län där den som anmälan gäller är folkbokförd.

4 § En anmälan skall anses gjord samma dag som den kom in till den myndighet som anges i 3 §.

Ansökningar

5 § Ansökningar om svenskt medborgarskap (naturalisation) och ansökningar enligt 14 § andra stycket, 15 eller 21 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap skall ges in till Migrationsverket. Om sökanden inte är folkbokförd i Sverige, skall ansökan dock ges in till en svensk beskickning eller ett svenskt karriärkonsulat inom vars verksamhetsområde sökanden är bosatt. En ansökan om naturalisation som gäller en utlänning som är under 15 år och adopterad av en svensk medborgare skall alltid ges in till Migrationsverket.

6 § Upphävd. (2006:109)

Utredning

7 § Den myndighet hos vilken en anmälan eller ansökan skall ges in enligt 3 eller 5 § skall göra den utredning som behövs för ärendets prövning.

8 § När en svensk beskickning eller ett svenskt karriärkonsulat har gjort en utredning enligt 7 § skall handlingarna i ärendet sändas till Migrationsverket.

Underrättelse om beslut

9 § När någon har förvärvat svenskt medborgarskap genom anmälan eller naturalisation eller när en ansökan enligt 14 § andra stycket, 15 eller 21 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap har bifallits, skall den myndighet eller domstol som slutligt har prövat ärendet skyndsamt underrätta

1. Skatteverket, och
2. den svenska beskickning eller det svenska karriärkonsulat som tagit emot anmälan eller ansökan.

I underrättelsen skall även anges de barn som förvärvat svenskt medborgarskap enligt 10 § lagen om svenskt medborgarskap enligt vad som kan bedömas av handlingarna i ärendet. (2003:1021)

Bevis om medborgarskap

10 § När någon har förvärvat svenskt medborgarskap genom anmälan eller naturalisation skall Migrationsverket utfärda bevis om svenskt medborgarskap. Om förvärvet skett genom sådan anmälan som avses i 3 § tredje stycket, skall dock beviset utfärdas av den länsstyrelse som först har prövat ärendet.

Avgifter för vissa ärenden

11 § Avgift tas ut för prövning av anmälan och ansökan enligt lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap enligt följande:

Ärendeslag	Avgift
Anmälan enligt 5–9 §§ lagen om svenskt medborgarskap	175 kronor
Ansökan om naturalisation	
– för utlänning under 15 år som är adopterad av svensk medborgare	175 kronor
– för övriga	1 500 kronor
Anmälan enligt 18 och 19 §§ lagen om svenskt medborgarskap	475 kronor

Avgift skall inte tas ut av den som är statslös och som fått flyktingförklaring eller resedokument av svensk myndighet.

I fråga om uttag av avgift gäller i övrigt bestämmelserna i 11–14 §§ avgiftsförordningen. (1992:191)

För anmälningar och ansökningar som skall ges in till en svensk beskickning eller ett svenskt karriärkonsulat tas avgift ut enligt förordningen (1997:691) om avgifter vid utlandsmyndigheterna. (2001:826)

Bestämmelser om förhållandet till de övriga nordiska länderna

12 § Bestämmelserna i 17–19 §§ lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap skall tillämpas i förhållande till Danmark, Finland, Island och Norge.

Bemyndigande

13 § Migrationsverket får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten av lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap och av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2001, då medborgarskapskungörelsen (1969:235) och förordningen (1977:819) om tillämpning av viss bestämmelse i lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap skall upphöra att gälla.

Äktenskapsbalk (1987:230), utdrag ur

14 maj 1987

Ändring införd t.o.m. SFS 2010:8

Första avdelningen

Allmänna bestämmelser

1 kap. Äktenskap

1 § I denna balk finns bestämmelser om samlevnad i äktenskap.
De två som ingår äktenskap med varandra blir makar. (2009:253)

5 § Äktenskap upplöses genom den ena makens död eller genom äktenskapskillnad.

Andra avdelningen

Äktenskaps ingående och upplösning

2 kap. Äktenskapshinder

1 § Den som är under 18 år får inte ingå äktenskap utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl. (2004: 142)

2 § Upphävd. (1988:1254)

3 § Äktenskap får inte ingås mellan dem som är släkt med varandra i rätt upp och nedstigande led eller är helsyskon.

Halvsyskon får inte ingå äktenskap med varandra utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §.

Vid tillämpningen av första och andra styckena jämställs adoptivförhållande med släktskap. De som därvid anses som helsyskon får dock ingå äktenskap med varandra efter tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. (2004:763)

4 § Den som är gift eller partner i ett registrerat partnerskap får inte ingå äktenskap. (1994:1118)

3 kap. Prövning av äktenskapshinder

1 § Innan ett äktenskap ingås ska det prövas om det finns något hinder mot äktenskapet. Denna prövning ska göras av Skatteverket.

De två som avser att ingå äktenskap ska gemensamt begära hindersprövningen hos Skatteverket. (2009:253)

2 § Den som varken är eller skall vara folkbokförd här i landet skall vid hindersprövningen visa upp ett intyg av utländsk myndighet om sin behörighet att ingå äktenskapet, om ett sådant intyg kan anskaffas.

Om det fordras tillstånd till äktenskapet, skall bevis om tillståndet visas upp vid hindersprövningen. (1991:495)

3 § De som begär hindersprövning ska skriftligen försäkra på heder och samvete att de inte är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller helsyskon. Har de inte tillstånd till äktenskapet enligt 2 kap. 3 § andra stycket, ska deras försäkran också avse att de inte är halvsyskon.

De som begär hindersprövning ska på heder och samvete skriftligen uppge om de tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap. Den som tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap ska styrka att äktenskapet eller partnerskapet har blivit upplöst, om inte detta framgår av folkbokföringen eller av intyg från utländsk myndighet. (2009:253)

4 § Finner Skatteverket att det inte finns något hinder mot äktenskapet, ska verket utfärda intyg om detta. (2009:253)

4 kap. Vigsel

1 § Äktenskap ingås genom vigsel i närvaro av släktingar eller andra vittnen.

2 § Vid vigseln ska de som ingår äktenskap vara närvarande samtidigt. De ska var för sig på fråga av vigsselförrättaren ge till känna att de samtycker till äktenskapet. Vigsselförrättaren ska därefter förklara att de är makar.

Har det inte gått till så som anges i första stycket eller var vigsselförrättaren inte behörig att förrätta vigsel, är förrättningen ogiltig som vigsel.

En förrättning som enligt andra stycket är ogiltig som vigsel får godkännas av regeringen, om det finns synnerliga skäl. Ärendet får tas upp endast på ansökan av en av dem som avsett att ingå äktenskap eller, om en av dem har avlidit, av arvingar till den avlidne. (2009:253)

3 § Behörig att vara vigsselförrättare är

1. sådan präst eller annan befattningshavare i ett trossamfund som har förordnande enligt lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund, eller

2. den som länsstyrelsen har förordnat. Den som är behörig enligt första stycket 1 är inte skyldig att förrätta vigsel. (2009:253)

4 § Innan någon förordnas till vigsselförrättare enligt 3 § första stycket 2 ska länsstyrelsen pröva att han eller hon har de kunskaper och kvalifikationer i övrigt som behövs för uppdraget.

Förordnandet ska gälla för en viss period, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

Uppfyller en vigsselförrättare inte längre kraven enligt första stycket eller missköter vigsselförrättaren sitt uppdrag, ska länsstyrelsen återkalla förordnandet att vara vigsselförrättare. (2009:253)

5 § Innan vigsel förrättas skall vigselförrättaren förvissa sig om att hindersprövning har skett inom fyra månader före den planerade vigseln och att inget hinder har framkommit. (1991:495)

6 § Vid vigsel gäller i övrigt

1. den ordning som gäller inom ett trossamfund, om vigseln förrättas av en präst eller någon annan befattningshavare i samfundet, och
2. föreskrifter som meddelas av regeringen för andra fall. (2009:253)

7 § Vigselförrättaren skall genast lämna makarna ett bevis om vigseln. Regeringen meddelar föreskrifter om i vilka fall särskilt protokoll skall föras över vigslar.

8 § Vigselförrättaren skall genast sända underrättelse om vigseln till Skatteverket.

Vid underrättelse om vigsel skall Skatteverket kontrollera att vigseln har föregåtts av hindersprövning och att vid denna prövning något hinder mot äktenskapet inte kommit fram. Om en sådan prövning inte har förekommit eller om vigseln har förrättats trots att det vid prövningen kommit fram hinder mot äktenskapet, skall Skatteverket sända underrättelse om förhållandet till den som skall anmäla eller pröva frågor om disciplinansvar, åtalsanmälan, avskedande eller entledigande beträffande vigselförrättaren. I de fall som avses i 5 kap. 5 § första stycket skall Skatteverket även underrätta allmän åklagare. (2004:142)

5 kap. Äktenskapsskillnad

1 § Är makarna ense om att äktenskapet skall upplösas, har de rätt till äktenskapsskillnad. Denna skall föregås av betänketid, om båda makarna begär det eller om någon av dem varaktigt bor tillsammans med eget barn under 16 år som står under den makens vårdnad.

2 § Vill bara en av makarna att äktenskapet skall upplösas, har den maken rätt till äktenskapsskillnad endast efter betänketid.

3 § Betänketiden inleds när makarna gemensamt ansöker om äktenskapsskillnad eller när den ena makens yrkande om äktenskapsskillnad delges den andra maken. Har betänketiden löpt under minst sex månader, skall dom på äktenskapsskillnad meddelas om någon av makarna då framställer ett särskilt yrkande om det. Har ett sådant yrkande inte framställts inom ett år från betänketidens början, har frågan om äktenskapsskillnad fallit. Avvisas talan om äktenskapsskillnad eller avskrivs målet, upphör betänketiden.

4 § Om makarna lever åtskilda sedan minst två år, har var och en av dem rätt till äktenskapsskillnad utan föregående betänketid.

5 § En make har rätt till äktenskapsskillnad utan föregående betänketid om det görs sannolikt att maken har tvingats att ingå äktenskapet eller om maken har ingått äktenskapet före 18 års ålder utan behörig myndighets tillstånd. Om äktenskapet har ingåtts trots att makarna är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon, har var och en av makarna rätt till äkten-

skapsskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om äktenskapet har ingåtts trots att någon av makarna redan var gift eller partner i ett registrerat partnerskap och det tidigare äktenskapet eller partnerskapet inte har blivit upplöst.

Föreligger tvegitte, har var och en av makarna i det tidigare äktenskapet rätt att få detta upplöst genom äktenskapsskillnad utan föregående betänketid. Detsamma gäller om partnerskap registrerats trots att någon av parterna då var gift.

I de fall som avses i första stycket kan talan om äktenskapsskillnad föras även av allmän åklagare. I de fall som avser äktenskap som ingåtts av underårig är socialnämnden i den kommun där personen är folkbokförd eller, om personen inte är folkbokförd här i landet, i den kommun där han eller hon vistas skyldig att på begäran lämna yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning till åklagaren. En annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse i frågan är skyldig att lämna sådana på begäran av den socialnämnd som skall yttra sig. (2004:142)

6 § När dom på äktenskapsskillnad vinner laga kraft, är äktenskapet upplöst.

Fjärde avdelningen

Rättegångsbestämmelser

14 kap. Äktenskapsmål och mål om underhåll

1 § Äktenskapsmål är mål om äktenskapsskillnad och mål där talan förs om fastställelse av att ett äktenskap består eller inte består.

2 § Talan om fastställelse av att ett äktenskap består eller inte består kan föras endast i en tvist mellan makarna.

Frågan huruvida ett äktenskap består kan i övrigt prövas i tvister där någons rätt är beroende av det. (2009:253)

3 § Äktenskapsmål tas upp av tingsrätten i den ort där en av makarna har sitt hemvist. Har ingen av dem hemvist här i landet, tas målet upp av Stockholms tingsrätt. (2009:253)

15 kap. Ärenden om äktenskaps ingående

1 § En ansökan om tillstånd till äktenskap enligt 2 kap. 1 eller 3 § prövas av länsstyrelsen i ett län där en sökande är folkbokförd. Saknas en sådan behörig länsstyrelse prövas ansökan av Länsstyrelsen i Stockholms län.

I ärenden som rör underårig skall länsstyrelsen bereda den underåriges vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det kan ske. Yttrande samt de upplysningar som kan vara av betydelse för frågans bedömning skall inhämtas från socialnämnden i den kommun där den underåriga är folkbokförd eller, om

den underårige inte är folkbokförd här i landet, i den kommun där han eller hon vistas. En annan socialnämnd som har tillgång till upplysningar som kan vara av betydelse i frågan är skyldig att lämna sådana på begäran av den socialnämnd som skall yttra sig. I ärenden som rör halvsyskon skall länsstyrelsen inhämta yttrande från Socialstyrelsen.

Ett beslut att tillåta en underårige att ingå äktenskap får överklagas av den underåriges vårdnadshavare. (2004:142)

2 § Skatteverkets beslut i fråga om hindersprövning får överklagas hos en förvaltningsrätt inom vars domkrets någon av dem som begärt hindersprövningen är folkbokförd. Finns ingen sådan behörig förvaltningsrätt, överklagas beslutet hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2010:8)

3 § Beslut av särskilt förordnade vigselförrättare om förrättande av vigsel får överklagas hos länsstyrelsen. (2009:253)

4 § Länsstyrelsens beslut om tillstånd till äktenskap eller om förrättande av vigsel får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (1995:1681)

16 kap. Registreringsärenden

1 § För hela landet gemensamt skall föras ett äktenskapsregister för inskrivning av de uppgifter som skall registreras enligt denna balk eller som skall tas in i registret enligt andra bestämmelser.

Närmare föreskrifter om hur äktenskapsregistret skall föras meddelas av regeringen.

18 kap. Gemensamma bestämmelser

5 § Uppgifter om ingångna och upplösta äktenskap registreras inom folkbokföringen enligt särskilda bestämmelser. (1991:495)

Övergångsbestämmelser till lag (1991:495) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

1. Denna lag (1991:495) träder i kraft den 1 juli 1991.
2. Hindersprövning hos pastorsämbetet som inte har beslutats före ikraftträdandet skall göras av skattemyndigheten.
3. I fråga om överklagande av sådant beslut av pastorsämbetet eller av präst inom svenska kyrkan om förrättande av vigsel som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

Övergångsbestämmelser till lag (1995:1681) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1996 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan.

Övergångsbestämmelser till lag (1997:994) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan. I mål som anhängiggörs hos Regeringsrätten från och med den 1 januari 1998 skall dock Riksskatteverket föra det allmännas talan.

Övergångsbestämmelser till lag (2003:644) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 15 kap. 2 § gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. I dessa fall skall dock Skatteverket föra det allmännas talan.

Övergångsbestämmelser till lag (2004:142) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2004. För äktenskap som har ingåtts före ikraftträdandet gäller bestämmelserna i 5 kap. 5 § i sin äldre lydelse.

Övergångsbestämmelser till lag (2004:763) om ändring i äktenskapsbalken (1987:230)

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för hindersprövning som har begärts före den 1 januari 2005.

2009:253

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.
2. Bestämmelsen i 4 kap. 3 § första stycket 1 i dess äldre lydelse ska fortsätta att gälla till utgången av april 2010.
3. I fråga om ärenden om förordnande av vigsselförrättare som en länsstyrelse avgjort före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

2010:8

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

Lag (2009:260) om upphävande av lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap

1 § Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap ska, med de begränsningar som följer av denna lag, upphöra att gälla vid utgången av april 2009.

2 § Den upphävda lagen tillämpas fortfarande i fråga om ett enligt den lagen registrerat partnerskap, om inte annat följer av 3 §.

3 § Ett partnerskap som har registrerats enligt lagen om registrerat partnerskap ska gälla som ett äktenskap, om partnerna gemensamt anmäler till Skatteverket att de önskar det. Partnerskapet gäller som ett äktenskap från och med den dag en sådan anmälan kommit in till Skatteverket.

Partnerna kan välja att i stället vigas enligt 4 kap. äktenskapsbalken. Vigseln ska inte föregås av hindersprövning. Partnerskapet gäller som ett äktenskap från tidpunkten för vigseln.

4 § Hindersprövning enligt lagen om registrerat partnerskap som gjorts före den 1 maj 2009 gäller efter denna tidpunkt som hindersprövning för vigsel.

5 § I fråga om ärenden om förordnande av registreringsförrättare som en länsstyrelse avgjort före den 1 maj 2009 gäller äldre bestämmelser.

Lag (1994:1117) om registrerat partnerskap

23 juni 1994.

Ändringar införda t.o.m. SFS 2006:213

Upphävd genom SFS 2009:260

1 kap. Registrering av partnerskap

1 § Två personer av samma kön kan låta registrera sitt partnerskap.

2 § Registrering får ske om

1. en av partnerna har hemvist här i landet sedan minst två år, eller
2. en av partnerna är svensk medborgare med hemvist här i landet.

Med svensk medborgare jämställs medborgare i Danmark, Island, Nederländerna och Norge. (2000:374)

3 § Registrering får inte ske beträffande den som är under 18 år eller dem som är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon.

Registrering får inte heller ske beträffande halvsyskon utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 § äktenskapsbalken

Registrering får inte ske av den som är gift eller som redan är registrerad partner.

Rätten till registrering av ett partnerskap prövas enligt svensk lag.

Vid tillämpningen av första och andra styckena jämställs adoptivförhållande med släktskap. De som därvid anses som helsyskon får dock registrera sitt partnerskap med varandra efter tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 § äktenskapsbalken. (2004:767)

4 § Innan registrering sker skall prövas om det finns något hinder mot registreringen.

5 § Vid prövningen har de bestämmelser i 3 kap. och 15 kap. äktenskapsbalken som gäller för förfarandet vid prövning av äktenskapshinder motsvarande tillämpning.

6 § Registrering sker i närvaro av vittnen.

7 § Vid registreringen skall partnerna samtidigt vara närvarande. De skall var för sig på fråga av registreringsförrättaren ge till känna att de samtycker till registreringen. Registreringsförrättaren skall därefter förklara att de är registrerade partner.

Har det inte gått till så som anges i första stycket eller var registreringsförrättaren inte behörig att förrätta registreringen, är registreringen ogiltig.

En registrering som enligt andra stycket är ogiltig får godkännas av regeringen, om det finns synnerliga skäl. Ärendet får tas upp endast på ansökan av endera partnern eller, om någon av dem har avlidit, av arvingar till den avlidne.

8 § Behörig att vara registreringsförrättare är lagfaren domare i tingsrätt eller den som länsstyrelsen har förordnat.

Länsstyrelsens förordnande skall avse såväl behörighet att förrätta registrering enligt denna lag som behörighet att förrätta vigsel enligt äktenskapsbalken. (2006:213)

9 § För registrering gäller i övrigt bestämmelserna i 4 kap. 5, 7 och 8 §§ äktenskapsbalken samt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Beslut om registrering överklagas enligt bestämmelserna i 15 kap. 3 och 4 §§ äktenskapsbalken.

Beträffande internationella förhållanden rörande registreringen gäller 1 kap. 4–9 §§ lagen (1904:26) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.

2 kap. Upplösning av registrerat partnerskap

1 § Ett registrerat partnerskap upplöses genom den ena partners död eller genom domstols avgörande.

2 § Bestämmelserna i 5 kap. äktenskapsbalken har motsvarande tillämpning i fråga om upplösning av registrerat partnerskap

3 § Mål om upplösning av registrerat partnerskap och mål där talan förs om fastställelse att ett registrerat partnerskap består eller inte består är partnerskapsmål. I lag eller annan författning givna bestämmelser angående äktenskapsmål gäller även i fråga om partnerskapsmål.

4 § Partnerskapsmål får alltid tas upp av svensk domstol om registrering har skett enligt denna lag.

3 kap. Rättsverkningar av registrerat partnerskap

1 § Ett registrerat partnerskap har samma rättsverkningar som ett äktenskap med de undantag som anges i 3 och 4 §§.

Bestämmelser i lag eller annan författning med anknytning till äktenskap och makar tillämpas på motsvarande sätt på registrerat partnerskap och registrerad partner, om inte annat följer av undantagsreglerna i 3 och 4 §§. (2005:447)

2 § Upphävd (2005:447)

3 § Bestämmelser som gäller för makar och vars tillämpning innebär en särbehandling av den ene maken endast på grund av dennes kön gäller inte för registrerade partner.

4 § Bestämmelserna i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap gäller inte för registrerat partnerskap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

122 *Lag om registrerat partnerskap*

Övergångsbestämmelser till lag (2004:767) om ändring i lagen om registrerat partnerskap:

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för hindersprövning som har begärts före den 1 januari 2005.

Övergångsbestämmelse till lag (2005:447) om ändring i lagen om registrerat partnerskap:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

Förordning (2009:263) om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare

1 § Bestämmelserna i denna förordning gäller vigsel som förrättas av den som länsstyrelsen har förordnat till vigselförrättare.

2 § Länsstyrelsen beslutar om tjänstgöringstiden för vigselförrättaren.

3 § Tid och plats för vigsel bestäms av vigselförrättaren efter samråd med paret.

4 § Vid vigsel ska vigselförrättaren rikta följande ord till paret:

Ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra.

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

5 § Om paret särskilt begär det kan vigselförrättaren, i stället för det som anges i 4 §, rikta följande ord till dem:

Ni vill ingå äktenskap med varandra. Äktenskapet bygger på kärlek och tillit. Genom att ingå äktenskap lovar ni att respektera och stötta varandra.

Som makar är ni två självständiga individer som kan hämta styrka ur er gemenskap.

Eftersom ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra, frågar jag:

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

(Paret kan växla ringar.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

När ni nu går ut i livet och åter till vardagen så minns den vilja till gemenskap, den kärlek till varandra och den aktning för varandra som ni känt i denna stund och som lett er hit. (Texten författad av Per Anders Fogelström.)

Låt mig önska er lycka och välgång i ert äktenskap.

6 § Vigselförrättaren ska omedelbart anteckna i ett särskilt protokoll vad som har förekommit vid vigseln. I protokollet ska förrättaren också anteckna tid och plats för vigseln samt parets fullständiga namn och hemvist.

När en underrättelse om vigseln sänds till Skatteverket, ska vigselförrättaren anteckna detta i marginalen på protokollet.

7 § Vigselförrättaren ska för varje år före utgången av påföljande januari månad sända in sitt protokoll till länsstyrelsen.

124 *Förordning om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare*

8 § Vigselförrättaren har rätt till ersättning med etthundratio kronor för varje vigsel som han eller hon har förrättat.

Har vigselförrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel, utgör ersättningen trettio kronor för varje vigsel utöver den första.

9 § Ersättning enligt 8 § betalas ut av länsstyrelsen efter ansökan av vigselförrättaren.

Övergångsbestämmelser

2009:263

1. Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2009, då förordningen (2006:214) med närmare föreskrifter om vigsel och registrering av partnerskap som förrättas av domare eller särskilt förordnad förrättare ska upphöra att gälla.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för registrering av partnerskap som förrättats före den 1 maj 2009.

Förordning (2009:264) om hindersprövning för vigsel inför svensk vigselförrättare utomlands

1 § Om ett par vill ingå äktenskap inför en svensk vigselförrättare utomlands, gäller det som sägs nedan om hindersprövningen.

2 § Om hindersprövningen har gjorts av Skatteverket eller hos en myndighet som tillhör Danmark, Finland, Island eller Norge, får vigsel äga rum enligt det som i allmänhet gäller för vigsel enligt svensk lag.

3 § Hindersprövning får verkställas av en svensk beskickning i en främmande stat eller av ett svenskt konsulat. Ett olönat konsulat får dock inte utan regeringens uppdrag verkställa hindersprövning.

4 § Vid hindersprövning enligt 3 § ska den som är folkbokförd i Sverige visa upp ett utdrag ur folkbokföringen som visar hans eller hennes behörighet att ingå äktenskap. Detta behövs dock inte om det skulle medföra dröjsmål som innebär allvarlig olägenhet för paret att skaffa utdraget.

I övrigt ska paret fullgöra de skyldigheter som enligt lag gäller dem som vill få hindersprövning.

Skatteverket får meddela föreskrifter om det formulär för utdrag som avses i första stycket.

5 § Om paret fullgör sina skyldigheter enligt 4 § och den som verkställer hindersprövningen inte finner några hinder mot äktenskapet, får paret vigas inom fyra månader därefter.

6 § När vigsel får äga rum enligt 5 §, ska den som verkställt hindersprövningen på begäran av paret utfärda intyg om detta.

Någon annan får inte förrätta vigsel på grund av hindersprövningen utan att ett sådant intyg visas upp. Om vigselförrättaren känner till äktenskapshinder som inte uppmärksammats vid hindersprövningen, får paret inte viga.

7 § Om regeringen har beslutat att äktenskap inte får ingås i strid mot vigsellandets lag, ska vigselförrättaren se till att sådant hinder inte finns.

8 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut som gäller utfärdande Andra beslut än beslut som gäller utfärdande av intyg enligt 6 § får dock inte överklagas.

Förordning (2009:265) om försäkran vid hindersprövning

1 § Skatteverket får meddela föreskrifter om formulär för den försäkran som de som avser att ingå äktenskap enligt 3 kap. 3 § äktenskapsbalken ska avge vid hindersprövning. Blanketter för försäkran ska finnas hos Skatteverket.

Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund

6 maj 1993

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:258

1 § Ett trossamfund kan ges tillstånd att förrätta vigsel, om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas. Har tillstånd givits, får vigsel inom samfundet förrättas av den som förordnats enligt 2 § att vara vigselförrättare.

Frågor om tillstånd enligt första stycket prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Ett tillstånd gäller tills vidare. (2009:258)

2 § Kammarkollegiet får, efter ansökan av ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel, förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

Innan en person förordnas till vigselförrättare skall Kammarkollegiet pröva att han har de kunskaper som behövs för uppdraget. Kammarkollegiet får uppdra åt trossamfundet att utföra denna prövning.

Ett förordnande att vara vigselförrättare gäller tills vidare, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

3 § Om Kammarkollegiet finner att ett trossamfund som fått tillstånd att förrätta vigsel inte längre uppfyller kraven enligt 1 §, skall Kammarkollegiet återkalla tillståndet.

Uppfyller en vigselförrättare inte längre kraven enligt 2 § andra stycket eller missköter vigselförrättaren sin uppgift, skall Kammarkollegiet återkalla förordnandet att vara vigselförrättare. I samband med en sådan återkallelse skall Kammarkollegiet utreda om det finns grund för att enligt första stycket återkalla samfundets tillstånd att förrätta vigsel.

Ett förordnande att vara vigselförrättare skall återkallas av Kammarkollegiet, om samfundet begär det.

Om en vigselförrättare avlider, skall samfundet snarast anmäla detta till Kammarkollegiet. (2004:145)

4 § Ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel skall hålla Kammarkollegiet underrättat om vem som är behörig att företräda samfundet samt om samfundets postadress.

Den som har förordnats till vigselförrättare skall hålla Kammarkollegiet underrättat om sin postadress.

5 § Beslut av Kammarkollegiet enligt denna lag får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

128 *Lag om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund*

Ett förordnande att vara vigselförrättare som har meddelats före ikraftträdandet och som inte har upphört att gälla före den tidpunkten gäller som om det hade meddelats med tillämpning av denna lag.

Förordning (2004:146) om utredning angående rätt att ingå äktenskap enligt lagen i annan stat

1 april 2004

Regeringen föreskriver följande:

1 § Vill någon ingå äktenskap inför en svensk myndighet och skall rätten att ingå äktenskap prövas enligt lagen i en annan stat, gäller utöver äktenskapsbalkens bestämmelser vad som sägs nedan.

2 § Vid hindersprövningen skall sökanden visa upp antingen

1. intyg av en behörig myndighet i den andra staten att det inte finns hinder mot äktenskapet enligt dess lag, eller

2. a) intyg av en behörig myndighet i den andra staten om vilka hinder som föreskrivs i dess lag,

b) om sökanden varken är eller skall vara folkbokförd här i landet: det intyg av utländsk myndighet om sin behörighet att ingå äktenskapet som sökanden kan anskaffa, samt

c) om enligt den andra statens lag gäller att myndighets tillstånd, annans samtycke, läkarintyg, bodelning efter föregående äktenskap, iakttagande av väntetid eller liknande krävs för rätt att ingå äktenskapet: bevis att sådant villkor är uppfyllt.

Har ett intyg som enligt denna paragraf åberopas till styrkande av hinderslöshet utfärdats av en annan utländsk myndighet än en här i landet anställd diplomatisk eller konsulär tjänsteman, kan den som gör hindersprövningen begära ett bevis om myndighetens behörighet. Ett sådant bevis skall vara utfärdat av en sådan tjänsteman som nyss nämnts eller av en svensk diplomatisk eller konsulär tjänsteman.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2004, då kungörelsen (1973:950) om utredning angående frihet från äktenskapshinder enligt lagen i främmande stat upphör att gälla.

Kungörelse (1969:123) om äktenskapscertifikat

9 maj 1969

Ändring införd t.o.m. SFS 2003:911

Kungl. Maj:t har, med stöd av 1 kap. 3 § första stycket lagen den 8 juli 1904 (nr 26) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, förmynderskap och adoption, funnit gott förordna som följer:

1 § Vill svensk medborgare, som avser att ingå äktenskap inför utländsk myndighet, erhålla intyg av svensk myndighet att han enligt svensk lag har rätt att ingå äktenskapet, utfärdas sådant intyg (äktenskapscertifikat) enligt denna kungörelse.

2 § Äktenskapscertifikat för sökande som är folkbokförd i Sverige utfärdas av Skatteverket.

Äktenskapscertifikat för sökande som har hemvist i främmande stat och inte är folkbokförd i Sverige utfärdas av den svenska beskickningen i den främmande staten eller av det svenska konsulat, inom vars distrikt sökanden har hemvist. Olönat konsulat får dock ej utan regeringens uppdrag utfärda certifikat.

För sökande som avses i andra stycket kan äktenskapscertifikat utfärdas även av utrikesdepartementet. Den som vill erhålla certifikat i denna ordning kan ge in ansökningshandlingar till beskickning eller konsulat som avses i andra stycket. (2003:911)

3 § Den som ansöker om äktenskapscertifikat skall fullgöra vad som åligger den som vill ha hindersprövning enligt 3 kap. äktenskapsbalken. Om det inte framkommer något hinder mot äktenskapet, skall certifikat utfärdas.

Om hindersprövning enligt 3 kap. äktenskapsbalken har ägt rum mindre än fyra månader tidigare utan att det framkommit något hinder mot äktenskapet, utfärdas certifikat utan någon ny prövning. (1987:1016)

4 § Ett äktenskapscertifikat gäller i fyra månader från utfärdandet. Har certifikatet utfärdats med stöd av 3 § andra stycket, räknas dock giltighetstiden från dagen för hindersprövningen. (1987:1016)

5 § Formulär till äktenskapscertifikat fastställs av Skatteverket efter samråd med utrikesdepartementet. (2003:911)

5 a § Avgift tas ut för ansökan om äktenskapscertifikat enligt 1 §, som utfärdas av utrikesdepartementet. För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 1 tillämpas. (1992:204)

6 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut om utfärdande av äktenskapscertifikat får dock inte överklagas. (1998:1033)

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1969.

Genom kungörelsen upphäves förordningen den 3 december 1915 (nr 482), huru svensk undersåte, som vill träda i äktenskap inför utländsk myndighet, må erhålla äktenskapscertifikat.

Förordning (1983:490) om skyldighet för domstol att lämna uppgifter beträffande äktenskapsskillnader m.m., utdrag ur

2 juni 1983

Ändring införd t.o.m. SFS 2008:443

Regeringen föreskriver följande:

3 a § När en domstol har avgjort ett mål varigenom ett äktenskap har upplösts eller en vigsel förklarats ogiltig och avgörandet har vunnit laga kraft, ska domstolen genast sända en underrättelse till Skatteverket om avgörandet och om när det vann laga kraft.

Svea hovrätt ska sända motsvarande underrättelse i fråga om ett beslut som innebär att ett utländskt avgörande om upplösning av ett äktenskap ska erkännas i Sverige när beslutet har meddelats enligt

1. 3 kap. 8 § första stycket lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap eller

2. artikel 21.3 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar om äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

I fall som avses i andra stycket ska Högsta domstolen lämna uppgift om domstolens slutliga beslut med anledning av att hovrättens beslut har överklagats. (2008:443)

Lag (1904:26 s.1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, utdrag ur

8 juli 1904

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:604

1 kap. Om äktenskaps ingående

1 § Om två personer vill ingå äktenskap med varandra inför en svensk myndighet, ska det prövas om det finns något hinder mot äktenskapet enligt svensk lag.

Om ingen av dem är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige, ska det dessutom prövas att var och en av dem har rätt att ingå äktenskapet enligt lagen i en efter eget val angiven stat där han eller hon antingen är medborgare eller har hemvist. Om båda begär det och det finns särskilda skäl, får dock prövningen ske med tillämpning av enbart svensk lag även i ett sådant fall. (2009:256)

2 § Upphävd. (2004:144)

3 § Upphävd. (2004:144)

4 § När äktenskap skall ingås inför svensk myndighet här i riket, tillämpas svensk lag i fråga om vigseln. (1973:942)

5 § Regeringen kan bestämma, att med diplomatisk eller konsulär tjänst eller med befattning som präst skall vara förenad behörighet att i främmande stat förrätta vigsel enligt svensk lag. Regeringen kan även genom särskilt förordnande tillerkänna lämplig person sådan behörighet.

Vad som i svensk lag föreskrives om verkan av att vigselförrättare förfarit oriktigt vid vigsel här i riket eller överskridit sin behörighet äger motsvarande tillämpning, när svensk vigselförrättare viger i främmande stat. (1976:1120)

6 § Den som enligt främmande lag är behörig att förrätta vigsel får i fall som regeringen bestämmer viga här i riket med tillämpning av nämnda lag. (1976:1120)

7 § Äktenskap som ingåtts utom riket enligt främmande lag anses giltigt till formen, om det är giltigt i den stat där det ingicks. Har äktenskap ingåtts inför diplomatisk eller konsulär tjänsteman eller annan, som av främmande stat förordnats att förrätta vigsel i annan främmande stat, anses äktenskapet också giltigt till formen, om det är giltigt i den stat som meddelat förordnandet.

Även i annat fall än som avses i första stycket ska äktenskap som ingåtts utom riket anses giltigt till formen, om det är giltigt i den eller de stater där makarna var medborgare eller hade hemvist. (2009:256)

8 § Äktenskap som skulle vara ogiltigt på grund av formfel får godkännas av regeringen, om det finns synnerliga skäl.

Ärendet får tas upp endast på ansökan av en av dem som avsett att ingå äktenskap eller, om en av dem har avlidit, av arvingar till den avlidne. (2009:256)

8 a § Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns inte i Sverige

1. om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige eller

2. om det är sannolikt att det har ingåtts under tvång.

Vad som sägs i första stycket gäller inte om det finns särskilda skäl att erkänna äktenskapet. (2004:144)

9 § Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer kan meddela särskilda föreskrifter om sättet för hindersprövning i fråga om sådan vigsel enligt svensk lag som avses i detta kapitel. (1976:1120)

3 kap. Om äktenskapsmål m.m.

1 § Äktenskapsmål är mål om äktenskapsskillnad och mål där det är tvist om personerna är förenade i äktenskap med varandra. (2009:256)

2 § Äktenskapsmål får tas upp av svensk domstol, om

1. båda makarna är svenska medborgare,

2. käranden är svensk medborgare och har hemvist här i riket eller tidigare har haft hemvist här sedan han eller hon fyllt arton år,

3. käranden inte är svensk medborgare men har hemvist här i riket sedan minst ett år,

4. svaranden har hemvist här i riket,

5. saken rör ogiltighet av vigsel som har förrättats av svensk myndighet, eller

6. det i annat fall än som avses i 1–5 finns särskilda skäl att talan prövas här i riket, under förutsättning att en av makarna är svensk medborgare eller käranden inte kan få sin talan prövad i den stat där han eller hon är medborgare eller har hemvist. (2009:256)

3 § Är svensk domstol behörig att upptaga talan av ena maken, kan domstolen också upptaga talan av andra maken till gemensam handläggning. (1973:942)

4 § Talan om äktenskapsskillnad prövas enligt svensk lag i den mån ej annat följer av vad som föreskrives här nedan.

Äro båda makarna utländska medborgare och har ej någondera hemvist här i riket sedan minst ett år, får icke mot makes bestridande dömas till äktenskapsskillnad, om grund till äktenskapets upplösning ej föreligger enligt lagen i stat där makarna eller någondera av dem är medborgare.

Äro i annat fall än som sägs i andra stycket båda makarna utländska medborgare och åberopar ena maken att grund till äktenskapets upplösning saknas enligt lagen i det land där han är medborgare, får ej dömas till äktenskapsskillnad, om det med hänsyn till samma makes eller gemensamma barns intressen föreligger särskilda skäl däremot. (1973:942)

5 § Ändring beträffande medborgarskap eller hemvist som äger rum sedan talan väckts medför ej hinder att talan prövas. Sådan ändring kan ej heller medföra hinder mot äktenskapsskillnad enligt 4 § andra eller tredje stycket. (1973:942)

6 § Frågor som gäller vårdnaden om barn får tas upp i äktenskapsmål. Om barnet vistas här i landet, ska sådana frågor alltid prövas enligt svensk lag. (2011:604)

7 § Beslut om äktenskapsskillnad, som meddelats i främmande stat, skall gälla här i riket, om det med hänsyn till makes medborgarskap eller hemvist eller annan anknytning förelåg skälig anledning att talan prövades i den främmande staten.

Har make ingått nytt äktenskap sedan beslut om äktenskapsskillnad meddelats i främmande stat, skall det tidigare äktenskapet, även om beslutet ej blir gällande här i riket enligt första stycket, anses upplöst genom beslutet, om ej andra maken visar, att den omgifte förfarit uppenbart otillbörligt mot honom.

Om erkännande här i riket av äktenskapsskillnad eller hemskillnad som meddelats i viss främmande stat finnas särskilda bestämmelser. (1973:942)

8 § På ansökan av make prövar Svea hovrätt huruvida beslut om upplösning av äktenskap, som meddelats i främmande stat, skall gälla här i riket. Innan hovrätten prövar frågan skall andra maken beredas tillfälle att yttra sig över ansökningen, om det kan ske.

Beslut, som ej innebär att det i den främmande staten meddelade beslutet skall gälla, utgör icke hinder mot ny prövning av frågan. (1973:942)

9 § Beslut om äktenskapsskillnad, som meddelats i främmande stat, får ej tillämpas utan föregående prövning enligt 8 §, när make vill ingå nytt äktenskap, såvida icke båda makarna eller endera av dem var medborgare i den staten.

Regeringen kan dock förordna, att beslut om äktenskapsskillnad som meddelats i viss främmande stat får tillämpas utan sådan prövning, även om ingendera av makarna var medborgare där. (1976:1120)

10 § Har i främmande stat meddelats slutligt beslut om hävande av sammanlevnaden mellan makar och ha makarna därefter levat åtskilda minst sex månader och ej återupptagit sammanlevnaden, kan äktenskapsskillnad erhållas enligt svensk lag utan föregående betänketid. (1973:942)

7 kap. Särskilda bestämmelser

1 § Skall lagen i främmande stat tillämpas på grund av att någon äger medborgarskap där och finnas i den staten flera gällande rättssystem, bestämmes tillämpligt rättssystem enligt de regler som gälla i samma stat. I avsaknad av sådana regler tillämpas det rättssystem till vilket han har den närmaste anknytningen. (1973:942)

2 § Den som är bosatt i viss stat anses vid tillämpning av denna lag ha hemvist där, om bosättningen med hänsyn till vistelsens varaktighet och omständigheterna i övrigt måste anses stadigvarande. (1973:942)

3 § Vid tillämpning av denna lag likställs statslös person med medborgare i den stat där han har hemvist eller, om han saknar hemvist, där han har sin vistelseort och politisk flykting med medborgare i den stat där han har hemvist. (1973:942)

4 § Bestämmelse i främmande lag eller beslut som meddelats av myndighet i främmande stat får ej tillämpas, om det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen här i riket. (1973:942)

5 § I förhållande till Danmark, Finland, Island och Norge finns särskilda bestämmelser i förordningen (1931:429) om vissa rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap och i lagen (1988:1321) om nordiska rättsförhållanden rörande förvaltarenskap enligt föräldrabalken m.m. (1988:1322)

6 § Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000. (2008:449)

Övergångsbestämmelser till lag (2004:144) ändring i lag (1904:26) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap.

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2004. Bestämmelserna i 1 kap. 8 a § tillämpas dock inte på äktenskap som har ingåtts före ikraftträdandet.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 1 § i sin nya lydelse tillämpas även om hindersprövning har begärts före den 1 maj 2004.

3. Hindersprövning som gjorts före den 1 maj 2004 med tillämpning av utländsk lag gäller inte för vigsel efter den 30 april 2004, om den person som avser att ingå äktenskap är under 18 år eller fråga är om äktenskap mellan halvsyskon.

Förordning (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap, utdrag ur

31 december 1931

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:257

Kungl. Maj:t har – – funnit gott förordna, att såvitt angår förhållandet till Danmark, Finland, Island och Norge, skola här i riket lända till efterrättelse följande bestämmelser, vilka ansluta sig till en den 6 februari 1931 mellan Sverige och nämnda stater ingången konvention innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap.

I. Äktenskap

1 § Söker medborgare i fördragsslutande stat hindersprövning eller lysning till äktenskap hos myndighet tillhörande annan sådan stat, prövas hans rätt att ingå äktenskapet enligt lagen i den staten, om någon av de trolovade har sitt hemvist där, men annars enligt hemlandets lag. Sistnämnda lag skall dock alltid tillämpas, om sökanden begär det. Skall hemlandets lag tillämpas, kan vederbörande myndighet ålägga sökanden att styrka sin rätt att ingå äktenskapet genom intyg från myndighet tillhörande hemlandet.

Kräves vid prövning av äktenskapshinder i fördragsslutande stat enligt den statens lag ej föräldrarnas eller förmyndarens samtycke till äktenskapet, skall beträffande den som har hemvist i annan fördragsslutande stat vad den statens lag föreskriver om krav på sådant samtycke lända till efterrättelse.

Om hindersprövning och lysning gäller i övrigt lagen i den stat prövnings- eller lysningsmyndigheten tillhör. (1973:1181)

2 § Har hindersprövning eller lysning ägt rum hos myndighet tillhörande fördragsslutande stat, kan vigsel, så länge hindersprövningen eller lysningen äger giltighet, förrättas av myndighet tillhörande annan fördragsslutande stat utan ny hindersprövning eller lysning. Detta gäller oavsett om de trolovade äro medborgare i fördragsslutande stat.

Om vigseln gäller i övrigt lagen i den stat vigselmyndigheten tillhör. (1969:723)

7 § Ett yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad mellan makar som är medborgare och har hemvist i en fördragsslutande stat tas upp i den stat där

1. makarna har sitt hemvist,
2. makarna senast hade hemvist samtidigt och en av dem fortfarande är bosatt,
3. makarna är medborgare,
4. svaranden har sitt hemvist,

5. någon av makarna har sitt hemvist, om en ansökan om hemskillnad eller äktenskapsskillnad är gemensam,

6. kârânden har sitt hemvist, om han eller hon varit bosatt där i minst ett år omedelbart innan ansökningsen gjordes, eller

7. kârânden är medborgare och har sitt hemvist, om han eller hon varit bosatt där i minst sex månader omedelbart innan ansökningsen gjordes.

Ett yrkande om äktenskapsskillnad på grund av hemskillnad kan även tas upp i den stat där beslutet om hemskillnad har meddelats. (2001:398)

8 § I samband med ett yrkande om hemskillnad eller äktenskapsskillnad får också av samma eller annan myndighet prövas frågor om tillfälligt hävande av sammanlevnaden och bodelning. Även frågor om vårdnad om barn, barns boende och umgänge med barn får prövas, om

1. barnet är makarnas gemensamma och

2. barnet har sitt hemvist i den stat där yrkandet om hemskillnad eller äktenskapsskillnad tas upp.

Om barnet inte har sitt hemvist i den stat där yrkandet om hemskillnad eller äktenskapsskillnad tas upp, får frågor om vårdnad om barn, barnets boende och umgänge med barn ändå tas upp där, om

1. barnet har sitt hemvist i en fördragsslutande stat,

2. barnet är makarnas gemensamma och åtminstone en av makarna har vårdnaden om det,

3. makarna har godtagit att frågan prövas i den stat där yrkandet om äktenskapsskillnad eller hemskillnad tas upp och

4. frågans prövning i den staten är till barnets bästa. (2001:398)

8 a § Om en talan angående en fråga enligt 7 eller 8 § väcks vid behörig myndighet i olika fördragsslutande stater mellan samma parter, skall den myndighet vid vilken talan väckts senare självant avvisa talan till förmån för den andra myndigheten.

Vid tillämpning av första stycket skall en fråga om hemskillnad och en fråga om äktenskapsskillnad anses vara samma fråga. (2001:398)

9 § Vid prövning av frågor som avses i 7 och 8 §§ tillämpas i varje stat där gällande lag. Frågor om bodelning skall dock alltid avgöras enligt den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden.

Hemskillnad som vunnits i en av staterna medför i de övriga samma rätt att få äktenskapsskillnad som om den vunnits i den staten.

I en fördragsslutande stat där regler om hemskillnad saknas men där äktenskapsskillnad i vissa fall skall föregås av betänketid har makar, som vunnit hemskillnad i en annan fördragsslutande stat och därefter levt åtskilda under en tid motsvarande sådan betänketid samt inte återupptagit sammanlevnaden, rätt att få äktenskapsskillnad utan föregående betänketid. (2007:522)

II. Adoption

11 § Vill medborgare i fördragsslutande stat, som har hemvist i sådan stat, adoptera någon, som har medborgarskap i en av staterna, skall ansökningen göras i den stat, där adoptanten har hemvist.

12 § Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag. Är den, som skall adopteras, under aderton år och har han hemvist i hemlandet, må ansökningen dock ej bifallas i annan stat, utan att vederbörande barnavårdsmyndighet i hemlandet haft tillfälle att avgiva yttrande.

13 § Ansökan om hävande av adoptivförhållande mellan medborgare i fördragsslutande stater skall, om adoptionen ägt rum i sådan stat, upptagas i den stat, där adoptanten har hemvist, eller, om han ej har hemvist i fördragsslutande stat, där adoptivbarnets hemvist är.

Vid prövning av ansökningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

III. Förmynderskap

14 § Förmynderskap för underårig medborgare i en av de fördragsslutande staterna, vilken har hemvist i en av de övriga, anordnas i sistnämnda stat, såframt ej förmynderskap redan i annan fördragsslutande stat utövas av lagbestämd eller särskilt förordnad förmyndare.

Vad nu är sagt skall äga motsvarande tillämpning å omyndighetsförklaring och förmynderskap för omyndigförklarad.

15 § Tillfälligt förmynderskap kan anordnas och andra tillfälliga åtgärder vidtagas i envar av staterna.

16 § Vid prövning av frågor, som avses i 14 och 15 §§, tillämpas i varje stat där gällande lag.

17 § Omyndighetens verkan i förmögenhetsrättsligt hänseende och förmyndarens behörighet bedömas enligt lagen i den stat, där förmynderskapet utövas.

Vad nu är sagt skall ej hava avseende å rätt att ingå förbindelse enligt växel eller check.

18 § Förmynderskap kan efter förhandling mellan vederbörande statsdepartement överflyttas till annan stat, om den omyndige tagit hemvist därstädes eller överflyttning av annan grund finnes lämplig.

19 § Fråga om hävande av omyndighetsförklaring, som meddelats i fördragsslutande stat, skall, om den omyndigförklarade är medborgare i sådan stat, prövas i den stat, där förmynderskapet är anordnat.

Vid prövningen tillämpas i varje stat där gällande lag.

20 § Varder medborgare i fördragsslutande stat omyndigförklarad i annan sådan stat eller häves omyndighetsförklaring i annan stat än hemlandet, skall underrättelse ofördröjligen översändas till vederbörande statsdepartement därstädes.

21 § Vad i 17, 19 och 20 §§ är stadgat angående omyndighetsförklaring skall äga motsvarande tillämpning, då danskt lavvaergemaal anordnats för medborgare i fördragsslutande stat, vilken har hemvist i Danmark och för vilken förmynderskap ej redan är anordnat i annan fördragsslutande stat.

Den, som står under lavvaergemaal i Danmark, må utan hinder därav omyndigförklaras i annan stat, där han tagit hemvist.

IV. Allmänna bestämmelser

22 § Lagakraftvunnen dom eller administrativ myndighets beslut, som i en av staterna meddelats enligt 5, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 19 eller 21 §, skall gälla i övriga stater utan särskild stadfästelse och utan prövning av avgörandets riktighet eller myndighetens behörighet. Detsamma gäller en lagakraftvunnen dom som meddelats i en av staterna och avser ogiltighet eller återgång av äktenskap mellan medborgare i någon fördragsslutande stat. (2001:398)

23 § Denna förordning gäller inte för äktenskap som ingås mellan två kvinnor eller mellan två män. (2009:257)

Övergångsbestämmelser

2001:398

1. Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Lagen får sättas i kraft i förhållande till ett eller flera av de nordiska länderna.

2. Bestämmelserna i 7 och 8 §§ medför inte att svensk domstols behörighet går förlorad beträffande en talan som har väckts före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för en talan som har väckts före ikraftträdandet.

4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för avgöranden som har meddelats före ikraftträdandet.

2001:407

Regeringen föreskriver att lagen (2001:398) om ändring i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap skall träda i kraft i förhållande till Finland och Norge den 1 juli 2001.

2002:749

Regeringen föreskriver att lagen (2001:398) om ändring i förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap skall träda i kraft i förhållande till Danmark och Island den 1 november 2002.

Begravningslag (1990:1144), utdrag ur

6 december 1990

Ändring införd t.o.m. SFS 2008:208

1 kap. Definitioner

1 § I denna lag avses med

- begravningsverksamhet: de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser,
- församling: församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan,
- huvudman: församling inom Svenska kyrkan eller kommun som skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde,
- begravningsplatser: områden eller utrymmen som är behörigen anordnade för förvaring av avlidnas stoft eller aska och som har tagits i anspråk för detta ändamål, främst kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar,
- allmänna begravningsplatser: sådana begravningsplatser som är anordnade av församlingar, av kommuner eller annars av det allmänna,
- enskilda begravningsplatser: andra begravningsplatser än allmänna,
- gravrätt: den rätt som uppkommer när en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats upplåts av den som förvaltar begravningsplatsen till någon för gravsättning,
- kremering: förbränning av stoftet efter en avliden person,
- gravsättning: placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats och placering eller utströende av aska i minneslund eller på någon annan plats än begravningsplats,
- gravanordningar: gravvårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket eller andra liknande anordningar på en gravplats. (1999:306)

2 kap. Begravningsplatser

Skyldigheten att tillhandahålla gravplats

3 § På en allmän begravningsplats ska gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda inom församlingen eller kommunen. Där ska gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

Om tillgången på gravplatsmark medger det, får också andra beredas gravplats där. (2008:208)

4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.

Anmälan om dödsfall

1 § När stoftet eller askan efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen snarast anmäla detta till Skatteverket. (2003:699)

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

2 § Vid dödsfall i Sverige skall bevis om dödsfallet (dödsbevis) och intyg om dödsorsaken utfärdas utan dröjsmål.

Beviset och intyget skall utfärdas av läkare. Denne får inte vara make, barn, förälder, syskon eller på annat sätt närstående till den avlidne. (1991:496)

3 § Om något annat inte följer av 4 § skall dödsbeviset utan dröjsmål lämnas till Skatteverket.

Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall dödsbeviset lämnas av inrättningen. I andra fall skall beviset lämnas av den läkare som utfärdat handlingen. (2003:699)

4 § Om förhållandena vid ett dödsfall är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m. skall den läkare som fastställt att döden har inträtt eller som annars skall utfärda dödsbeviset snarast möjligt anmäla dödsfallet till polismyndigheten i den ort där dödsfallet inträffade eller, om kännedom härom saknas, den ort där den döda kroppen har anträffats.

I stället för vad som föreskrivs i 3 § första stycket skall dödsbeviset i ett sådant fall utan dröjsmål lämnas till polismyndigheten. Polismyndigheten skall underrätta Skatteverket om dödsfallet och efter den utredning som kan behövas lämna dödsbeviset till Skatteverket tillsammans med ett tillstånd till gravsättning eller kremering.

Beslutas att någon rättsmedicinsk undersökning inte skall göras, skall polismyndigheten underrätta den som har lämnat dödsbeviset om detta. (2003:699)

5 § Intyget om dödsorsaken skall sändas till den myndighet som regeringen bestämmer av den läkare som utfärdat det. Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall intyget sändas in av inrättningen.

Efter rättsmedicinsk undersökning i fall som avses i 4 § skall intyget sändas in av den myndighet som regeringen bestämmer. (1995:834)

6 § När stoftet efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen begära tillstånd till gravsättning eller kremering.

Frågor om tillstånd prövas av polismyndigheten i den ort där stoftet skall gravsättas eller kremeras. (1991:496)

Intyg för gravsättning eller kremering

7 § Skatteverket skall utfärda ett intyg om att stoft får gravsättas eller kremeras.

Ett sådant intyg får utfärdas bara om förhållandena vid dödsfallet enligt dödsbeviset inte är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m., eller om polismyndigheten har meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering i fall som avses i 4 eller 6 §.

Om det är känt för Skatteverket att det pågår eller har pågått medling om kremering eller om gravsättningen enligt 5 kap. 3 §, får intyg inte utfärdas förrän tvisten är slutligt löst. (2003:699)

Ytterligare föreskrifter om dödsbevis m.m.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

- dödsbevis
- intyg om dödsorsaken, och
- tillstånd till gravsättning eller kremering. (1991:496)

5 kap. Grav­­sät­­tning och kremering

Ordnandet med gravsättning m.m.

1 § När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen såvitt möjligt följas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller annars ordnar med gravsättningen.

2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. (1991:496)

Twister om kremering och om gravsättning

3 § Om de efterlevande inte kan enas om kremering skall ske eller om gravsättningen, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.

Om parterna enas, skall huvudmannen fastställa deras överenskommelse. Om enighet inte kan uppnås, skall huvudmannen i stället med eget yttrande hänskjuta tvisten till länsstyrelsen. (1999:306)

4 § Länsstyrelsen skall pröva vem som skall bestämma om kremering eller om gravsättningen.

Länsstyrelsen skall därvid särskilt beakta önskemål som den avlidne kan ha haft. Hänsyn skall också tas till parternas personliga förhållande till den avlidne, främst sammanlevnad, släktskap eller annan nära anknytning.

Platsen för gravsättning m.m.

5 § Stoft eller aska får gravsättas bara på allmän eller enskild begravningsplats.

Regeringen får dock meddela föreskrifter om att med askan får förfaras på något annat sätt. Beslut i sådana ärenden meddelas av länsstyrelsen.

6 § Sådana delar av stoftet som inte har förbränts vid kremeringen skall tillföras askurnan.

Om det inte kan ske, skall innehavaren av krematoriet låta förstöra delarna eller gravsätta dem inom en allmän begravningsplats. (1999:306)

7 § Vid gravsättningen får inte förekomma något som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd.

8 § Regeringen får meddela sådana föreskrifter om gravsättning som behövs med hänsyn till hälsoskyddet.

Villkor för kremering och gravsättning

9 § Stoft får inte kremeras eller gravsättas utan att ett sådant intyg som avses i 2 kap. 3 § första stycket eller 4 kap. 7 § har lämnats till innehavaren av krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kremering eller gravsättning i vissa fall får ske även utan ett sådant intyg. (1999:306)

Tiden för kremering och gravsättning

10 § Stoftet efter en avliden eller en dödfödd som avses i 2 kap. 3 § första stycket skall kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast två månader efter dödsfallet.

Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om stoftet inte har kremerats eller gravsatts inom föreskriven tid, skall Skatteverket undersöka anledningen till dröjsmålet och, om det behövs, underrätta den kommun som anges i 2 §. (2003:699)

11 § Askan efter en avliden som har kremerats i Sverige skall gravsättas inom ett år från kremeringen.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det. (1999:306)

12 § Om askan inte gravsatts inom den tid som sägs i 11 §, skall den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematoriet som förvarar askan låta gravsätta den.

Dessförinnan skall den som skall ordna med gravsättningen lämnas tillfälle att själv låta gravsätta askan. (1999:306)

Förvaring av aska

13 § I avvaktan på gravsättningen skall askan förvaras av en innehavare av krematorium.

Askan får även förvaras av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där askan skall gravsättas eller, om platsen för gravsättningen inte är bestämd, av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd. (1999:306)

Utlämnande av aska

14 § Efter kremering får askan lämnas ut till någon enskild bara om denne skall

- föra över askan till en begravningsplats som inte är belägen vid krematoriet,
- gravsätta askan på någon annan plats än en begravningsplats, eller
- föra ut askan ur Sverige.

15 § Askans får lämnas ut bara om det finns betryggande säkerhet för att den kommer att hanteras på ett pietetsfullt sätt.

16 § Om det för den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan är känt att det råder tvist om platsen för gravsättningen, får askan inte lämnas ut eller på annat sätt föras bort förrän tvisten är slutligt löst. (1999:306)

Aska som har förts in till Sverige

17 § Aska som efter kremering har förts in till Sverige skall i avvaktan på gravsättningen lämnas över till förvaring i enlighet med föreskrifterna i 13 §. I fråga om utlämnande av askan skall föreskrifterna i 14–16 §§ tillämpas.

18 § Askans skall gravsättas inom ett år från det att den fördes in till Sverige.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om askan inte har gravsatts inom den föreskrivna tiden, skall föreskrifterna i 12 § tillämpas. (1999:306)

6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska

1 § Stoft eller aska som har gravsatts på en begravningsplats får inte flyttas från en gravplats för att gravsättas någon annanstans.

Tillstånd får dock ges till en sådan flyttning, om det finns särskilda skäl för det och om det är klarlagt var stoftet eller askan skall gravsättas på nytt.

2 § Frågor om tillstånd enligt 1 § andra stycket prövas av huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats, om flyttning skall ske från eller inom begravningsplatsen.

I andra fall prövas frågor om tillstånd av länsstyrelsen, som därvid skall höra innehavaren av begravningsplatsen. (1999:306)

8 kap. Särskilda bestämmelser

Utförelse och införelse av stoft eller aska

2 § Föreskrifter om transport av stoft och aska till eller från Sverige får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Gravsättning och kremering under krig

5 § Om Sverige är i krig, får stoftet efter en person vars död har orsakats av en krigsåtgärd eller en smittsam sjukdom gravsättas eller kremeras trots att vad som sägs i denna lag eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen inte kan iakttas.

11 kap. Ansvar, vite, överklagande

Överklagande

6 § Beslut som en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats eller ett krematorium fattat i ett enskilt ärende enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Detsamma gäller

- polismyndighetens beslut om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 §, och
- Skatteverkets beslut om intyg för gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 7 § eller anstånd enligt 5 kap. 10 § andra stycket. (2003:699)

7 § Länsstyrelsens beslut i ett överklagat ärende får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den enskildes motpart skall därvid vara den som fattat beslut enligt 6 §.

Även länsstyrelsens beslut

- i ärende som avses i 5 kap. 4 §,
- om förfarande med aska enligt 5 kap. 5 § andra stycket,
- om flyttning av gravsatt stoft eller aska enligt 6 kap. 2 § andra stycket, och
- om överflyttning eller upphörande av gravrätt enligt 7 kap. 34 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2003:699)

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 2 kap. 2 § den 1 januari 1993 och i övrigt den 1 april 1991.

2. Genom den nya lagen upphävs
 - lagen (1957:585) om jordfästning m.m.,
 - lagen (1963:537) om gravrätt m.m. och
 - begravningskungörelsen. (1963:540)

3. Tillstånd att anordna enskild begravningsplats som har meddelats av regeringen enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande. Detsamma gäller tillstånd till framtida gravsättning inom en sådan begravningsplats.

Frågor om och på vilka villkor som ytterligare gravsättning får ske inom begravningsplatsen prövas efter den nya lagens ikraftträdande av länsstyrelsen.

I fråga om överklagande av länsstyrelsens beslut gäller föreskrifterna i 9 kap. 9 §.

4. Tillstånd för en enskild person, enskild sammanslutning eller stiftelse att anlägga krematorium som har meddelats av regeringen enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande.

För ett sådant krematorium skall det finnas en föreståndare. Vid tillämpningen av den nya lagen skall med krematoriemyndigheten därvid avses föreståndaren.

5. Vad som före den nya lagens ikraftträdande kan ha blivit förordnat vid upplåtelse av gravrätt eller genom senare skriftligt förordnande i fråga om övergång av gravrätt vid gravrättsinnehavarens död skall gälla utan hinder av vad som följer av 7 kap. 15 §.

6. Den nya lagen innebär inte någon inskränkning i den rätt som kan tillkomma en innehavare av gravplats i kyrka enligt äldre författningar.

7. I fråga om förvaltning av medel, som har betalats in för vård och underhåll av gravplats innan lagen (1963:537) om gravrätt m.m. trädde i kraft den 1 januari 1964, skall övergångsbestämmelserna till den lagen fortfarande tillämpas.

8. Äldre föreskrifter skall fortfarande tillämpas i fråga om överklagande av beslut som har meddelats före den nya lagens ikraftträdande.

Lag (1991:873) om ändring i begravningslagen, 9 kap. 5 §, träder i kraft den 1 januari 1992. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om handräckning där talan väckts före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelser till lag (1997:996) om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan. I mål som anhängiggörs hos Regeringsrätten från och med den 1 januari 1998 skall dock Riksskatteverket föra det allmänna talan.

Övergångsbestämmelser till lag (1999:306) om ändring i begravningslagen (1990:1144)

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om ändrade beteckningen av 9 kap. till 11 kap. samt 9 kap. 3–5 och 14 §§ den 1 oktober 1999, och i övrigt den 1 januari 2000. Bestämmelserna i 9 kap. 1–5 §§ tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för inkomståret 2000 och för slutlig skatt enligt 2001 års taxering.

2. Bestämmelserna i 9 kap. skall inte gälla i fråga om dödsfall som inträffat före den 1 januari 2000.

Övergångsbestämmelser till lag (2003:699) om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 11 kap. 6 § andra stycket gäller fortfarande för överklagande av skattemyndighets beslut.

Övergångsbestämmelser till lag (2008:208) om ändring av begravningslagen (1990:1140)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

Begravningsförordning (1990:1147), utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2008:1251

Regeringen föreskriver följande:

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns föreskrifter som ansluter till begravningslagen. (1990:1144)

2 § De uttryck och benämningar som används i förordningen har samma betydelse som i begravningslagen (1990:1144). (2003:947)

Kremationsjournal

9 § I en kremationsjournal skall i löpande nummerföljd antecknas

1. de avlidnas fullständiga för- och efternamn, personnummer, dödsdag och hemort vid dödsfallet,
2. datum för utfärdandet av intyg för kremering,
3. datum för kremeringen, och
4. datum för gravsättningen, om askan gravsätts på en begravningsplats som är belägen vid krematoriet eller, i andra fall, när och till vem askan har överlämnats eller lämnats ut.

Detta gäller dock inte kremering av dödfödda som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). I sådana fall skall i stället datum för kremeringen antecknas på det där nämnda läkarintyget. (1999:882)

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

Gemensamma bestämmelser

13 § Dödsbeviset och intyget om dödsorsaken skall innehålla den avlidnes namn och personnummer samt uppgift om tid och plats för dödsfallet.

Dödsbeviset skall dessutom innehålla läkarens uttalande i frågan om det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning av den döda kroppen.

Intyget om dödsorsaken skall innehålla läkarens uttalande om dödsorsaken och uppgift om de undersökningar som ligger till grund för uttalandet. (1996:541)

13 a § Upphävd. (1996:541)

13 b § Upphävd. (1996:541)

13 c § Upphävd. (1996: 541)

14 § En läkare är skyldig att vid ett dödsfall skyndsamt lämna en annan läkare de uppgifter som denne behöver för att kunna utfärda dödsbeviset och intyget om dödsorsaken. (1996:541)

Dödsbevis

15 § Den läkare som vid ett dödsfall har fastställt att döden inträtt skall ansvara för att dödsbeviset utfärdas. Beviset skall lämnas senast första vardagen efter det att dödsfallet konstaterades.

Innan dödsbeviset utfärdas, skall en läkare göra en noggrann yttre undersökning av den döda kroppen om det inte står klart att en rättsmedicinsk undersökning skall göras.

Den yttre undersökningen får också underlåtas om en läkare har undersökt den döde så kort tid före dödsfallet att det föreligger ett tillförlitligt underlag för att utesluta att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning. (1996:541)

Intyg om dödsorsaken m.m.

16 § Den läkare som har utfärdat dödsbeviset skall även ansvara för att intyget om dödsorsaken utfärdas. När denne begär det, är den läkare som har vårdat den avlidne för den sjukdom eller det tillstånd som ledde till dödsfallet skyldig att utfärda intyget. Den läkare som skall utfärda intyget skall, om det behövs, ta initiativ till en klinisk obduktion.

Intyget skall sändas till Socialstyrelsen inom tre veckor från det att dödsbeviset utfärdades. Denna tidsgräns får överskridas endast om det finns särskilda skäl. Socialstyrelsen skall i sådant fall skriftligen underrättas om förseningen och om skälen för denna.

Efter rättsmedicinsk undersökning svarar Rättsmedicinalverket för att intyget utfärdas och sänds in. (1996:541)

17 § Skatteverket skall lämna de uppgifter som Socialstyrelsen behöver för att, om intyget om dödsorsaken inte har kommit in inom den tidsgräns som anges i 16 §, kunna uppmana den som skall lämna intyget att genast göra det. (2003:947)

18 § Om Skatteverket har tagit emot en utländsk handling som anger att en här i landet folkbokförd person har avlidit i utlandet, skall verket sända handlingen till Socialstyrelsen. (2003:947)

Socialstyrelsens föreskrifter

19 § Socialstyrelsen får efter samråd med Skatteverket, Rikspolisstyrelsen och Rättsmedicinalverket

1. meddela föreskrifter om de undersökningar och den utredning i övrigt som dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall grundas på,

2. meddela ytterligare föreskrifter om vad dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall innehålla samt fastställa formulär för dessa handlingar, och

3. meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten inom hälso- och sjukvården av 4 kap. 2–5 §§ begravningslagen (1990:1144) och 14–16 §§ denna förordning. (2003:947)

Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige

20 § Till en ansökan om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) skall fogas ett intyg om dödsfallet av behörig myndighet eller behörig läkare i det land där dödsfallet inträffade.

Intyget skall innehålla uppgift om dödsdagen. Om det är möjligt, skall intyget också innehålla uppgift om dödsorsaken. (1991:802)

21 § En polismyndighet som meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering skall sända tillståndet till Skatteverket.

Polismyndigheten skall sända sådana intyg som avses i 20 § till Socialstyrelsen. (2003:947)

Intyg för gravsättning av stoft eller kremering

22 § Ett intyg för gravsättning av stoft eller kremering skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. (2003:947)

23 § Upphävd. (1999:882)

Vissa meddelanden i begravningsärenden

Vid tvister om kremering eller om gravsättningen

24 § När medling enligt 5 kap. 3 § första stycket begravningslagen (1990:1144) har begärts, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd genast meddela det till Skatteverket.

Om ett intyg för gravsättning eller kremering redan har utfärdats, skall meddelande lämnas också till de förvaltare av begravningsplatser och innehavare av krematorier som kan bli berörda. (2003:947)

25 § Om medlingen leder till enighet mellan parterna eller ärendet återkallas hos huvudmannen för begravningsverksamheten, skall denne meddela detta till dem som har underrättats enligt 24 §. (1999:882)

26 § När länsstyrelsens beslut enligt 5 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen genast sända beslutet till den huvudman som har hänskjutit ärendet. Om länsstyrelsens beslut har överklagats, skall i stället den domstol som sist handlagt ärendet sända beslutet.

Huvudmannen skall därefter meddela dem som har underrättats enligt 24 § att ärendet är slutbehandlat. (1999:882)

Vid kremering och gravsättning

27 § När stoftet efter en avliden har kremerats eller när askan eller stoftet har gravsatts på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen genast meddela det till Skatteverket.

Till sådant meddelande från den som innehar krematoriet skall ett utdrag ur kremationsjournalen fogas.

Första och andra styckena gäller dock inte i fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). (2003:947)

Vid överförande av aska

28 § När aska lämnas ut för att gravsättas på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet genast sända ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne till den som förvaltar begravningsplatsen. Ett sådant utdrag skall också genast sändas till den myndighet som skall förvara askan enligt 5 kap. 13 § begravningslagen. (1990:1144)

I fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144) skall i stället det där nämnda läkarintyget sändas. (1999:882)

29 § Den som har tagit emot utdraget ur kremationsjournalen eller läkarintyget enligt 28 § skall se till att askan utan dröjsmål blir gravsatt eller omhändertagen för förvaring.

Gravsättning på någon annan plats än begravningsplats

Utströende av aska

30 § Askans efter en avliden får strös ut på någon annan plats än begravningsplats, om länsstyrelsen i det län där det är meningen att askan skall strös ut ger tillstånd till det.

Tillstånd får meddelas bara om den plats där askan skall strös ut är lämplig för ändamålet och om det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Delning av aska

31 § Askans efter en avliden får delas, om länsstyrelsen i det län där kremeeringen har skett ger tillstånd till det.

Tillstånd får meddelas bara om

1. det finns synnerliga skäl för det,
2. en del av askan skall gravsättas utomlands, och
3. det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Gemensamma bestämmelser om utströende och delning av aska

32 § Ansökan om tillstånd enligt 30 eller 31 § skall göras av den som ordnar med gravsättningen.

33 § Om tillstånd meddelas, skall länsstyrelsen i beslutet ange de villkor för förfarandet med askan som länsstyrelsen anser nödvändiga.

34 § Den som har fått tillstånd enligt 30 eller 31 § skall inom den tid som länsstyrelsen bestämmer lämna in ett intyg till länsstyrelsen om att det har förfarit med askan i enlighet med beslutet om tillstånd.

35 § När ett intyg som avses i 34 § har kommit in till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen genast meddela det till Skatteverket. (2003:947)

Utförsel av stoft från Sverige

Passersedel

36 § Stoftet efter en person som har avlidit i Sverige får föras ut ur landet om Skatteverket har utfärdat en passersedel.

Passersedeln ska följa med stoftet under transporten. (2008:1251)

37 § Passersedel får utfärdas bara om

1. intyg för gravsättning av stoft eller kremering kan utfärdas enligt 4 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144), och

2. ett intyg från begravningsentreprenör visar

– att föreskrifterna i 40, 41 och 43 §§ är uppfyllda, och

– att kistan inte innehåller något annat än stoftet och sådana personliga tillhörigheter som skall gravsättas eller kremeras tillsammans med det.

Första stycket 2 gäller dock inte vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge. (1991:802)

38 § Passersedeln skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. Den skall avfattas på svenska och engelska eller svenska och franska.

Vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge behöver dock passersedeln avfattas bara på svenska. (2003:947)

39 § Sedan stoftet har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på en kopia av passersedeln att stoftet har förts ut och återsända kopian till Skatteverket. Kopian ska ha kommit in till Skatteverket inom två veckor från den dag då stoftet fördes ut. (2008:1251)

Kistans beskaffenhet m.m.

40 § En kista som används för transport från Sverige av en avlidens stoft skall vara ogenomtränglig för fukt och invändigt innehålla ett absorberande material.

Kistan kan bestå av

1. en yttre träkista med minst 2 cm tjocka sidor och en inre kista av zink eller något annat självförstörande material, eller

2. en träkista med minst 3 cm tjocka sidor som invändigt är klädd med zink eller något annat självförstörande material.

Vid transport med flyg gäller dessutom att kistan skall vara försedd med en reningsanordning som utjämnar trycket. Om en reningsanordning saknas, skall kistan vara så hållbar att den kan motstå den tryckförändring som kan uppkomma under transporten.

41 § Om dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom, skall kroppen vid transporten vara klädd i en svepning som är indränkt med en antiseptisk lösning.

42 § Vid transport till Danmark, Finland, Island eller Norge tillämpas föreskrifterna i 40 och 41 §§ bara om

1. den som sköter transporten kräver det, eller
2. dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom och en läkare bestämmer att föreskrifterna skall tillämpas.

Kistan skall dock vara tät och tillräckligt solid.

43 § En kista som transporteras med vanlig frakt skall förpackas så att det inte framgår att det är en kista.

På förpackningen skall anges att den skall hanteras med varsamhet.

Utförelse av aska från Sverige

44 § Om askan efter en avliden som har kremerats i Sverige ska föras ut ur landet, måste ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne först inhämtas.

Utdraget ska tillhandahållas av den som innehar krematoriet. (2008:1251)

45 § Sedan askan har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på utdraget ur kremationsjournalen att askan har förts ut och återsända utdraget till innehavaren av krematoriet. Utdraget ska ha kommit in till krematoriet inom två veckor från den dag då askan fördes ut.

Innehavaren av krematoriet ska därefter genast sända ett meddelande till Skatteverket om att askan enligt mottaget bevis har förts ut ur Sverige. (2008:1251)

Överklagande

59 § Skatteverkets beslut om passersedel enligt 36 § får överklagas hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut får inte överklagas. (2003:947)

1. Denna förordning träder i kraft den 1 april 1991.

2. I fråga om gravbrev som har utfärdats före ikraftträdandet gäller dock fortfarande föreskrifterna i den upphävda begravningskungörelsen. (1963:540)

Förordning (1999:511) om ändring i begravningsförordningen (1990:1147) träder i kraft den 1 juli 1999.

Förordning (1999:882) om ändring i begravningsförordningen (1990:1147) träder i kraft den 1 januari 2000.

Förordning (2003:947) om ändring i begravningsförordningen (1990:1147) träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 59 § gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Förordning (2008:1251) om ändring i begravningsförordningen (1990:1147) träder i kraft den 1 januari 2009.

Lag (2005:130) om dödförklaring

Lagens tillämpningsområde

1 § Är någon försvunnen, får han eller hon dödförklaras enligt denna lag.

Förutsättningar för dödförklaring

2 § Om det är utrett att den försvunne är död, får han eller hon dödförklaras omedelbart.

3 § Är det inte utrett att den försvunne är död men finns det med hänsyn till omständigheterna kring försvinnandet och vad som i övrigt är känt en hög grad av sannolikhet för att han eller hon är död, får frågan om dödförklaring tas upp tidigast ett år efter försvinnandet.

Har försvinnandet skett i samband med en naturkatastrof eller en stor olycka eller under liknande omständigheter och finns det en mycket hög grad av sannolikhet för att den försvunne är död, får frågan om dödförklaring enligt första stycket tas upp omedelbart.

4 § I andra fall än dem som avses i 2 och 3 §§ får frågan om dödförklaring tas upp tidigast fem år efter försvinnandet.

Ansökan m.m.

5 § En ansökan om dödförklaring får göras av den försvunnes make eller sambo eller arvinge. I andra fall än dem som avses i 3 § andra stycket får ansökan också göras av annan vars rätt kan bero av dödförklaringen.

Ansökan skall göras hos Skatteverket.

Skatteverket får självmant ta upp en fråga om dödförklaring enligt 2 §.

Handläggningen

6 § Skatteverket skall inhämta yttrande från den försvunnes make eller sambo och närmaste släktingar, om inte särskilda skäl talar emot det. Yttrande får också inhämtas från annan som kan antas ha uppgifter att lämna om den försvunne samt från polismyndighet.

7 § I fall som avses i 3 och 4 §§ skall Skatteverket utfärda kungörelse. Kungörelsen skall innehålla en kallelse på den försvunne att anmäla sig hos Skatteverket senast en viss dag som inte får sättas tidigare än sex månader därefter eller, om 3 § andra stycket tillämpas, två månader därefter. Kungörelsen skall även innehålla en uppmaning till var och en som kan lämna upplysningar i ärendet att inom samma tid anmäla det hos Skatteverket.

Kungörelsen skall införas i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning.

Beslut om dödförklaring

8 § Är vad som sägs i 2 § uppfyllt eller har den tid som angetts i en kungörelse enligt 7 § löpt ut utan att det dessförinnan framkommit att den försvunne lever, ska Skatteverket förklara att den försvunne är att anse som död. Skatteverket skall i beslutet ange en dödsdag.

Som dödsdag skall anses den dag som är den mest sannolika dödsdagen. Går en sådan dag inte att fastställa, skall som dödsdag anses sista dagen i den månad då den försvunne veterligen senast var vid liv. Vid tillämpning av 4 § skall som dödsdag anses sista dagen i den månad då femårsfristen gått till ända.

9 § Om det föreskrivs i en författning att tid i ett visst fall skall räknas från dödsfall, skall vid dödförklaring tiden räknas från det att beslutet vann laga kraft.

Skatteverkets beslutsfattande

10 § Skatteverkets beslut i frågor om dödförklaring som avses i 2 och 3 §§ skall fattas av en särskild nämnd inom verket. Om det finns särskilda skäl, får verket bestämma att nämnden ska fatta beslut även i annat enskilt ärende enligt denna lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om nämnden, dess ledamöter och nämndens beslutförhet.

Överklagande

11 § Skatteverkets beslut i ärenden om dödförklaring får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Skrivelsen skall ges in till Skatteverket inom tre veckor från dagen för beslutet.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Återbäring

12 § Visar det sig senare att den dödförklarade lever, ska var och en som på grund av dödförklaringen har tillträtt egendom återbära den. Detta gäller också, om det visar sig att den dödförklarade har dött på en annan dag än den som angetts som dödsdag och någon annan därför har rätt till kvarlåtenskapen.

Har egendom som skall återbäras överlåtits till någon annan, är också denne återbäringsskyldig, om han eller hon inte var i god tro vid förvärvet.

När egendom återbärs, skall också avkastning betalas för tiden efter det att innehavaren fick kännedom om att någon annan hade bättre rätt till egendomen eller stämning delgavs honom eller henne. Består egendomen av pengar, skall för samma tid betalas ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635). Har innehavaren haft nödvändig kostnad för egendomen, skall kostnaden ersättas. Även nyttig kostnad skall ersättas, om kostnaden uppkom innan innehavaren fick kännedom om den andres bättre rätt eller delgavs stämning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2005.
2. Bestämmelserna i det upphävda 25 kap. ärvdabalken gäller i fråga om ärenden där en ansökan om dödförklaring kommit in till domstol före ikraftträdandet.

Kungörelse (1952:644) angående skyldighet för myndighet att i vissa fall meddela underrättelse till brittisk konsul, utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2003:899

Kungl. Maj:t har, i anledning av konsularkonventionen den 14 mars 1952 mellan Konungariket Sverige och Det Förenade Konungariket Storbritannien och Nord-Irland, funnit gott förordna som följer:

1 § Med brittisk medborgare förstås i denna kungörelse medborgare i Det Förenade Konungariket Storbritannien och Nord-Irland med kolonier eller i brittiskt protektorat. (1988:482)

2 § Med brittiske konsuln förstås i denna kungörelse, såvitt gäller Jönköpings, Kronobergs, Blekinge, Skåne, Hallands, Västra Götalands och Värmlands län, brittiske generalkonsuln i Göteborg och, såvitt gäller Sverige i övrigt, brittiske konsuln i Stockholm. (1997:830)

4 § Om Skatteverket har fått kännedom om att brittisk medborgare har avlidit här i riket, skall verket omedelbart skriftligen underrätta brittiske konsuln om detta. (2003:899)

Förordning (1958:401) om skyldighet för Skatteverket att lämna underrättelse om fransk medborgares dödsfall, m.m.

Ändring införd t.o.m. SFS 2003:903

Om Skatteverket, på grund av anmälan eller på annat sätt, fått kännedom om att en fransk medborgare avlidit här i landet, skall verket omedelbart skriftligen underrätta chefen för franska ambassadens konsulatavdelning, adress Narvavägen 28, Stockholm, om dödsfallet.

Angående fransk konsuls och konsularagents befattning i vissa fall med utredningen av dödsboet efter person, som avlidit här i landet, gäller vad som föreskrivs i konsularkonventionen den 5 mars 1955 med Franska Republiken.

Med fransk medborgare förstås i denna förordning medborgare i republiken Frankrike eller annat Franska Unionen tillhörigt område. (2003:903)

Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:492

1 kap. Allmänna bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4 och 5 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om avlidna. (2003:671)

Förhållandet till personuppgiftslagen

2 § Om inte annat anges i 3 § eller 3 kap. gäller denna lag i stället för personuppgiftslagen. (1998:204)

En registrerad har inte rätt att motsätta sig sådan behandling som är tillåten enligt denna lag.

3 § När personuppgifter behandlas enligt denna lag eller enligt andra föreskrifter i det ämne som regleras i lagen gäller personuppgiftslagens (1998:204) bestämmelser om

1. definitioner i 3 §,
2. förhållandet till offentlighetsprincipen m.m. i 8 §,
3. grundläggande krav på behandling i 9 § med undantag för vad som sägs i första stycket i och tredje stycket,
4. säkerheten vid behandling i 30–32 §§,
5. överföring av personuppgifter till tredje land i 33–35 §§,
6. personuppgiftsombud, m.m. i 36 § andra stycket och 38–41 §§,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 §,
8. tillsynsmyndighetens befogenheter i 43 och 47 §§, och
9. straff i 49 §.

Vid behandling av personuppgifter som inte sker i databaser gäller även 22 § personuppgiftslagen.

Ändamål

- 4 §** Uppgifter får behandlas för tillhandahållande av information som behövs för
1. samordnad behandling, kontroll och analys av identifieringsuppgifter för fysiska personer och av andra folkbokföringsuppgifter,
 2. handläggning av folkbokföringsärenden,

3. fullgörande av underrättelseskyldighet enligt lag eller förordning,
4. framställning av personbevis och andra registerutdrag,
5. aktualisering, komplettering och kontroll av personuppgifter,
6. uttag av urval av personuppgifter, och
7. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av folkbokföringsverksamheten.

Personuppgiftsansvar

5 § Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter som verket skall utföra. (2003:671)

Behandling av känsliga personuppgifter m.m.

6 § Känsliga personuppgifter som anges i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) och uppgifter om lagöverträdelser m.m. som anges i 21 § samma lag får behandlas endast om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det.

Uppgifter som avses i första stycket får i annat fall behandlas endast om det särskilt anges i 2 kap.

2 kap. Folkbokföringsdatabasen

1 § I folkbokföringsverksamheten skall det finnas en samling personuppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i verksamheten för de i 1 kap. 4 § angivna ändamålen (folkbokföringsdatabas).

Innehåll

2 § I databasen får uppgifter behandlas om

1. personer som är eller har varit folkbokförda här i landet,
2. personer som har tilldelats personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen (1991:481), och
3. personer som har tilldelats samordningsnummer.

Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett ärende. (2009:274)

3 § För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. person- eller samordningsnummer,
2. namn,
3. födelseår,
4. födelsehemort,
5. födelseort,
6. adress,
7. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort och folkbokföring under särskild rubrik,
8. medborgarskap,
9. civilstånd,

10. make, barn, föräldrar, vårdnadshavare och annan person som den registrerade har samband med inom folkbokföringen,
11. samband enligt 10 som är grundat på adoption,
12. inflyttning från utlandet,
13. avregistrering enligt 19–21 §§ folkbokföringslagen (1991:481),
14. anmälan enligt 5 kap. 2 § vallagen (2005:837), och
15. gravsättning.

I databasen får uppgifter behandlas som den 30 juni 1991 enligt särskilda bestämmelser var antecknade i sådan personakt som avses i 16 § i den upphävda folkbokföringskungörelsen (1967:495), oavsett om uppgifterna är sådana som avses i 1 kap. 6 §.

I ärenden om tilldelning av personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen eller samordningsnummer får även anges grunden för tilldelningen och de handlingar som har legat till grund för identifiering. I ärenden om tilldelning av samordningsnummer får även anges uppgift om att det råder osäkerhet om personens identitet. (2009:274)

4 § I databasen får uppgifter behandlas om yrkanden, grunder och beslut i ett ärende samt andra uppgifter som behövs för handläggningen av ett ärende.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

5 § En handling som har kommit in i ett ärende får behandlas i databasen och får innehålla uppgifter som avses i 1 kap. 6 §. En handling som upprättats i ett ärende får behandlas i databasen och får innehålla sådana uppgifter om de är nödvändiga för ärendets handläggning.

Utlämnande av uppgifter till enskilda på medium för automatiserad behandling

6 § Uppgifter i databasen får lämnas ut till en enskild på medium för automatiserad behandling endast om regeringen har meddelat föreskrifter om det.

Direktåtkomst

7 § Upphävd. (2003:671)

8 § En myndighet får ha direktåtkomst till uppgift om person- eller samordningsnummer, namn, adress, folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer och folkbokföringsort samt avregistrering från folkbokföringen. En myndighet får även ha direktåtkomst till andra uppgifter som avses i 3 § första och tredje styckena om myndigheten enligt lag eller förordning får behandla dem. (2006:380)

9 § En enskild får ha direktåtkomst till uppgifter i databasen endast om regeringen har meddelat föreskrifter om det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka uppgifter som får omfattas av direktåtkomst enligt första

stycket. Åtkomst till uppgifter om annan person än den enskilde själv får dock medges endast till uppgifter som avses i 8 § första meningen.

Sökbegrepp

10 § Vid sökning i databasen får uppgifter som avses i 3 § första stycket 5, 11 och 12 inte användas som sökbegrepp.

Uppgifter som avses i 3 § första stycket 8 får användas som sökbegrepp endast i fråga om medborgarskap i Sverige, Danmark, Norge, Finland eller Island samt om medborgarskap inom eller utom Europeiska unionen (unionsmedborgarskap eller icke unionsmedborgarskap).

11 § Vid sökning efter handlingar som avses i 5 § får endast uppgift om namn, person- eller samordningsnummer och uppgifter som avses i 5 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) användas som sökbegrepp. Som sökbegrepp får dock inte uppgift som avses i 1 kap. 6 § användas. (2009:492)

Avgifter

12 § Skatteverket får ta ut avgifter för att lämna ut uppgifter ur databasen enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen.

Rätten att ta ut avgifter enligt första stycket får inte innebära inskränkning i rätten att ta del av och mot fastställd avgift få kopia eller utskrift av en allmän handling enligt tryckfrihetsförordningen. (2003:671)

3 kap. Enskildas rättigheter

Information till den registrerade

1 § Vid tillämpningen av denna lag gäller bestämmelserna om information till den registrerade i 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen (1998:204), med den begränsning som anges i 2 §.

2 § Information som skall lämnas enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) behöver inte omfatta uppgift i en handling som avses i 2 kap. 5 §, om den enskilde har tagit del av handlingens innehåll. Om den enskilde begär det skall dock informationen även omfatta uppgift i en sådan handling.

Om informationen inte innehåller handling som avses i första stycket, skall det av informationen framgå att handlingen behandlas i databasen.

Rättelse och skadestånd

3 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar.

Överklagande

4 § Skatteverkets beslut om rättelse och om information som skall lämnas enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (2003:671)

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001, då lagen (1990:1536) om folkbokföringsregister och lagen (1995:743) om aviseringsregister skall upphöra att gälla.

2. Punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (1997:997) om ändring i lagen (1990:1536) om folkbokföringsregister gäller fortfarande i fråga om personnummer som har tilldelats en person utan samband med folkbokföring.

3. Bestämmelser i lagen om grundläggande krav på behandling av personuppgifter samt behandling av känsliga personuppgifter och uppgifter om lagöverträdelser m.m. skall inte börja tillämpas förrän den 1 oktober 2007 i fråga om sådan manuell behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 eller manuell behandling som utförs för ett visst bestämt ändamål om manuell behandling för ändamålet påbörjats före den 24 oktober 1998.

4. Bestämmelsen i 9 § lagen (1995:743) om aviseringsregister gäller dock fortfarande till utgången av år 2001.

5. Har en begäran om registerutdrag enligt 10 § datalagen (1973:289) kommit in innan denna lag träder i kraft men har utdraget inte expedierats före ikraftträdandet, skall framställningen anses som en ansökan om information enligt denna lag.

6. Bestämmelsen om skadestånd skall tillämpas endast om den omständighet som yrkandet hänför sig till har inträffat efter det att lagen har trätt i kraft beträffande den aktuella behandlingen.

Övergångsbestämmelser till lag (2003:671) om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i skatteförvaltningens folkbokföringsverksamhet:

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Den nya föreskriften i 1 kap. 5 § gäller även för behandling av personuppgifter som Riksskatteverket eller skattemyndighet utfört.

3. Äldre föreskrifter i 3 kap. 4 § första stycket gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelse till lag (2005:845) om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2006:380

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

166 *FdbL*

2009:274

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2009:492

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009.

Förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:1139

Definitioner

1 § Termer och uttryck i denna förordning har samma betydelse och tillämpningsområde som i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. (2003:1024)

Skyldighet att behandla uppgifter

2 § När en person folkbokförs eller när ändring sker av någon uppgift som får behandlas enligt 2 kap. 3 § lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet skall uppgift om detta registreras i databasen. (2003:1024)

3 § Upphävd. (2003:1024)

Uppgifter som får behandlas i databasen

4 § För handläggning av ärenden får i databasen behandlas uppgifter som avses i 5 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och andra ärendeuppgifter om den person som ärendet rör.

För handläggning av sådana ärenden som avses i 1 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) får behandlas uppgifter om personer som inte är eller har varit folkbokförda.

Skatteverket meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas enligt första och andra styckena. (2011:1139)

5 § Med annan person som den registrerade har samband med inom folkbokföringen enligt 2 kap. 3 § 10 lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet avses annan vuxen person än förälder eller vårdnadshavare hos vilken ett barn under 18 år är bosatt. (2003:1024)

Underrättelser från Skatteverket

6 § Statistiska centralbyrån skall underrättas när registrering har skett beträffande

1. födelse av dödfött barn,
2. adoption,
3. avregistrering vid obefintlighet,
4. invandring eller utvandring, eller

5. annan person än förälder eller vårdnadshavare som barn under 18 år är bosatt hos.

Underrättelse enligt första stycket 1 skall lämnas snarast. I övrigt skall underrättelse lämnas vid tidpunkt som Skatteverket bestämmer efter samråd med Statistiska centralbyrån. (2003:1024)

7 § Socialnämnden skall snarast underrättas när

1. ett barn har folkbokförts eller registrerats enligt 1 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) och faderskapet till barnet inte följer av 1 kap.

1 § föräldrabalken eller annan lag,

2. gemensam vårdnad om barn har registrerats efter en anmälan enligt 6 kap. 4 § andra stycket 2 föräldrabalken, eller

3. ett barn saknar registrerad vårdnadshavare.

Underrättelse enligt första stycket skall lämnas till socialnämnden i den kommun där barnet är folkbokfört eller, om barnet inte är folkbokfört, till socialnämnden i den kommun där barnet har fötts.

8 § Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska underrättas när registrering skett beträffande

1. adoption, eller

2. annan person än förälder eller vårdnadshavare som barn under 18 år är bosatt hos. (2009:1191)

9 § Socialstyrelsen skall underrättas när uppgift om ingivare och utfärdare av dödsbevis registrerats.

10 § Närmare föreskrifter om innehållet i underrättelser som avses i 6–9 §§ meddelas av Skatteverket efter samråd med berörda centrala myndigheter. (2003:1024)

Personbevis

11 § Formulär för personbevis och andra utdrag ur databasen fastställs av Skatteverket. (2003:1024)

Utlämnande av uppgifter till myndighet

12 § För ändamål som avses i 1 kap. 4 § 5 och 6 lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får uppgifter som avses i 2 kap. 3 § nämnda lag lämnas ut till en myndighet. Endast de senast registrerade uppgifterna om en person får lämnas ut.

En tidigare registrerad uppgift får lämnas ut om den avser

1. person- eller samordningsnummer,

2. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort och folkbokföring under särskild rubrik som ersatts av en ny uppgift, om utlämnandet sker inom två år efter utgången av det år då en ny uppgift registrerades, och

3. datum för inflyttning från utlandet om utlämnandet sker inom fyra år efter utgången av det år då uppgiften registrerades.

För ändamål som anges i första stycket får inte lämnas ut uppgift

1. om annan person än make, barn, föräldrar och vårdnadshavare som den registrerade har samband med inom folkbokföringen,
2. om samband som är grundat på adoption,
3. om gravsättning,
4. om land från vilket inflyttning skett, eller
5. som avses i 2 kap. 3 § andra stycket lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Uppgifter som lämnas ut med stöd av första och andra styckena och som den mottagande myndigheten inte får behandla skall omedelbart gallras. (2011:1139)

12 a § För de ändamål som avses i 12 § första stycket har Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna, utöver vad som framgår av 12 § andra stycket, rätt att ta del av tidigare registrerade uppgifter om personer, om utlämnandet sker inom fyra år efter utgången av det år då respektive uppgift ändrades och uppgifterna avser

1. namn,
2. adress,
3. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer och folkbokföring under särskild rubrik,
4. medborgarskap,
5. civilstånd, eller
6. make, barn, föräldrar och vårdnadshavare. (2011:1139)

Utlämnande av uppgifter till enskilda på medium för automatiserad behandling

13 § För de ändamål som anges i 12 § första stycket får uppgifter ur databasen lämnas ut till Svenska kyrkan. För sådant utlämnande gäller vad som sägs i 12 §. Uppgifterna får lämnas ut på medium för automatiserad behandling.

14 § För de ändamål som anges i 12 § första stycket får uppgifter om en nordisk medborgare som är folkbokförd i Sverige lämnas till central registreringsmyndighet för folkbokföring i det nordiska land personen är medborgare i. Uppgifterna får lämnas ut på medium för automatiserad behandling.

15 § Uppgifter om den enskilde själv får lämnas ut till denne på medium för automatiserad behandling. Uppgifter som avses i 2 kap. 8 § första meningen lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet om en person under 18 år får lämnas ut på medium för automatiserad behandling även till dennes vårdnadshavare. (2003:1024)

15 a § För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § 4 lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–10 och 13 samma lag lämnas ut om en avliden. Uppgifterna får lämnas till begravningsbyråer, begravningshuvudmän, krematorier, advokater, banker, försäkringsföretag och pensionsbolag som på grund av dödsfallet har ett uppdrag av dödsboet. Uppgifterna får lämnas ut på medium för automatiserad behandling. (2011:254)

Direktåtkomst för enskilda

16 § Svenska kyrkan får ha direktåtkomst till databasen i fråga om uppgifter som avses i 2 kap. 8 § första meningen lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. (2003:1024)

17 § En enskild får ha direktåtkomst till person- och ärendeuppgifter om sig själv. Till uppgifter som avses i 2 kap. 8 § första meningen lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet om ett barn under 18 år får dock även dennes vårdnadshavare ha direktåtkomst.

Skatteverket meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får omfattas av direktåtkomst enligt första stycket. (2003:1024)

Avgifter

18 § Vid utlämnade av uppgifter ur databasen för ändamål som avses i 1 kap. 4 § 5 och 6 lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet skall avgift tas ut.

Vid annat utlämnande av uppgifter ur databasen får avgift tas ut.

Skatteverket fastställer avgifter för utlämnande av uppgifter ur databasen. (2003:1024)

Verkställighetsföreskrifter

19 § Skatteverket får meddela närmare föreskrifter om verkställighet av bestämmelserna i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och denna förordning. (2003:1024)

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2001, då förordningen (1991:750) om folkbokföringsregister och förordningen (1996:1298) om aviseringsregister upphör att gälla.

2. Vid utlämnande av uppgifter ur folkbokföringsdatabasen till Rikspolisstyrelsen, Riksförsäkringsverket, Totalförsvarets pliktverk, Lantmäteriverket och Statistiska centralbyrån med stöd av 12 § denna förordning skall avgift inte tas ut under 2001.

2009:278

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

2010:745

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2010.

2011:1139

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

Förvaltningslag (1986:223)

7 maj 1986

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:798

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden och domstolarnas handläggning av förvaltningsärenden. Bestämmelserna i 4–6 §§ gäller också annan förvaltningsverksamhet hos dessa myndigheter. I 22 a § finns bestämmelser om överklagande och om krav på prövningstillstånd i kammarrätt. (1998:386)

2 § I 31–33 §§ föreskrivs begränsningar i lagens tillämpning i vissa myndigheters verksamhet.

3 § Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

Bestämmelserna om överklagande i denna lag tillämpas dock alltid om det behövs för att tillgodose rätten till domstolsprövning av civila rättigheter eller skyldigheter enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. (2006:306)

Myndigheternas serviceskyldighet

4 § Varje myndighet skall lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälp skall lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

Frågor från enskilda skall besvaras så snart som möjligt.

Om någon enskild av misstag vänder sig till fel myndighet, bör myndigheten hjälpa honom till rätta.

5 § Myndigheterna skall ta emot besök och telefonsamtal från enskilda. Om särskilda tider för detta är bestämda, skall allmänheten underrättas om dem på lämpligt sätt.

Myndigheterna skall också se till att det är möjligt för enskilda att kontakta dem med hjälp av telefax och elektronisk post och att svar kan lämnas på samma sätt.

En myndighet skall ha öppet under minst två timmar varje helgfri måndag–fredag för att kunna ta emot och registrera allmänna handlingar och för att kunna ta emot framställningar om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras hos myndigheten. Detta gäller dock inte om en sådan dag samtidigt är midsommarafton, julafton eller nyårsafton. (2003:246)

Samverkan mellan myndigheter

6 § Varje myndighet skall lämna andra myndigheter hjälp inom ramen för den egna verksamheten.

Allmänna krav på handläggningen av ärenden

7 § Varje ärende där någon enskild är part skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Vid handläggningen skall myndigheten beakta möjligheten att själv inhämta upplysningar och yttranden från andra myndigheter, om sådana behövs. Myndigheten skall sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt. Även på andra sätt skall myndigheten underlätta för den enskilde att ha med den att göra.

Tolk

8 § När en myndighet har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad, bör myndigheten vid behov anlita tolk.

Ombud och biträde

9 § Den som för talan i ett ärende får anlita ombud eller biträde. Den som har ombud skall dock medverka personligen, om myndigheten begär det.

Visar ett ombud eller biträde oskicklighet eller oförstånd eller är han olämplig på något annat sätt, får myndigheten avvisa honom som ombud eller biträde i ärendet.

En myndighets beslut att avvisa ett ombud eller biträde får överklagas särskilt och då i samma ordning som det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet.

Inkommande handlingar

10 § En handling anses komma in till en myndighet den dag då handlingen, eller en avi om en betald postförsändelse som innehåller handlingen, anländer till myndigheten eller kommer en behörig tjänsteman till handa. Underrättas en myndighet särskilt om att ett telegram till myndigheten finns hos ett företag som driver televerksamhet, anses telegrammet komma in redan när underrättelsen når en behörig tjänsteman.

Kan det antas att handlingen eller en avi om denna en viss dag har lämnats myndighetens lokal eller avskilts för myndigheten på en postanstalt, anses den ha kommit in den dagen, om den kommer en behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag.

Ett telegram eller annat meddelande som inte är underskrivet skall bekräftas av avsändaren genom en egenhändigt undertecknad handling, om myndigheten begär det. (1993:611)

Jäv

11 § Den som skall handlägga ett ärende är jävig

1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,

2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,

4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller

5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

12 § Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Han får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon och har någon annan inte trätt i hans ställe, skall myndigheten snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om myndigheten inte är beslutför utan honom och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Ett beslut i en jävsfråga får överklagas endast i samband med överklagande av det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet.

Remiss

13 § Innan en myndighet inhämtar yttrande genom remiss skall den noga pröva behovet av åtgärden. Behöver yttrande inhämtas från flera, skall det göras samtidigt, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

Om det inte är obehövt, skall det anges i remissen i vilka avseenden och inom vilken tid yttrande önskas.

Muntlig handläggning

14 § Vill en sökande, klagande eller annan part lämna uppgifter muntligt i ett ärende som avser myndighetsutövning mot någon enskild, skall han få tillfälle till det, om det kan ske med hänsyn till arbetets behöriga gång.

I andra fall bestämmer myndigheten om handläggningen skall vara muntlig. Myndigheten skall särskilt beakta att muntlig handläggning kan underlätta för enskilda att ha med den att göra.

Anteckning av uppgifter

15 § Uppgifter som en myndighet får på annat sätt än genom en handling och som kan ha betydelse för utgången i ärendet skall antecknas av myndigheten, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild.

Parters rätt att få del av uppgifter

16 § En sökande, klagande eller annan part har rätt att ta del av det som har tillförts ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Rätten att ta del av uppgifter gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). (2009:434)

17 § Ett ärende får inte avgöras utan att den som är sökande, klagande eller annan part har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och han eller hon har fått tillfälle att yttra sig över den, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Myndigheten får dock avgöra ärendet utan att så har skett

1. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövliga,

2. om ärendet rör tjänstetillsättning, antagning för frivillig utbildning, betygssättning, tilldelning av forskningsbidrag eller något jämförbart och det inte är fråga om prövning i högre instans efter överklagande,

3. om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet, eller

4. om avgörandet inte kan uppskjutas. Myndigheten bestämmer om underrättelsen ska ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt.

Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). (2009:434)

Omröstning

18 § Skall beslut fattas av flera gemensamt och kan de inte enas, lägger ordföranden fram de olika förslag till beslut som har väckts. Varje förslag läggs fram så att det kan besvaras med antingen ja eller nej. Sedan de som deltar i avgörandet har fått ta ställning till förslagen, anger ordföranden vad som enligt hans uppfattning har beslutats. Detta blir beslutet, om inte omröstning begärs.

Om omröstning begärs, skall den ske öppet. Är förslagen fler än två, skall det först avgöras vilket förslag som skall ställas mot vad som enligt ordförandens uppfattning hade beslutats. Utgången bestäms genom enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild är varje ledamot som deltar i den slutliga handläggningen skyldig att delta även i avgörandet. Ingen är dock skyldig att rösta för mer än ett förslag.

Ordföranden är alltid skyldig att rösta när det behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

Avvikande mening

19 § När beslut fattas av flera gemensamt kan den som deltar i avgörandet reservera sig mot detta genom att låta anteckna avvikande mening. Den som inte gör det skall anses ha biträtt beslutet.

Föredraganden och andra tjänstemän som är med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet har rätt att få avvikande mening antecknad.

Avvikande mening skall anmälas innan beslutet expedieras eller ges till känna på något annat sätt. Om beslutet inte skall ges till känna, skall anmälan göras senast när det får sin slutliga form genom protokollsjustering eller på liknande sätt.

Motivering av beslut

20 § Ett beslut varigenom en myndighet avgör ett ärende skall innehålla de skäl som har bestämt utgången, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Skälen får dock utelämnas helt eller delvis

1. om beslutet inte går någon part emot eller om det av någon annan anledning är uppenbart obehövligt att upplysa om skälen,

2. om beslutet rör tjänstetillsättning, antagning för frivillig utbildning, betygssättning, tilldelning av forskningsbidrag eller något jämförbart,

3. om det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden eller något jämförbart förhållande,

4. om ärendet är så brådskande att det inte finns tid att utforma skälen, eller

5. om ärendet gäller meddelande av föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och det inte är fråga om prövning i högre instans efter överklagande.

Har skälen utelämnats, bör myndigheten på begäran av den som är part om möjligt upplysa honom om dem i efterhand.

Underrättelse om beslut

21 § En sökande, klagande eller annan part skall underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Parten behöver dock inte underrättas, om det är uppenbart obehövligt.

Om beslutet går parten emot och kan överklagas, skall han underrättas om hur han kan överklaga det. Han skall då också underrättas om sådana avvikande meningar som avses i 19 § eller som har antecknats enligt särskilda bestämmelser.

Myndigheten bestämmer om underrättelsen skall ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt. Underrättelsen skall dock alltid ske skriftligt, om parten begär det.

Denna paragraf tillämpas också när någon annan som får överklaga beslutet begär att få ta del av det.

Överklagande

22 § Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

22 a § Beslut överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detta gäller dock inte beslut i anställningsärenden och beslut i ärenden som avses i 20 § första stycket 5.

Om överklagande har skett med stöd av första stycket krävs prövnings-tillstånd vid överklagande till kammarrätten. (2006:306)

Hur beslut överklagas

23 § Ett beslut överklagas skriftligt. I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som han begär.

Skrivelsen ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Den skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Skrivelsen ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Den skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna och beslutet överklagas till en förvaltningsrätt eller kammarrätt, skall överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Tiden för överklagande av sådana beslut som gäller föreskrifter som avses i 8 kap. regeringsformen och som inte delges räknas från den dag då beslutet gavs till känna. Har beslutet getts till känna vid mer än ett tillfälle, räknas tiden från dagen för det sista föreskrivna tillkännagivandet. (2009:798)

24 § Den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Har skrivelsen kommit in för sent, skall myndigheten avvisa den, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skrivelsen skall inte avvisas, om förseningen beror på att myndigheten har lämnat klaganden en felaktig underrättelse om hur man överklagar.

Skrivelsen skall inte heller avvisas, om den inom överklagandetiden har kommit in till den myndighet som skall pröva överklagandet. I ett sådant fall skall denna myndighet vidarebefordra skrivelsen till den myndighet som har meddelat beslutet och samtidigt lämna uppgift om vilken dag skrivelsen kom in till den högre instansen.

25 § Om skrivelsen inte avvisas enligt 24 §, skall den myndighet som har meddelat beslutet överlämna skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den myndighet som skall pröva överklagandet.

Rättelse av skrivfel och liknande

26 § Ett beslut som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndig-hetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rättas av den myndighet som har meddelat beslutet. Innan rättelse sker skall

myndigheten ge den som är part tillfälle att yttra sig, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild och åtgärden inte är obehövlig. (1990:456)

Omprövning av beslut

27 § Finner en myndighet att ett beslut, som den har meddelat som första instans, är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, skall myndigheten ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Skyldigheten gäller även om beslutet överklagas, såvida inte klaganden begär att beslutet tills vidare inte skall gälla (inhibition).

Skyldigheten gäller inte, om myndigheten har överlämnat handlingarna i ärendet till en högre instans eller om det i annat fall finns särskilda skäl mot att myndigheten ändrar beslutet.

28 § Ett överklagande av en myndighets beslut förfaller, om myndigheten själv ändrar beslutet så som klaganden begär. I så fall tillämpas inte 24 och 25 §§.

Ändrar myndigheten beslutet på annat sätt än klaganden begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet, om inte avvisning skall ske enligt 24 §.

Inhibition

29 § En myndighet som skall pröva ett överklagande får bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte skall gälla.

Överklagande av avvisningsbeslut

30 § Har en skrivelse med överklagande avvisats på grund av att den har kommit in för sent, får avvisningsbeslutet överklagas i samma ordning som beslutet i huvudsaken. Har avvisningsbeslutet efter överklagande prövats av en högre instans, får den högre instansens beslut i frågan inte överklagas. (1986:1196)

Vissa begränsningar i lagens tillämpning

31 § Bestämmelserna i 13–30 §§ gäller inte sådana ärenden hos myndigheter i kommuner och landsting där besluten kan överklagas enligt 10 kap. kommunallagen (1991:900). Bestämmelserna gäller inte heller ärenden hos samordningsförbund som avses i 4 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. (2005:330)

32 § Bestämmelserna i 8–30 §§ gäller inte Kronofogdemyndighetens exekutiva verksamhet och inte heller polismyndigheternas, åklagarmyndigheternas, Skatteverkets, Tullverkets eller Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet. (2006:703)

33 § I ärenden i första instans som avser hälso- och sjukvård gäller 14–30 §§ endast om myndighetens beslut kan överklagas på annat sätt än som anges i 31 §.

178 *Förvaltningslag*

1. Denna lag har trätt i kraft den 1 januari 1987.

2. Genom lagen upphävs förvaltningslagen. (1971:290)

3. I fråga om överklagande och omprövning av beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter i stället för 23–25, 27, 28 och 30 §§.

4. Om det i en lag eller i en författning som har beslutats av regeringen hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom en föreskrift i denna lag, tillämpas i stället den nya föreskriften.

Övergångsbestämmelser till lag (1998:386) om ändring i förvaltningslagen (1986:223):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1998. Den nya lydelsen av 23 § gäller inte i fråga om beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelser till lag (1999:286) om ändring i förvaltningslagen (1986:223):

Denna lag träder i kraft 1 juli 1999. Den nya bestämmelsen skall dock under tiden från och med den 1 juli 1999 till och med den 31 december 1999 inte tillämpas av myndigheter i kyrkliga kommuner eller av Svenska kyrkans centralstyrelse, Kyrkomötets besvärsnämnd, Kyrkofondens styrelse, Ansvarsnämnden för biskopar, domkapiteln, Hovkonsistoriet eller Domkyrkorådet i Lund.

Övergångsbestämmelser till lag (2003:246) om ändring i förvaltningslagen (1986:223):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003.

Övergångsbestämmelser till lag (2006:306) om ändring i förvaltningslagen (1986:223):

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006. I fråga om överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

2009:434

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009.

2009:798

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

Lag (1985:206) om viten

18 april 1985

Ändring införd: t.o.m. SFS 2010:11

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag gäller viten som enligt lag eller annan författning får föreläggas av myndigheter. Vad som föreskrivs i 2–6, 9 och 10 §§ gäller dock inte sådana viten som riktar sig till var och en.

Lagen skall inte tillämpas i den mån annat följer av vad som är särskilt föreskrivet.

Allmänna bestämmelser om viten finns även i brottsbalken och bötesverkställighetslagen. (1979:189)

Vitesföreläggande

2 § Ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas.

Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

När vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet har vunnit laga kraft.

Ett vitesföreläggande skall delges adressaten.

Vitesbelopp

3 § När vite föreläggs, skall det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitet skall fastställas till ett bestämt belopp, om annat inte följer av 4 §. Om vite föreläggs flera personer gemensamt, skall ett särskilt belopp fastställas för var och en av dem.

Löpande vite

4 § Om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får vite föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilken föreläggandet inte har följts eller, om föreläggandet avser en återkommande förpliktelse, för varje gång adressaten underlåter att fullgöra denna.

Om vitesföreläggandet innefattar ett förbud eller någon liknande föreskrift eller det annars är lämpligt, kan i stället bestämmas att vitet skall betalas för varje gång föreskriften överträds.

Löpande vite får inte tillämpas, om det av någon särskild föreskrift följer att vitet inte får överstiga ett visst högsta belopp.

Föreläggande att lämna viss uppgift

5 § Har en myndighet befogenhet att vid vite förelägga eller förbjuda ägaren eller innehavaren av viss egendom att vidta en åtgärd med egendomen, får myndigheten också förelägga denne att, om hans rättsställning upphör, lämna myndigheten uppgift om den nye ägarens eller innehavarens namn och adress. Även ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Utdömande av vite m.m.

6 § Frågor om utdömande av viten prövas av förvaltningsrätt på ansökan av den myndighet som har utfärdat vitesföreläggandet eller, om detta har skett efter överklagande i frågan om vitesföreläggande, av den myndighet som har prövat denna fråga i första instans. Ansökan om utdömande görs hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets myndigheten är belägen. Vad som har sagts nu gäller dock ej i fall som avses i andra stycket eller 7 §. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Frågor om utdömande av viten som har förelagts av regeringen prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm på ansökan av Justitiekanslern.

Frågor om utdömande av viten som har förelagts en part eller någon annan till fullgörande av en skyldighet i en rättegång eller i annat motsvarande förfarande prövas utan särskild ansökan av den myndighet som har utfärdat föreläggandet. (2010:11)

7 § Tingsrätt prövar frågor om utdömande av viten,
1. om vitet riktar sig till var och en,
2. om vitet avser säkerställande av ett enskilt anspråk,
3. om i något annat fall än som förut har angetts tingsrätten själv eller, efter talan mot rättens beslut, högre rätt har förelagt vitet.

8 § När allmän domstol prövar frågor om utdömande av viten efter särskild talan, skall målet i tillämpliga delar handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken som mål om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet.

9 § Har ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, skall vitet inte dömas ut. Finns det särskilda skäl till det, får vitet jämkas.

Föreligger i mål om utdömande av vite som avses i 4 § andra stycket flera överträdelse av föreskriften till samtidig bedömning, får ej på en gång utdömas högre belopp än som har angetts i föreläggandet. När ett beslut i ett sådant mål har vunnit laga kraft, får vite inte dömas ut för sådana överträdelse av föreskriften som har gjorts innan målet väcktes.

Vite bortfaller, om talan om att det skall dömas ut inte har delgetts adressaten inom två år från det att förutsättningarna för att väcka en sådan talan uppkom.

Biträde av polismyndighet

10 § En myndighet som har att föra talan vid domstol i mål om utdömande av vite får, om det är nödvändigt med hänsyn till utredningen, anlita biträde av polismyndighet.

2010:11

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2010.

Lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid

Ändring införd: t.o.m. SFS 2011:488

1 § Då enligt lag eller särskild författning tid skall räknas efter vecka, månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd som genom sitt namn i veckan eller sitt tal i månaden motsvarar den, från vilken tidsräkningen börjas. Finnes ej motsvarande dag i slutmånaden, varde den månads sista dag ansedd för slutdag.

2 § Infaller den tid, då enligt lag eller särskild författning en åtgärd senast skall vidtas, på en söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, får åtgärden vidtas nästa vardag.

Första stycket gäller inte i fråga om

1. de frister för häktningsframställning och häktningsförhandling som anges i 24 kap. 12 och 13 §§, 17 § fjärde stycket och 19 § rättegångsbalken, och

2. den frist för sammanträde i ärende om kontaktförbud avseende gemensam bostad som anges i 19 § andra stycket lagen (1988:688) om kontaktförbud. (2011:488)

Delgivningslag (2010:1932), utdrag ur

Kungörelsedelgivning

Hur kungörelsedelgivning går till

47 § Kungörelsedelgivning sker genom att myndigheten beslutar att den handling som ska delges hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på annan plats och ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll inom tio dagar från beslutet kungörs och i vissa fall ges till känna på annat sätt i enlighet med vad som närmare anges i 48–50 §§.

Kungörelsedelgivning när delgivningsmottagaren saknar känt hemvist eller undandrar sig delgivning

48 § Kungörelsedelgivning får ske

1. om delgivningsmottagaren saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig,
2. om förutsättningarna för stämmingsmannadelgivning enligt 38 § är uppfyllda, eller
3. om förutsättningarna för förenklad delgivning är uppfyllda men sådan adress som anges i 23 § saknas.

Ett meddelande som avses i 47 § ska föras in i Post- och Inrikes Tidningar och, om det finns skäl till det, i ortstidning. Om kungörelsedelgivning enligt första stycket har skett och därefter ny delgivning ska ske i samma mål eller ärende, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal.

Övergångsbestämmelser

2010:1932

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2011, då delgivningslagen (1970:428) upphör att gälla.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428) har fattats före den 1 april 2011 eller om en handling har skickats eller lämnats före denna tidpunkt.

Delgivningsförordning (2011:154), utdrag ur

Stämmingsmannadelgivning

17 § Framkommer det vid stämmingsmannadelgivning att delgivningsmottagaren är bosatt på annan adress än den där han eller hon är folkbokförd, ska den myndighet som har begärt delgivning underrätta Skatteverket om förhållandet. Detta gäller dock inte om folkbokföringen ändå kan antas vara riktig.

Kungörelsedelgivning

19 § Vid kungörelsedelgivning ska den myndighet som har beslutat om delgivning anteckna dagen för beslutet i den förteckning som anges i 4 §.

Myndigheten ska kontrollera att annonsering skett i de tidningar som har anlitats för kungörelsedelgivning. Myndigheten ska anteckna dagen för annonseringen på den handling som hålls tillgänglig enligt 47 § delgivningslagen. (2010:1932)

Övergångsbestämmelser

2011:154

1. Denna förordning träder i kraft den 1 april 2011, då delgivningsförordningen (1979:101) ska upphöra att gälla.

2. Den upphävda förordningen gäller om ett beslut om delgivning enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428) har fattats före den 1 april 2011 eller om en handling har skickats eller lämnats före denna tidpunkt.

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2010:1982

AVDELNING V. SEKRETESS TILL SKYDD FÖR UPPGIFT OM ENSKILDS PERSONLIGA ELLER EKONOMISKA FÖRHÅLLANDEN

21 kap. Sekretess till skydd för uppgift om enskilda personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer

Hälsotillstånd m.m.

Hälsa och sexualliv

1 § Sekretess gäller för uppgift som rör en enskilds hälsa eller sexualliv, såsom uppgifter om sjukdomar, missbruk, sexuell läggning, könsbyte, sexualbrott eller annan liknande uppgift, om det måste antas att den enskilde eller någon närstående till denne kommer att lida betydande men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte för uppgift

1. som avses i 35 kap. 1 § andra stycket andra meningen och 12 § femte stycket,
2. som förekommer i sådant mål eller ärende som anges i 36 kap. 1 §, eller
3. som tas in i ett beslut.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretessbrytande bestämmelse

2 § Om en uppgift som är sekretessbelagd med tillämpning av 1 § är sekretessbelagd även enligt en annan paragraf i denna lag, ska sekretessbrytande bestämmelser som är tillämpliga på sekretessen enligt den sistnämnda paragrafen också vara tillämpliga på sekretessen enligt 1 §.

Förföljda personer, m.m.

Adress, telefon, m.m.

3 § Sekretess gäller för uppgift om en enskilds bostadsadress eller annan jämförbar uppgift som kan lämna upplysning om var den enskilde bor stadigvarande eller tillfälligt, den enskildes telefonnummer, e-postadress eller annan jämförbar uppgift som kan användas för att komma i kontakt med denne samt för motsvarande uppgifter om den enskildes anhöriga, om det av särskild anledning

kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte för uppgift om beteckning på fastighet eller tomträtt. Sekretessen gäller inte heller för uppgift i aktiebolagsregistret eller handelsregistret eller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annat liknande register.

Sekretess gäller för uppgift om kopplingen mellan fingerade personuppgifter som en enskild har medgivande att använda enligt lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter och den enskildes verkliga personuppgifter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretessbrytande bestämmelse

4 § Sekretessen enligt 3 § första stycket hindrar inte att uppgift om en enskild lämnas till förvaltaren i den enskildes konkurs.

Om en myndighet med stöd av första stycket lämnar uppgift till en konkursförvaltare, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen.

Utläningar

Utlännings säkerhet i vissa fall

5 § Sekretess gäller för uppgift som rör en utlänning, om det kan antas att röjande av uppgiften skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller lider annat allvarligt men som föranleds av förhållandet mellan utlänningen och en utländsk stat eller myndighet eller organisation av utlänningar.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

22 kap. Sekretess till skydd för enskild vid folkbokföring, delgivning, m.m.

Folkbokföring, fingerade personuppgifter, m.m.

Folkbokföring och annan liknande registrering av befolkningen m.m.

1 § Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i verksamhet som avser

1. folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i annan verksamhet som avser registrering av en betydande del av befolkningen, eller

2. förande av eller uttag ur sjömansregistret.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket 1 för uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Fingerade personuppgifter

2 § Sekretess gäller i ärende enligt lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Överföring av sekretess

3 § Får en myndighet en uppgift som är sekretessreglerad i 2 § från en myndighet som handlägger ärenden som avses där, blir 2 § tillämplig på uppgiften även hos den mottagande myndigheten.

Sekretessbrytande bestämmelse

3 a § Sekretessen enligt 1 § andra stycket hindrar inte att uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde lämnas till ett auktoriserat delgivningsföretag. (2010:1982)

Namnärenden

4 § Sekretess gäller i ärende om byte av namn för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Dödförklaring

Personliga förhållanden

4 a § Sekretess gäller hos Skatteverket i ärende enligt lagen (2005:130) om dödförklaring för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år. (2010:88)

Överföring av sekretess

4 b § Får Skatteverket i ärende som avses i 4 a § från en annan myndighet en uppgift som är sekretessreglerad till skydd för enskilds personliga förhållanden,

blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos Skatteverket. Sekretessen gäller inte beslut i ärende. (2010:88)

Delgivning

5 § Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:1932) för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år. (2010:1982)

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

6 § Den tystnadsplikt som följer av 1 § första stycket och 2 § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Övergångsbestämmelser

2009:400

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009, då sekretesslagen (1980:100) ska upphöra att gälla.

2. Om det i lag eller annan författning hänvisas till bestämmelser i sekretesslagen (1980:100) som har ersatts genom bestämmelser i denna lag, ska i stället de nya bestämmelserna tillämpas.

3. Föreskrifter som har meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) och som gäller när denna lag träder i kraft ska anses meddelade enligt denna lag.

4. Överklagande av myndighets beslut som fattats före ikraftträdandet av denna lag ska prövas med tillämpning av bestämmelserna i denna lag.

5. Förbehåll som vid utlämnande av allmän handling meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) ska anses meddelade enligt denna lag.

6. Dispensbeslut som meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) och som ännu inte vunnit tillämpning när denna lag träder i kraft ska anses meddelade enligt denna lag.

7. Övergångsbestämmelserna till sekretesslagen (1980:100) och till ändringar i den lagen ska fortsätta att gälla.

2010:88

Denna lag träder i kraft den 1 april 2010.

2010:1982

Denna lag träder i kraft den 1 april 2011.

Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641), utdrag ur

Ändring införd t.o.m. SFS 2010:1766

Föreskrifter med stöd av 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen

6 § Sekretess gäller i nedan angiven verksamhet, som avser registrering av betydande del av befolkningen, för

1. uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs, och

2. uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Verksamheten avser

centrala hundregistret

kommunala fastighetsregister

kommunala fastighetsregister

Rikspolisstyrelsens centrala passregister och centrala register för nationella identitetskort

röstlängdsregister

Skatteverkets databas över identitetskort för folkbokförda i Sverige

Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal

Statens tjänstepensionsverks pensionsregister

Totalförsvarets pliktverks register över totalförsvarets personal

Transportstyrelsens vägtrafikregister. (2010:1766)

Övergångsbestämmelser

2009:641

1. Denna förordning träder i kraft den 30 juni 2009. Genom förordningen upphävs sekretessförordningen. (1980:657)

2. Överklagande av en myndighets beslut som har fattats med stöd av den upphävda förordningen och som inte har prövats före ikraftträdandet av den nya förordningen ska prövas med tillämpning av bestämmelserna i den nya förordningen.

3. Övergångsbestämmelser till den upphävda förordningen och till ändringar i den förordningen ska fortsätta att gälla.

190 *Offentlighets- och sekretessförordning, utdrag ur*

4. Bestämmelserna i 3 § i den upphävda förordningen gäller fortfarande för följande myndigheter i fråga om de undersökningar som anges där.

2010:534

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Äldre föreskrifter gäller i fråga om Statens pensionsverks pensionsregister.

2010:1766

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

Lag (1991:483) om fingerade personuppgifter

30 maj 1991

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:896

1 § En folkbokförd person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot dennes liv, hälsa eller frihet kan få medgivande att använda andra personuppgifter om sig själv än de verkliga (fingerade personuppgifter). Ett medgivande får begränsas till viss tid.

Medgivande att använda fingerade personuppgifter får inte lämnas om personen kan beredas tillräckligt skydd genom kvarskrivning enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) eller på annat sätt.

Ett medgivande att använda fingerade personuppgifter får även ges åt en familjemedlem till en person som avses i första stycket, om personerna varaktigt bor tillsammans. (1997:988)

2 § En fråga om medgivande att använda fingerade personuppgifter prövas av Rikspolisstyrelsen.

Ansökan om medgivande görs av den som vill använda fingerade personuppgifter. (2011:896)

3 § Upphävd. (2011:896)

4 § En person som ansöker om eller har fått medgivande att använda fingerade personuppgifter för egen del, får ansöka om medgivande även för ett barn som personen är vårdnadshavare för och varaktigt bor tillsammans med, om syftet är att ge skydd mot den andre vårdnadshavaren. (2011:896)

5 § En myndighet skall på begäran lämna Rikspolisstyrelsen upplysning om en person som förekommer i ett ärende enligt denna lag. (1997:988)

6 § Om ett medgivande att använda fingerade personuppgifter har lämnats, skall Rikspolisstyrelsen skyndsamt se till att den person som har fått medgivandet registreras inom folkbokföringen med de fingerade uppgifter som styrelsen efter samråd med den enskilde bestämmer.

De fingerade personuppgifterna skall bestämmas och registreras på ett sådant sätt att det inte därav framgår vem det är som använder uppgifterna. (1997:988)

7 § Rikspolisstyrelsen skall bistå den som har fått medgivande att använda fingerade personuppgifter vid kontakter med andra myndigheter och i övrigt lämna den hjälp som krävs, om den enskildes hjälpbehov inte kan tillgodoses på annat sätt. (1997:988)

8 § Om den som har fått medgivande att använda fingerade personuppgifter skriftligen anmäler hos Rikspolisstyrelsen att medgivandet inte längre behövs eller om det finns synnerliga skäl för det, ska Rikspolisstyrelsen besluta att

192 *Lag om fingerade personuppgifter*

medgivandet att använda fingerade personuppgifter ska upphöra att gälla. (2011:896)

9 § När ett medgivande att använda fingerade personuppgifter har upphört att gälla skall Rikspolisstyrelsen underrätta Skatteverket om detta. Verket skall skyndsamt se till att de fingerade uppgifterna inte längre används inom folkbokföringen. Verket skall göra de ändringar i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet som krävs.

Sedan Rikspolisstyrelsen har underrättat Skatteverket om den enskildes anmälan enligt 8 § första stycket får denne använda de fingerade uppgifterna fram till dess verket har registrerat ändringarna i folkbokföringsregistren men inte för tid därefter. (2003:700)

10 § Rikspolisstyrelsens beslut får överklagas till Stockholms tingsrätt. Ett beslut enligt 6 § första stycket får dock inte överklagas.

Vid ett överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. (2011:896)

Övergångsbestämmelser till lag (1997:988) om ändring i lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande i fråga om beslut om medgivande att använda fingerade personuppgifter som har fattats före ikraftträdandet.

Övergångsbestämmelser till lagen (2003:700) om ändring i lagen om fingerade personuppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. De nya föreskrifterna i 9 § andra stycket gäller även om Rikspolisstyrelsen underrättat skattemyndighet.

Övergångsbestämmelser till lag (2011:896) om ändring i lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2011.

Lag (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall

21 april 1972

Ändring införd t.o.m. SFS 2009:411

1 § Den som sedan ungdomen upplever att han tillhör annat kön än det som framgår av folkbokföringen och sedan avsevärd tid uppträder i enlighet härmed samt måste antagas även framledes leva i sådan könsroll kan efter egen ansökan få fastställt att han tillhör det andra könet. Fastställelse får ske utan hinder av att sökanden tidigare erhållit fastställelse enligt 2 §.

Fastställelse enligt första stycket meddelas endast om sökanden fyllt arton år och undergått sterilisering eller av annan orsak saknar fortplantningsförmåga. (1991:514)

2 § Föreligger hos någon sådan missbildning av könsorganen som kan ge anledning till tvekan om hans kön, kan han efter ansökan erhålla fastställelse som avses i 1 §, om det är förenligt med utvecklingen av könsrollen samt rättelse av missbildningen kan ske så att organen bättre överensstämmer med önskad könstillhörighet eller, där rättelse ej anses påkallad, sådan könstillhörighet är mest förenlig med sökandens kroppsliga tillstånd.

Gäller ansökan som avses i första stycket den som fyllt aderton år eller som är yngre men likväl ej står under annans vårdnad, göres ansökningen av honom själv. För annan göres ansökningen av vårdnadshavaren. Avser ansökningen barn som fyllt tolv år, får fastställelse meddelas endast om barnet lämnat sitt samtycke.

3 § Fastställelse enligt 1 eller 2 § får meddelas endast för ogift svensk medborgare.

4 § Avser någon att söka fastställelse enligt 1 eller 2 § får efter särskilt tillstånd ingrepp ske i hans könsorgan i syfte att göra dem mer lika det motsatta könets. Tillstånd får meddelas endast om förutsättningar för fastställelse föreligger.

Har någon erhållit fastställelse enligt 1 eller 2 § får, efter särskilt tillstånd, könskörtlarna avlägsnas. Detsamma gäller om någon ansökt om fastställelse enligt 1 § och förutsättningar för fastställelse föreligger utom i vad avser krav på sterilisering. Tillstånd får endast om det finns synnerliga skäl meddelas innan sökanden fyllt tjugotre år.

Ansökan om tillstånd enligt första stycket görs av den som får söka fastställelse. Bestämmelsen i 2 § andra stycket tredje punkten äger motsvarande tillämpning.

Ansökan om tillstånd enligt andra stycket görs av den som vill genomgå ingreppet.

194 *Lag om fastställande av könstillhörighet i vissa fall*

Anvisas inte en viss läkare, när tillståndet meddelas, utförs ingreppet på sjukhus av en där anställd läkare.

Om sterilisering och kastrering finns särskilda bestämmelser. (1993:1285)

5 § Fråga om fastställelse enligt 1 eller 2 § eller om tillstånd enligt 4 § prövas av socialstyrelsen.

6 § Socialstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. (1995:23)

7 § Den som har tagit befattning med ärende enligt denna lag får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har erfarit om en enskilds personliga förhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). (2009:411)

8 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet verkställer ingrepp som avses i 4 § i strid med denna lag dömes till böter eller fängelse i högst sex månader, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1972.

Lag (1998:527) om det statliga personadressregistret

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:1391

Enligt Riksdagens beslut föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § För de ändamål som anges i 3 § skall det med hjälp av automatiserad behandling föras ett statligt personadressregister (SPAR). Registret får användas av myndigheter och enskilda.

2 § När personuppgifter behandlas i SPAR gäller personuppgiftslagen (1998:204), om inte avvikande bestämmelser meddelas i denna lag. De beteckningar som används i denna lag har samma betydelse som i 3 § personuppgiftslagen.

Registerändamål

3 § Uppgifterna i SPAR får behandlas för att

1. aktualisera, komplettera och kontrollera personuppgifter,
2. ta ut uppgifter om namn och adress genom urvalsdragnings för direktreklam, opinionsbildning eller samhällsinformation eller annan därmed jämförlig verksamhet.

Registerinnehåll

4 § SPAR får innehålla uppgifter om personer som är folkbokförda i landet och personer som har tilldelats personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen. (1991:481) SPAR får även innehålla uppgifter om personer som har tilldelats samordningsnummer, om det inte råder osäkerhet om personernas identitet. Följande uppgifter får anges:

1. namn,
2. person- eller samordningsnummer,
3. födelsetid,
4. adress,
5. folkbokföringsort,
6. födelsehemort,
7. svenskt medborgarskap,
8. make eller vårdnadshavare,
9. avregistrering från folkbokföringen på grund av dödsfall, med angivande av tidpunkt, eller avregistrering av annan anledning,
10. summan av fastställd förvärvsinkomst och inkomst av kapital, dock lägst noll kronor,
11. ägare av småhusenhet eller lantbruksenhet med småhus på tomtmark samt uppgift om kommun (belägenhet), och
12. taxeringsvärde för småhusenhet.

På begäran av en registrerad ska det i SPAR också anges att uppgifter om denne inte får behandlas vid urvalsdragningar enligt 3 § 2 för direktreklam. (2011:1391)

5 § Uppgifter som avses i 4 § första stycket 1–9 hämtas från folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. Övriga uppgifter som avses i 4 § första stycket hämtas från beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. (2009:273)

Utlämnande av uppgifter

6 § En enskild som begär att en myndighet skall lämna ut personuppgifter för ändamål som avses i 3 § skall hänvisas till SPAR, om inte annat följer av lag eller förordning.

7 § Uppgifter från beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet får i elektronisk form endast lämnas ut till polismyndigheter och Tullverket.

Regeringen får föreskriva om ytterligare begränsningar när det gäller utlämnande av uppgifter i elektronisk form. (2003:723)

Sökbegrepp

8 § Regeringen får föreskriva om begränsningar av sökbegreppen för SPAR.

Rättelse och skadestånd

9 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller även vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 24 oktober 1998.

Lag (2003:723) om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret träder i kraft den 1 januari 2004.

Lag (2008:209) om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret träder i kraft den 1 juni 2008. Den nya föreskrifterna ska även tillämpas på personer som före ikraftträdandet ha tilldelats samordningsnummer.

2008:209

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008. De nya föreskrifterna ska även tillämpas på personer som före ikraftträdandet har tilldelats samordningsnummer.

2009:273

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2011:1391

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter som avser 2013 och tidigare års taxeringar.

Förordning (1998:1234) om det statliga personadressregistret

Ändring införd t.o.m. SFS 2011:439

Regeringen föreskriver följande:

Allmänna bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om behandlingen av personuppgifter som avses i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret (SPAR). (2011:439)

2 § Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för SPAR. Driften av SPAR får vara förlagd till servicebyråer. (2008:1310)

2 a § Skatteverkets beslut i frågor som avses i 8 a § och 12 § första stycket denna förordning ska fattas av en särskild nämnd inom verket. Om det finns skäl för det, får Skatteverket bestämma att nämnden ska fatta beslut även i annat enskilt ärende enligt lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret eller denna förordning.

Närmare bestämmelser om nämnden, dess ledamöter och nämndens beslutförhet finns i förordningen (2007:780) med instruktion för Skatteverket. (2008:1310)

3 § Användningen av SPAR får vara avgiftsbelagd.

Inhämtande av uppgifter

4 § De uppgifter som avses i 5 § lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret ska lämnas i elektronisk form till verksamheten med SPAR. Sekretess hindrar inte att uppgifterna lämnas ut. (2008:1310)

Utlämnande av uppgifter i elektronisk form

5 § Uppgifter om adress och folkbokföringsort enligt 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret för en person under 16 år får i elektronisk form lämnas ut endast för ändamål som avses i 3 § 1 lagen. (2009:277)

6 § Uppgifter om födelsehemort enligt 4 § första stycket 6 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får i elektronisk form lämnas ut endast till Rikspolisstyrelsen, Tullverket och polismyndigheter. (2009:277)

7 § Uppgifter om svenskt medborgarskap enligt 4 § första stycket 6 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får i elektronisk form lämnas ut endast till Centrala studiestödsnämnden, Bolagsverket, Rikspolisstyrelsen, Tullverket och polismyndigheter. (2009:277)

8 § Uppgifter om make eller vårdnadshavare enligt 4 § första stycket 8 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får i elektronisk form lämnas ut endast till myndigheter, banker, kreditmarknadsföretag, försäkringsföretag, fondbolag, värdepappersbolag, kreditupplysningsföretag, pensionsstiftelser, inrättningar för detaljhandel med läkemedel som bedrivs med tillstånd enligt 2 kap. 1 § lagen (2009:366) om handel med läkemedel, Apotekens Service Aktiebolag och Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag. (2011:439)

8 a § Efter beslut av Skatteverket får vissa uppgifter som rör samtliga personer i SPAR lämnas ut i elektronisk form för ändamål som avses i 3 § 1 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret (bruttoavisering). Detta gäller uppgifter för en viss period om ändring av namn, personnummer, födelsetid, adress, folkbokföringsort och make eller vårdnadshavare samt avregistrering från folkbokföringen enligt 4 § första stycket 1–5, 8 och 9 samma lag.

Bruttoavisering får endast medges den som i sin verksamhet regelmässigt behandlar uppgifter om en betydande del av befolkningen och fortlöpande behöver uppdatera dessa. För sådant utlämnande gäller också att uppgifter om personer som inte har direkt samband med mottagarens verksamhet ska gallras i omedelbar anslutning till uppdateringen. (2009:277)

9 § Uppgifter om att en registrerad har begärt att uppgifter om denne inte får behandlas vid urvalsdragningar för direktreklam enligt 3 § 2 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får lämnas ut i elektronisk form endast om den registrerade har samtyckt till det. (2008:1310)

Informationskyldighet

10 § Vid utlämnande av uppgifter om namn och adress för direktreklam enligt 3 § 2 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret ska Skatteverket se till att den som hämtar uppgifterna ur SPAR informerar de registrerade om att uppgifterna hämtats ur SPAR och om adress dit de kan vända sig i frågor rörande SPAR. (2008:1310)

Sökbegrepp

11 § För ändamål som anges i 3 § 1 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får som sökbegrepp endast användas uppgifter enligt 4 § första stycket 1–5 lagen. Uppgifter enligt 4 § första stycket 4 och 5 lagen om det statliga personadressregistret får dock användas endast i kombination med uppgifter enligt 4 § första stycket 1 lagen. (2009:277)

12 § För ändamål som anges i 3 § 2 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får som sökbegrepp endast användas uppgifter enligt 4 § första stycket 2–5 och 8–12 samma lag, om inte annat sägs i andra eller tredje stycket. Uppgifter enligt 4 § första stycket 10 och 12 lagen om det statliga personadressregistret ska då ordnas i klasser på det sätt som Skatteverket beslutar.

Uppgifter om barn yngre än åtta veckor och uppgifter enligt 4 § första stycket 11–12 lagen om det statliga personadressregistret om en person under 18 år får inte användas som sökbegrepp vid en behandling enligt första stycket.

Uppgifter om avregistrering från folkbokföringen på grund av dödsfall enligt 4 § första stycket 9 lagen om det statliga personadressregistret får användas som sökbegrepp vid en behandling enligt första stycket tidigast fyra veckor efter dödsfallet. (2009:277)

Statistiska bearbetningar

13 § Uppgifter enligt 4 § första stycket lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret får även behandlas för statistiska bearbetningar med sökbegrepp som är tillåtna enligt 12 §, om resultaten redovisas i en avidentifierad form.

Misstanke om oriktig uppgift

14 § Vid misstanke om att en uppgift som är hämtad ur SPAR är oriktig, ska den som i tjänsten har tagit del av uppgiften genast anmäla det till Skatteverket. (2008:1310)

Gallring

15 § Uppgifter enligt 4 § första stycket 1–8 lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för ändamålen med behandlingen, dock senast tre år efter det att en ny, motsvarande uppgift registrerades.

Uppgifter enligt 4 § första stycket 11–12 lagen om det statliga personadressregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för ändamålen med behandlingen, dock senast när en ny, motsvarande uppgift registreras. (2009:277)

16 § Om en person avregistreras från folkbokföringen, skall uppgifter enligt 4 § lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret gallras när de inte längre är nödvändiga för ändamålen med behandlingen, dock senast tre år efter det att uppgiften om avregistrering från folkbokföringen registrerades i SPAR.

17 § Skatteverket får meddela föreskrifter om

1. giltighetstid för Skatteverkets beslut enligt lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret och denna förordning,
2. giltighetstid för användning av uppgifter som har lämnats ut för ändamål som avses i 3 § 2 lagen om det statliga personadressregistret,
3. villkor för säkerhet och hantering vid utlämnande av uppgifter i elektronisk form ur SPAR.

Skatteverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av lagen om det statliga personadressregistret och denna förordning. (2011:439)

Övergångsbestämmelser till förordning (1998:1234) om det statliga personadressregistret

1. Denna förordning träder i kraft den 24 oktober 1998, då förordningen (1981:4) om det statliga person- och adressregistret upphör att gälla.

2. Den upphävda förordningen får dock till och med den 30 september 2001 tillämpas på den som när den nya förordningen träder i kraft har rätt att hämta uppgifter ur SPAR enligt 26 § andra stycket 1 och 2 datalagen. (1973:289)

Övergångsbestämmelse till förordning (1999:560) om ändring i förordningen (1998:1234) om det statliga personadressregistret

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1999.

Övergångsbestämmelse till förordning (2008:1310) om ändring i förordningen (1998:1234) om det statliga personadressregistret

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

2009:277

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

2010:746

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2010.

2011:439

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2011.

Förordning (2009:284) om identitetskort för folkbokförda i Sverige

Ändring införd t. o. m. SFS 2011:11

1 § Skatteverket kan utfärda ett identitetskort på ansökan av en person som har fyllt 13 år och som är folkbokförd i landet enligt folkbokföringslagen (1991:481)

Ansökan

2 § Den som ansöker om ett identitetskort ska inställa sig personligen hos Skatteverket.

3 § Ansökan ska göras skriftligen och undertecknas av sökanden i närvaro av den person som tar emot den. Kravet på att ansökan ska undertecknas gäller inte den som inte kan skriva sitt namn.

Sökanden är skyldig att i samband med ansökan

1. låta Skatteverket ta en bild i digitalt format av sökandens ansikte eller, om det finns synnerliga skäl, ge in ett välliknande fotografi,
2. styrka sin identitet och övriga personuppgifter, och
3. ge in ett skriftligt medgivande från vårdnadshavare, om sökanden är under arton år och det inte finns synnerliga skäl att ändå utfärda ett identitetskort.

Om ett identitetskort tidigare har utfärdats för sökanden enligt denna förordning och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, ska kortet, om det fortfarande är giltigt, ges in för makulering i samband med ansökan. Detta gäller inte om särskilda skäl föranleder annat.

3 a § Om sökanden har uppehållstillstånd i Sverige ska han eller hon, om inte särskilda skäl talar mot det, anses ha styrkt sin identitet om de uppgifter som lämnas i ansökan om identitetskort stämmer överens med vad som har registrerats i fråga om uppehållstillståndet när det gäller sådana uppgifter som avses i 6 b § andra stycket förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen.

Sökanden ska ange om han eller hon vill styrka identiteten på detta sätt. (2010:749)

4 § Ett identitetskort ska utfärdas med en giltighetstid av högst fem år.

5 § Ett identitetskort ska lämnas ut till sökanden personligen.

6 § En ansökan om ett identitetskort ska avslås om förutsättningarna i 1 § inte är uppfyllda eller det som anges i 2 eller 3 § inte har iakttagits och sökanden inte har följt en uppmaning att avhjälpa bristen.

Återkallelse

7 § Skatteverket ska återkalla ett identitetskort om

1. hinder mot bifall till ansökan förelåg vid tiden för identitetskortets utfärdande och hindret består,
2. någon väsentlig uppgift som framgår av identitetskortet är felaktig eller inte längre gäller, eller
3. någon annan än den som identitetskortet är utställt på förfogar över kortet.

8 § Om ett identitetskort har återkallats, är kortinnehavaren eller den som annars förfogar över kortet skyldig att på begäran av Skatteverket överlämna kortet till verket.

Om ett identitetskort, som enligt första stycket ska överlämnas till Skatteverket, finns hos eller uppvisas för verket, kan kortet tas om hand av verket. Finns identitetskortet hos en annan myndighet, ska det på begäran av Skatteverket överlämnas till verket.

Behandling av personuppgifter

9 § Skatteverket ska med hjälp av automatiserad behandling föra en databas med en samling uppgifter om identitetskort för folkbokförda i Sverige. Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter som verket utför med anledning av denna förordning.

10 § Databasen får tillföras sådana uppgifter från Skatteverkets folkbokföringsdatabas som anges i 12 § första stycket.

11 § Databasen ska ha till ändamål att ge information om sådana uppgifter som behövs i verksamhet hos Skatteverket för utfärdande av identitetskort.

12 § Databasen ska innehålla uppgifter om

1. sökandens fullständiga namn, personnummer, födelsetid, längd och kön,
2. dag för utfärdandet av identitetskortet, kortnummer och giltighetstid,
3. sökandens namnteckning eller, i förekommande fall, anteckning om anledningen till att sådan saknas, och kopia av den ansiktsbild som identitetskortet har försetts med,
4. hur sökanden har styrkt sin identitet,
5. beslut om att ansökan har avslagits och skälen för detta beslut, och
6. att identitetskortet har förlustanmälts eller återkallats och vad som har utgjort skäl för beslutet om återkallelse.

En handling som har kommit in eller upprättats i ett ärende om identitetskort får behandlas i databasen. En handling som har kommit in i ett ärende får innehålla känsliga personuppgifter som anges i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) och uppgifter om lagöverträdelser m.m. som anges i 21 § samma lag. En handling som har upprättats i ett ärende får innehålla sådana uppgifter om de är nödvändiga för ärendets handläggning.

13 § Uppgifter och handlingar i databasen ska gallras senast ett år efter det att giltighetstiden för ett identitetskort har gått ut. Om ansökan om identitetskort

har avslagits ska uppgifterna och handlingarna i databasen gallras senast ett år efter det att avslagsbeslutet har vunnit laga kraft.

Riksarkivet får, efter samråd med Skatteverket, meddela föreskrifter om att uppgifter och handlingar som ska gallras enligt första stycket får bevaras under längre tid. (2011:11)

14 § Ansiktsbilden enligt 3 § andra stycket 1 och 12 § första stycket 3 får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

15 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning.

16 § Uppgift om ett identitetskorts giltighet får lämnas ut genom direktåtkomst.

16 a § Migrationsverket ska på begäran av Skatteverket lämna de uppgifter som anges i 6 b § förordningen (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen och som behövs för handläggning av ansökan om identitetskort. (2010:749)

Övriga bestämmelser

17 § Skatteverket ska makulera ett identitetskort som har återkallats. Makulering ska också ske när innehavaren ansöker om ett nytt identitetskort eller, om innehavaren har behov av det tidigare identitetskortet under handläggningstiden, när det nya kortet lämnas ut.

18 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol.

19 § Beslut enligt denna förordning gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

20 § Skatteverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av denna förordning.

21 § För prövning av ansökan enligt denna förordning ska sökanden betala en ansökningsavgift om 400 kr. Avgiften ska vara betald när ansökan ges in. Om så inte har skett gäller bestämmelserna i 11 § avgiftsförordningen (1992:191) i tillämpliga delar. För prövning av ansökan gäller i övrigt bestämmelserna i 12–14 §§ avgiftsförordningen.

2010:749

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2010.

2011:11

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2011.

Skatteverkets föreskrifter om identitetskort

11 maj 2009

Skatteverket föreskriver med stöd av 20 § förordningen (2009:284) om identitetskort för folkbokförda i Sverige följande.

Definitioner

1 § I dessa föreskrifter avses med uttrycket:

EU-pass utfärdat från och med den 1 september 2006: pass som uppfyller kraven i Rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas inom medlemsstaterna,

make, maka, barn, föräldrar och vårdnadshavare: detsamma som i 2 kap. 3 § 10 lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet,

SIS-märkt företagskort, tjänstekort eller identitetskort: kort som har utfärdats enligt svensk standard SS 61 43 14 och SBC 151-U, Särskilda bestämmelser för certifiering av överensstämmelse med standard.

Ansökan

2 § Ansökan om identitetskort för folkbokförda i Sverige ska göras på en av Skatteverket fastställd blankett.

Identitetskontroll

3 § Sökanden ska i första hand styrka sin identitet och övriga personuppgifter genom att visa upp en godtagbar identitetshandling.

Om sökanden inte har en godtagbar identitetshandling så kan uppgifterna styrkas med en skriftlig försäkran på en av Skatteverket fastställd blankett. Försäkran ska vara undertecknad av den som intygar sökandens uppgifter (intygsgivaren).

Kan sökanden inte styrka sin identitet och övriga personuppgifter på sätt som anges i första eller andra stycket får sökanden åberopa andra officiella handlingar utfärdade av myndigheter eller organisationer. Skatteverket ska göra en sammanvägd bedömning av om de åberopade handlingarna styrker sökandens identitet och övriga personuppgifter.

4 § Godtagbar identitetshandling är giltigt

1. identitetskort utfärdat av Skatteverket
2. vanligt svenskt pass
3. svenskt nationellt identitetskort
4. svenskt körkort
5. svenskt tjänstekort utfärdat av statlig myndighet
6. SIS-märkt företagskort, tjänstekort eller identitetskort

7. EU-pass utfärdat från och med den 1 september 2006
8. pass utfärdat av Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz från och med den 1 september 2006.

5 § Intygsgivaren som avses i 3 § andra stycket ska känna personen väl. Intygsgivaren ska i relation till sökanden vara

1. vårdnadshavare
2. barn eller barnbarn över 18 år
3. förälder
4. hel- eller halvsyskon över 18 år
5. mor- eller farförälder
6. make, maka eller sambo
7. familjehemsförälder
8. god man eller förvaltare
9. arbetsgivare som sökanden har varit anställd hos i minst ett år
10. tjänsteman vid en kommunal eller statlig myndighet som har en yrkesmässig relation till sökanden.

6 § Intygsgivaren ska styrka sin identitet genom att visa upp en godtagbar identitetshandling. Intygsgivaren ska vara närvarande vid ansökningstillfället. Intygsgivaren ska styrka den relation som han eller hon har till sökanden.

7 § Sökandens längd ska kontrolleras i samband med ansökan.

8 § Sådant fotografi som anges i 3 § förordning om identitetskort för folkbokförda i Sverige ska

- vara välliknande och med god skärpa
- ha en ansiktsbild avbildad rakt framifrån med blicken framåt samt hela huvudet och båda pupillerna synliga
- ha en ansiktsbild med neutralt ansiktsuttryck
- vara med ljus bakgrund, ansiktet jämnt belyst och utan skuggor eller andra störande inslag i bakgrunden.

Mörka glasögon får endast bäras om detta krävs av medicinska skäl. Reflexer får inte synas i glasögonen.

Sökanden får endast bära huvudbonad om denne gör det dagligen av religiösa eller medicinska skäl.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juni 2009.

Förordning (2001:720) om behandling av personuppgifter i verksamhet enligt utlännings- och medborgarskapslagstiftningen, utdrag ur

Ändring införd t. o. m. SFS 2010:750

6 b § Skatteverket får ha direktåtkomst till uppgifter i Migrationsverkets verksamhetsregister. Direktåtkomsten ska begränsas till uppgifter som behövs för Skatteverkets handläggning av ansökan om identitetskort enligt förordningen (2009:284) om identitetskort för folkbokförda i Sverige.

Direktåtkomsten får endast avse uppgift om

1. namn och personnummer,
2. längd,
3. fotografi,
4. underskrift,
5. typ av resehandling, resehandlingens nummer och giltighetstid, samt
6. bevis om uppehållstillstånd. (2010:750)

2010:750

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2010.